

Feedbackcyclus en peerfeedback

Strategieën voor klimaatverandering in de les LO?

*De invloed van de feedbackcyclus en peerfeedback op het
motivationale klimaat in de les Lichamelijke opvoeding*

Masterthesis

Naam: Jasper Nuijten

Studentnummer: 2077044

Eerste beoordelaar: Dr. Menno Slingerland (begeleider)

Tweede beoordelaar: Dr. Dave Kann

Master sport en bewegingsonderwijs, Fontys sporthogeschool

29 juni 2020

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Inleiding.....	3
Methode.....	6
Onderzoekscontext	6
Design.....	6
Meetinstrumenten	7
Procedure	8
Dataverwerking en analyses.....	8
Ethische aspecten.....	9
Resultaten	9
Onderzoeksgroep	9
Vragenlijsten.....	10
Lessenserie en basisbehoeften	10
De invloed van de feedbackcyclus op de psychologische basisbehoeften	12
De invloed van de feedbackcyclus gevolgd door peerfeedback op de psychologische basisbehoeften	13
Leerlingpercepties stimuleren formatief evalueren	14
Zelfmonitoring en observaties	15
Discussie	15
De invloed van de lessenserie en feedbackcyclus op de psychologische basisbehoeften	15
De invloed van de toevoeging van peerfeedback op de psychologische basisbehoeften	16
Leerlingpercepties stimuleren formatief evalueren	17
Aanbevelingen.....	18
Sterke en zwakke punten van het onderzoek	18
Conclusie	19
Disseminatieplan	19
Verwijzingen	20
Bijlagen	26

Samenvatting

Motiveren van leerlingen om een leven lang te bewegen wordt als een belangrijk doel gezien in de Lichamelijke Opvoeding, binnen en buiten de Roncalli scholengemeenschap. De zoektocht naar beoordelingsvormen die hierbij aansluiten heeft geleid tot dit interventieonderzoek. Waar met kwantitatieve en kwalitatieve methoden onderzocht is wat de invloed van de feedbackcyclus en peerfeedback is op het motivationeel klimaat bij twee lessenseries terugslagspelen in de eerste klas van het Roncalli. Docenten hebben de feedbackcyclus twee keer toegepast, waarbij de eerste keer de autonomie bevrediging bij de interventiegroep afnam en de tweede keer bij de controlegroep toenam. Het beter leren toepassen van de feedbackcyclus door docenten kan hiervoor verklarend zijn. Bij het toepassen van de peerfeedback in combinatie met de feedbackcyclus bij de interventiegroep, nam de autonomie bevrediging af. Mogelijk kwam dit door het ontbreken van duidelijke protocollen, peerfeedback-training, de korte looptijd van de lessenserie en gebrek aan ervaring met peerfeedback, waardoor er geen attitudeverandering heeft plaatsgevonden.

Inleiding

Op de Roncalli s.g., een daltonschool, wordt motiveren van leerlingen om een leven lang te bewegen als een belangrijk doel gezien in de lessen lichamelijke opvoeding. Echter wordt in het onderwijs niet bewust aandacht besteed aan een goed motivationeel klimaat. Daarnaast worden er periodieke 'highstakes' beoordelingen (beoordelingen die meetellen voor de overgang) gegeven waarbij de eisen en doelen niet duidelijk zijn voor leerlingen. Dit kan de psychologische basisbehoeften frustreren (Borghouts, Slingerland, & Haerens, 2016; Nichols & Berliner, 2007).

Lichamelijke Opvoeding, motivatie en summatief beoordelen

Ook buiten het Roncalli wordt het stimuleren om een leven lang te bewegen als een belangrijk doel gezien binnen de LO (Corbin, 2012; Stegeman, 2003). Vanuit meerdere bronnen wordt het belang van een autonome motivatie hierin onderschreven. Zo wordt autonome motivatie in de les LO gelinkt aan verschillende gewenste uitkomsten, zoals hogere fysieke activiteit binnen (Aelterman, et al., 2012; Lonsdale, Sabiston, Raedeke, Ha, & Sum, 2009) en buiten de lessen lichamelijke opvoeding en hogere autonome motivatie voor bewegen in vrijetijd context (Hagger et al., 2009; Hagger & Chatzisarantis, 2016). Leerlingen hebben meer concentratie, inzet, betrokkenheid en doorzettingsvermogen in de les LO (Ntoumanis & Standage, 2009). Daartegenover voelen leerlingen die interne of externe druk ervaren (gecontroleerde motivatie) minder betrokkenheid (Aelterman, et al., 2012), meer verveling en zijn ongelukkiger in de les LO (Mouratidis, Vansteenkiste, Lens, & Sideridis, 2008; Standage, Duda, & Ntoumanis, 2005). Helaas wordt vastgesteld dat de motivatie gedurende de overstap van het basisonderwijs naar het voorgezet onderwijs afneemt (Van Rooijen, Korpershoek, Vugteveen, Timmermans, & Opdenakker, 2016). Daardoor kan het een uitdaging zijn leerlingen te motiveren.

Voor de kwaliteit van motivatie zijn volgens de zelf-determinatie theorie drie psychologische basisbehoeften belangrijk: ervaren competentie, autonomie en relationele verbondenheid met de omgeving (Deci & Ryan, 2000). Competentie wordt ervaren wanneer mensen zich ergens effectief in voelen en geeft aan in hoeverre iemand zich bekwaam voelt om een taak tot een goed einde te brengen. De behoefte aan autonomie wordt vervuld als vrijheid en zelfbeschikking worden ervaren in het leerproces. Dit geeft aan in hoeverre een kind het gevoel heeft zelf aan de basis te staan van zijn of haar handelen, denken en voelen. Het ervaren van een warme en hechte band, wederzijds vertrouwen en zorg is belangrijk bij de behoefte aan relationele verbondenheid (Deci & Ryan, 2000; Vansteenkiste & Soenens, 2015).

Frustreren van de basisbehoeften kan de motivatie voor lichamelijke opvoeding verminderen (Haerens, Aelterman, Vansteenkiste, Soenens, & Van Petegem, 2015; De Meyer et al., 2014). Beoordelingslessen, met name bij 'highstakes' beoordelingen, dragen bij aan deze frustratie (De Meyer et al., 2014; Hay & Penney, 2009; Nichols & Berliner, 2007). LO-beoordelingen zijn vaak 'highstakes' beoordelingen (Borghouts, Slingerland, & Haerens, 2016). In beoordelingslessen ervaren leerlingen vaak een tekort aan keuzevrijheid (lage autonomie-ervaring), disconnectie ten opzichte van anderen (lage relationele verbondenheidservaring), en hebben zij het gevoel niet bekwaam te zijn om aan de criteria te voldoen (lage competentie-ervaring). Hierdoor worden lessen als minder leuk ervaren. Leerlingen voelen meer druk (hoge autonomie frustratie), hebben meer kans om zich afgewezen te voelen (hoge mate van frustratie relationele verbondenheid) en voelen zich vaker een mislukking (competentie frustratie) (Krijgsman et al., 2017). Daarnaast worden de kinderen nauwelijks betrokken bij de beoordeling, wat kan zorgen voor minder gevoel van autonomie. Ook zijn gevoelens van verbondenheid mogelijk minder door emotioneel onveilige toetsomstandigheden (Borghouts, Slingerland, & Haerens, 2016). Naast summatief beoordelen zijn er ook andere manieren om het leerproces te evalueren, zoals formatief evalueren. Waar summatief beoordelen gebeurt aan het einde van het leerproces, om op te maken waar iemand staat. Wordt formatief evalueren ingezet tijdens het leerproces, om op te maken waar iemand is en hoe hij of zij verder kan (William & Leahy, 2018).

Formatief evalueren en motivationeel klimaat

Black en Wiliam (2008) hebben voor het toepassen van formatief evalueren de volgende 5 strategieën gedefinieerd: (1) verhelderen en delen van leerintenties en criteria voor succes (feed-up); (2) effectieve leertaken creëren die bewijzen van leerwinst naar boven halen (feedback); (3) geven van feedback die leerlingen verder helpt (feed forward); (4) leerlingen activeren als instructiebron voor elkaar en (5) leerlingen activeren als eigenaren van hun eigen leerproces (Wiliam & Thompson, 2008; Black & Wiliam, 2008; Leahy, Lyon, Thompson, & Wiliam, 2005). Feed-up (waar moet ik naartoe?), feedback (waar zit ik nu?) en feed forward (waar moet ik nu heen?) kunnen niet los van elkaar gezien worden en zijn samen een manier om effectieve feedback te geven (Hattie & Timperley, 2007).

Deze vragen werken op vier niveaus: taakniveau (hoe goed wordt de taak uitgevoerd?), procesniveau (het algemene proces om een taak uit te voeren), zelf-regulatie niveau (zelf-monitoring en aansturing) en zelfniveau (persoonlijke evaluaties als 'wat een topper ben jij'). Feedback op het laatste niveau is zelden effectief (Hattie & Timperley, 2007). Feedback kan in het leerproces een krachtige invloed hebben. Feedback is informatie die wordt overgegeven (door docent, peer, boek, ouder of ervaring) die gaat over (aspecten van) een prestatie van iemand (Black & Wiliam, 2008; Hattie & Timperley, 2007). Dit gebeurt door de focus van de leerling te veranderen op drie niveaus: taak leren (hoe wordt een taak uitgevoerd), taakmotivatie (hoeveelheid moeite in een taak gestoken wordt) en meta taakprocessen (bijvoorbeeld monitoren eigen doelen en aandacht voor de taak) (Kluger & DeNisi, 1996). Hierbij vonden Kluger en DeNisi (1996) dat feedback bij één op de drie interventies de prestaties verminderde. Het type feedback en de manier waarop deze gegeven wordt kan zorgen voor verschillende (positieve en negatieve) uitkomsten (Hattie & Timperley, 2007; Shute, 2008). Zorgen voor kwalitatief goede feedback, met een duidelijke lijn tussen feed-up feedback en feed forward is dus zeker relevant. Goede feed-up in de vorm van een rubrics kan volgens Brookhart en Chen (2015) zorgen voor focus richting leerdoelen en criteria, leren promoten en instructie verbeteren. Dit maakt geven van feedback makkelijker (Johnsson & Svingby, 2007). Een rubric kan hierbij gebruikt worden als monitor om de ontwikkeling richting het doel te volgen, waarbij het al een deel van de feed forward kan vormen (Brookhart & Chen, 2015).

Waar summatief beoordelen binnen LO de basisbehoeften kan frustreren, kan formatief evalueren bijdragen aan het bevredigen daarvan (Ashford, Blatt, & VandeWalle, 2003; Shute, 2008; Paas, Renkl, & Sweller, 2003; Narciss & Huth, 2004; Chng & Lund, 2018). Zo zorgt goede feed-up ervoor dat leerlingen meer het gevoel hebben aan het stuur van het leerproces te zitten (autonomie), zich effectiever voelen (competentie) en meer verbinding voelen met de docent (sociale verbondenheid) (Haerens, et al., 2018). Wanneer duidelijke feed-up gecombineerd wordt met kwalitatief goede feedback en feed forward, ervaren leerlingen meer structuur, voldoening en minder frustratie van de psychologische basisbehoeften (Hattie & Timperley, 2007; Jang, Reeve, & Deci, 2010; Aelterman et al., 2017; Krijgsman, et al., 2019). Een omgeving die aangepast wordt op basis van feedback is voorspelbaar voor leerlingen, wat zorgt voor gevoelens van competentie, effectieve leerstrategieën en positieve ervaringen (Mouratidis, Vansteenkiste, Michou & Lens, 2012).

Voor een positieve invloed op de psychologische basisbehoeften bij het toepassen van de formatieve strategieën, is belangrijk dat een docent een autonomie ondersteunende (Aelterman et al., 2017; Vansteenkiste et al., 2012) en structurerende grondhouding heeft (Aelterman et al., 2017). De 'bouwstenen' van Aelterman et al. (2017) kunnen hierbij bijdragen aan een autonomie ondersteunende grondhouding, zoals: inbreng van leerlingen stimuleren (Reeve, Nix, & Hamm, 2003; Mouratidis, Vansteenkiste, Sideridis, & Lens, 2011), verantwoordelijkheid geven, ontwikkelingsritme van leerlingen volgen (Reeve, 2009), uitnodigend communiceren (Reeve, 2009), spelplezier voeden (Aelterman et al., 2017) en betekenisvolle uitleg geven (Jang, 2008; Vansteenkiste, Simons, Soenens, & Lens, 2004). Duidelijkheid creëren (Vansteenkiste et al., 2012), vertrouwen schenken (Reeve, 2006), consequent opvolgen, passende hulp bieden (Aelterman et al., 2017), motiverende feedback geven (Mouratidis, Vansteenkiste, Lens, & Sideridis, 2008) en zelfinzicht stimuleren (Zimmerman & Kitsantas, 1997) zijn bouwstenen die zorgen voor een duidelijke structuur en dragen daarmee bij aan de bevrediging van de basisbehoefte competentie.

Peerfeedback, motivationeel klimaat en aandachtspunten

Peerfeedback (PF) kan een manier zijn om verschillende bouwstenen te implementeren en leerlingen te activeren als instructiebron voor elkaar (Black & Wiliam, 2008). PF is een onderwijsstrategie waarbij leerlingen elkaars vaardigheid kwalitatief of kwantitatief beoordelen door middel van cijfers, geschreven of mondelinge feedback (Strijbos & Sluijsmans, 2010). Volgens Strijbos en Sluijsmans (2010) stimuleert PF leerlingen te reflecteren (bouwsteen “zelfinzicht stimuleren”) wat gelinkt wordt aan de bevrediging van de basisbehoefte competentie (Zimmerman & Kitsantas, 1997). PF is relevant om te leren ‘hoe te leren’, leerlingen geven vorm aan hun eigen leerproces (bouwsteen “inbreng stimuleren”), het geeft de leerlingen een stuk autonomie in de les (Black, McCormick, James, & Pedder, 2006; Van Zundert, Sluijsmans, & Van Merriënboer, 2010). PF kan zorgen voor verbetering in vaardigheden, feedbackvaardigheden en het kan op termijn zorgen dat leerling attitudes positief veranderen ten op zichte van PF (Van Zundert, Sluijsmans, & Van Merriënboer, 2010). Volgens Butler en Hodge (2001) versterkte PF de feedback, verhoogde het vertrouwen in elkaar en was de feedback een reden om actief mee te doen in de les. Goed toegepast kan PF de basisbehoeften autonomie en competentie stimuleren (Black, McCormick, James, & Pedder, 2006; Zimmerman & Kitsantas, 1997).

Voor het goed toepassen van PF is het belangrijk verschillende zaken in ogenschouw te nemen. Een duidelijk format voor PF, afgeleid van de lesdoelen (Seng, 2011), een veilig pedagogische klimaat en training in PF waarin leerlingen de tijd krijgen om te oefenen met feedback geven en ontvangen (Sluijsmans, 2002; Ward & Lee, 2005; Van Zundert, Sluijsmans, & Van Merriënboer, 2010). Basisregels afspreken, aangeven wat goede feedback is door middel van voorbeelden en het gebruik van zinsopeningen (zogenaamde ‘prompts’) kunnen de feedback verbeteren (Wiliam & Leahy, 2018; Seng, 2011). Van belang is dat het verschil tussen de feedbackontvanger en gever niet te groot is, omdat PF dan als storend kan worden ervaren. Eerdere ervaringen met PF kunnen zorgen dat leerlingen meer open staan voor ontwikkelfeedback (Topping, 2010).

Werkveld en onderzoeksdoel

Het toepassen van formatieve strategieën in de vorm van de feedbackcyclus (feed-up, feedback en feed forward) en peerfeedback kan een manier zijn om wel bewust het motivationeel klimaat op het Roncalli positief te beïnvloeden en daarmee op langere termijn de kwaliteit van de motivatie te verbeteren. Daarnaast sluiten de formatieve strategieën en geven van goede (peer)feedback goed aan bij de dalton visie van het Roncalli. Met name op de daltonpijlers samenwerken, verantwoordelijkheid, reflectie en zelfstandigheid (Dalton Vereniging Nederland, 2020).

Binnen de sectie LO is vraag naar veranderingen. Er wordt gezocht naar alternatieve methoden voor beoordeling en evaluatie die beter aansluiten bij de visie van de school en meer stroken met het doel van LO op het Roncalli. Een aantal docenten heeft tijdens de loop van het onderzoek gezien welke alternatieven er kunnen zijn en wilt hier graag actief mee aan de slag. Tegelijkertijd is dit nog maar een gedeelte van de sectie. Er zal gekeken moeten worden hoe dergelijke aanpassingen aan het programma en evaluatiemethoden succesvol door heel de sectie gedragen en geïmplementeerd kunnen worden. Het uiteindelijke doel is om de beoordeling binnen LO op het Roncalli als middel in te zetten dat bijdraagt aan het motivationeel klimaat. De resultaten uit deze thesis kunnen gebruikt worden om te bekijken hoe de formatieve strategieën hierin kunnen bijdragen. Schoolbreed worden momenteel de visie en onderwijsmethoden herijkt. Wellicht kunnen de bevindingen uit deze thesis hierin meegenomen worden en breder worden gebruikt in clusterverband of binnen andere (praktijk) vakken. Het doel van deze thesis is daarom om te onderzoeken of het toepassen van de feedbackcyclus en peerfeedback in een lessenserie terugslagspelen, vormgegeven vanuit de formatieve strategieën van Black & Wiliam (2008), kan bijdragen aan de stimulatie van de psychologische basisbehoeften van leerlingen uit klas 1 op het Roncalli.

In deze thesis staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

- Wat is de invloed van feed-up, feedback en feed forward op de psychologische basisbehoeften van leerlingen in de eerste klas van het Roncalli in een lessenserie terugslagspelen van 3 lessen?
- Wat is de invloed van feed-up, feedback en feed forward gevolgd door peerfeedback op de psychologische basisbehoeften van leerlingen in de eerste klas van het Roncalli in een lessenserie terugslagspelen van 3 lessen?
- Hoe ervaren leerlingen de mate waarin formatief evalueren gestimuleerd wordt door de docent lichamelijke opvoeding?

Hierbij zijn de volgende hypothesen geformuleerd:

1. Leerlingen waarbij de feedbackcyclus tijdens de lessenserie is toegepast zullen een grotere positieve verandering laten zien op de bevrediging en grotere negatieve verandering op de frustratie van de basisbehoeften autonomie, relationele verbondenheid en competentie, dan leerlingen waarbij de feedbackcyclus niet is toegepast.
2. Leerlingen waarbij tijdens de lessenserie de feedbackcyclus gevolgd door peerfeedback is toegepast zullen een grotere positieve verandering laten zien op de bevrediging en grotere negatieve verandering op de frustratie van de basisbehoeften autonomie en competentie dan leerlingen waarbij de feedbackcyclus gevolgd door peerfeedback niet is toegepast.
3. Bij lessen waarin de formatieve strategieën worden toegepast zullen docenten hoger door de leerlingen gescoord worden op het stimuleren van formatief evalueren dan lessen waar de formatieve strategieën niet zijn toegepast.

Methode

Onderzoekscontext

Het onderzoek is uitgevoerd op de Roncalli scholengemeenschap te Bergen op Zoom. Het Roncalli is een school met 1195 leerlingen, onderwezen volgens de Daltonprincipes. Daltononderwijs staat voor een brede vorming waarin de principes verantwoordelijkheid, samenwerking, effectiviteit, zelfstandigheid en reflectie centraal staan (Dalton Vereniging Nederland, 2020). Binnen de lessen lichamelijke opvoeding komt dit tot uiting in de regelmaat waarin leerlingen zelfstandig een activiteit uitvoeren (toernooi organiseren, demo maken) en de nadruk op samenwerken en hulpverlenen. In de eerste klas wordt gewerkt met heterogene brugklassen waarbij leerlingen op twee niveaus kunnen werken, vmbo-theoretische leerweg of havo-vwo. Daarnaast is er één vwo-klas. Leerlingen hebben voorheen op het Roncalli geen ervaring opgedaan met peerfeedback (-training).

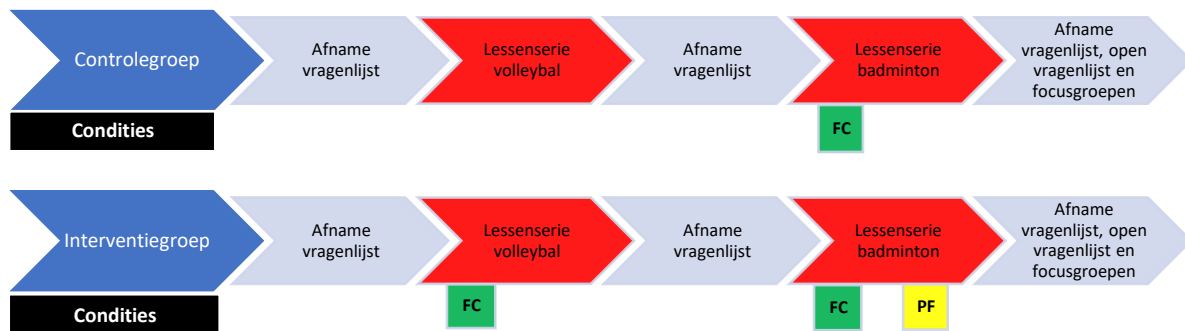
Het Roncalli heeft 9 eerste klassen. Van de 253 leerlingen zijn 99 jongen en 154 meisje. De leeftijd varieert tussen de 12 en 15 jaar. Van het totaal aantal leerlingen doet 12% vmbo-theoretische leerweg, 79% havo-vwo en 9% vwo. Van deze groep zijn de docenten LO die minimaal aan twee klassen lesgeven (2 docenten) gevraagd om mee te doen met het onderzoek. Elke docent gaf les aan één interventiegroep en één controlegroep. Dit is aangevuld met 2 docenten die één eerste klas lesgeven, waaronder de onderzoeker (interventiegroep) en een random gekozen docent (controlegroep). Docenten hebben voor het onderzoek een “informed consent” getekend (bijlage VIII). Ouders van betreffende groepen hebben de keuze gekregen mee te doen met het onderzoek via een passieve “informed consent” (bijlage VII). Leerlingen zijn vooraf in de les over het onderzoek geïnformeerd. In totaal zijn 6 klassen gevraagd mee te doen.

Design

Het onderzoek heeft een quasi-experimenteel design, waarbij voor de dataverzameling gebruik is gemaakt kwantitatieve en kwalitatieve methoden. De onderzoeksgroep bestaat uit $n=6$ klassen. Hiervan zijn 3 klassen ingedeeld als controlegroep en 3 klassen ingedeeld als interventiegroep. Beide groepen hebben twee lessenseries terugslagspelen gehad volgens de principes van het tactical games

model (Metzler, 2011), lessenserie één stond volleybal centraal en lessenserie twee badminton. Gewoonlijk bestaat een lessenserie bij LO uit 3 tot 5 lessen (Krijgsman et al., 2019). Omdat lessenreeksen op het Roncalli niet langer zijn dan 3-4 lessen, is in dit onderzoek gekozen voor 2 lessenseries van 3 blokken. Per lessenserie was een basisspel. Het basisspel en de oefeningen konden de leerlingen naar eigen keuze op drie niveaus uitvoeren (zie uitwerkingen bijlage XII).

Bij de interventiegroep is de eerste lessenreeks de feedbackcyclus toegepast (feed-up, feedback, feed forward). In de tweede lessenreeks is bij de interventiegroep de feedbackcyclus en peerfeedback toegepast. De controlegroep heeft de eerste lessenserie dezelfde leerinhoud gehad, hier is echter niet de feedbackcyclus toegepast. De tweede lessenserie is bij de controlegroep wel de feedbackcyclus toegepast, zij hebben echter geen peerfeedback ontvangen (zie figuur 1).

Figuur 1. Visuele weergave onderzoek. FC: feedbackcyclus, PF: peerfeedback

Bij het toepassen van de feedbackcyclus werd na de introductie van het basisspel de feed-up digitaal via een PowerPoint met de leerlingen doorgenomen (bijlage XIII en XIV). De feed-up was uitgewerkt in een rubric welke op elk veld altijd aanwezig was. Docenten hadden de beschikking over feedback en feed forward voorbeelden (bijlage XV). Bij het toepassen van de peerfeedback werd na de introductie van het basisspel digitaal via een powerpoint (bijlage XIV) feed-up gegeven en werd het geven van peerfeedback uitgelegd. Om te voorkomen dat leerlingen gelijk emotioneel betrokken waren, werd geoefend in het geven van PF op een anoniem voorbeeld (Wiliam & Leahy, 2018). In les 1 gaven de leerlingen feedback, in les twee werd dit uitgebreid met feed forward. Dit werd gedaan middels een rubric met zinsopeningen om het geven van feed forward eenvoudiger te maken (bijlage XVII) (seng, 2011). De laatste les werd geoefend op de verkregen PF om dit vervolgens toe te passen in een spel.

Meetinstrumenten

De ervaren psychologische basisbehoeften en perceptie van formatief beoordelen zijn driemaal gemeten met een vragenlijst bestaande uit de vragenlijst 'studentpercepties van formatief evalueren' (Broers, Castelijns, & Joosten-ten Brinke, 2016) en de 'Basic Psychological Need Satisfaction Scale' (BPNSFS (Chen et al., 2014)). De vragenlijst is afgenomen voor de eerste lessenserie, na de eerste lessenserie en na de tweede lessenserie (zie bijlage III operationalisatie, IV & V vragenlijst).

De uitvoering van de formatieve strategieën door de docent zijn gemeten door de vragenlijst 'Studentpercepties van formatief evalueren' (Broers, Castelijns, & Joosten-ten Brinke, 2016) (bijlage III, IV en V). Om constructvaliditeit te verhogen is feedback en feed-up in de vragenlijst samengevoegd tot één construct, de feedbackloop taak- en procesniveau (Broers, Castelijns, & Joosten-ten Brinke, 2016). Omdat de vragenlijst zich vooral richt op cognitief onderwijs is deze voor dit onderzoek aangepast naar de LO-context. Het onderdeel "self-assessment" is weggelaten omdat dit niet terugkomt in de interventie. Alle vragen werden gescoord op een vijf punt Likertschaal van 1 (nooit) tot 5 (altijd). De vragenlijst bestond uit de volgende constructen: feedbackloop taak- en procesniveau (7 vragen), feedbackloop zelfregulatie niveau (3 vragen), bevorderen peerfeedback taak- procesniveau (6 vragen) en bevorderen peerfeedback zelfregulatie niveau (3 vragen). Enkele voorbeelden van gestelde vragen zijn: "de docent geeft aan wat goed is aan hoe we de opdracht/ oefening uitvoeren

(feedbackloop op taak- en procesniveau-) en “de docent geeft bij de start van de lessenserie aan waar we tijdens de lessen op kunnen letten” (feedbackloop op zelfregulatieniveau).

De psychologische basisbehoeften zijn gemeten aan de hand van de ‘Basic Psychological Need Satisfaction Scale (BPNSFS (Chen et al., 2014)) die later aangepast is voor de LO-context (Haerens, Aelterman, Vansteenkiste, Soenens, & Van Petegem, 2015) (zie bijlage III en IV voor de operationalisatie en vragenlijst). De constructvaliditeit is goed tot redelijke goed (Krijgsman, et al., 2017). De vragen werden gescoord op een vijf punt Likertschaal van 1 (volledig oneens) tot 5 (volledig eens). De vragenlijst bestond uit de volgende constructen: autonomie bevrediging, autonomie frustratie, competentie bevrediging, competentie frustratie, relationele verbondenheid bevrediging, relationele verbondenheid frustratie. Alle constructen bestonden uit 4 vragen. Alle vragen begonnen met “over het algemeen tijdens de les LO...”. Enkele voorbeelden van gestelde vragen zijn: “... heb ik het gevoel van keuze en vrijheid in de dingen die ik doe” (autonomie bevrediging) en “... voel ik me onzeker over mijn vaardigheden” (competentie frustratie).

Om diepgaander te weten te komen op wat voor manier de psychologische basisbehoeften bevredigd of gefrustreerd werden, zou er per klas een focusgroep worden gehouden. Dit was echter door de maatregelen rondom het COVID-19 virus niet mogelijk. Hiervoor in de plaats is een vragenlijst met open vragen opgesteld. Aan de leerlingen die de open vragenlijst hadden ingevuld en toestemming hadden gegeven voor de focusgroep, zijn opvolgvragen gesteld in een digitale focusgroep (videogesprek) voor zowel de controlegroep als interventiegroep (bijlage I en VI). Voor de vragenlijst zijn de bouwstenen van Aelterman et al. (2017) gekoppeld aan peerfeedback en de feedbackcyclus. Waarbij onderzocht is of leerlingen de bouwstenen aanwezig achten, hoe de psychologische basisbehoeften bevredigd dan wel gefrustreerd werden en op wat voor manier de feedbackcyclus en peerfeedback hieraan bijdroegen.

Procedure

Deelnemers aan het onderzoek hebben driemaal de digitale vragenlijst (google forms) ingevuld, bestaande uit 43 vragen. Dit gebeurde voor de eerste les, na de eerste lessenserie en na de laatste lessenserie. Leerlingen die beide lessenseries hadden gevolgd zijn gevraagd de open vragenlijst in te vullen en mee te doen aan de focusgroep. Om te zorgen dat de condities tussen de groepen zoveel mogelijk gelijk waren (interne validiteit) en de treatment fidelity zo hoog mogelijk was zijn er een aantal maatregelen genomen. Zoals de volledig uitwerkte lessen(series), uitgewerkte feed up en peerfeedback uitleg, voorbeeld feedback en feed forward, checklists per onderzoeksgroep, zelfmonitoring en lesobservaties (Smith, Daunic, & Taylor, 2007) (bijlage XII t/m XVII). Op twee klassen na zijn alle klassen tijdens de interventie 2 keer geobserveerd door de onderzoeker. Twee klassen zijn slechts 1 keer geobserveerd wegens maatregelen omtrent het COVID-19 virus. Daarnaast is er getracht om het kennisniveau tussen docenten zoveel mogelijk gelijk te krijgen door voor elke lessenserie bij docenten de theoretische achtergronden toe te lichten, met aansluitend een praktische sessie waarbij centraal stond hoe de oefeningen uitgevoerd moesten worden en welke uitleg hier (per onderzoeksgroep) bij hoort (bijlage XV, XIV, XVI XVIII).

Dataverwerking en analyses

Voor alle statistiek is gebruik gemaakt van het programma SPSS 26. Per construct is de interne consistentie berekend met Cronbach’s alpha. Wanneer constructen onder de 0,7 scoorden is gekeken of het verwijderen van vragen de interne consistentie verhoogde. Per construct is per leerling een constructgemiddelde berekend.

Voor alle parameters is descriptieve statistiek gebruikt om te kijken naar opvallende verschillen tussen klassen, docenten, voor- tussen en nametingen op de verschillende constructen van de vragenlijst. Voor elk construct is gekeken naar normaliteit door per onderzoeksgroep plots en normaliteitstesten uit te voeren, waarbij gekeken is naar de Kolmogorov-Smirnov test, welke geschikt is voor grotere samples (bijlage XI) (de Vocht, 2010). Wanneer constructen niet normaal verdeeld

waren is toch gekozen voor de factoriële repeated measures anova, wegens het ontbreken van een non-parametrische variant.

Middels een factoriële repeated measures anova is gekeken naar de invloed van de lessenserie, feedbackcyclus, peerfeedback en formatieve strategieën op de psychologische basisbehoeften. Voor deze test is gekozen om een te grote inflatie van de alpha te voorkomen en daarmee het risico op een 'family wise error rate' te verminderen. Het risico op een type II fout is hierdoor wel groter (Lix & Sajobi, 2010; Thomas, Nelson, & Silverman, 2015). Hierin is gekeken naar de hoofdeffecten (groep en tijd) en interactie-effecten (groep*tijd). Voor het hoofdeffect tijd en interactie-effect 'groep*tijd' is gekeken naar de Greenhouse-Geisser test waarvoor geen sphericiteit berekend is omdat $DF=1$.

Om de verschillende invloeden op de psychologische basisbehoeften en percepties 'stimuleren formatief evalueren' te onderzoeken is bij elke test als onafhankelijke variabele 'groep' (interventie/controlegroep) ingevoerd. Als afhankelijke variabele zijn de verschillende constructen ingevoerd. Hierbij zijn de metingen altijd op volgorde ingevoerd (eerst meting 1 dan meting 2). Om veranderingen te meten omtrent peerfeedback is gebruik gemaakt van een kleiner gedeelte van de onderzoeksgroep ($N=68$) wegens ontbreken van data van de overige deelnemers. Om de data diepgaander te analyseren zijn daarna op dezelfde manier tests uitgevoerd op de afzonderlijke componenten van het construct "feedback taak-proces docent" (feed-up, feedback en feed forward). Ook is er gekeken naar de invloed van de klassen en docenten op de psychologische basisbehoeften en percepties formatief evalueren door beide in een analyse als onafhankelijke variabele mee te nemen.

De open vragenlijst is digitaal uitgezet met 'google forms'. Aansluitend zijn audio-opnamen tijdens de focusgroep gemaakt middels 'google meet'. Deze audio-opname is volledig getranscribeerd waarbij aangegeven is welke deelnemer (anoniem) wat gezegd heeft. De open vragenlijsten en focusgroep opnamen zijn geanalyseerd en met elkaar vergeleken om te kijken naar een verband (gelijkenissen, verschillen, unieke gevallen). In de laatste fase zijn de verbanden samengebracht tot een globaal verhaal (Van Tuyckom, Vos, & Scheerder, 2011).

Ethische aspecten

Bij het opstellen van het onderzoek is rekening gehouden met de gedragscode praktijkgericht onderzoek voor het hbo (Andriessen, Onstenk, Delnooz, Smeijsters, & Peij, 2010). Waarbij gekozen is voor kwalitatief hoogwaardige methoden die zo min mogelijk invasief zijn en invloed hebben op de deelnemers. Er is getracht bij het verkennen van de literatuur zoveel mogelijk alle zienswijzen te belichten die rond dit thema bestaan. Voor het onderzoek worden de rechten, omschreven door Tuckman (1978), van de deelnemers in acht genomen (Thomas, Nelson, & Silverman, 2015). Alle docenten, de school en leerlingen die meededen aan het onderzoek hebben een brief voorgelegd gekregen met daarin uitleg over de experimenten en metingen, het doel en eventuele risico's en voordelen. Daarnaast hebben alle deelnemers de mogelijkheid gekregen tot het stellen van vragen. Deelnemers hebben de keuze gekregen om mee te doen met het onderzoek via een passieve "informed consent" (bijlage VII) (Thomas, Nelson, & Silverman, 2015). Er is gecommuniceerd dat er geen goede of slechte antwoorden zijn en resultaten vertrouwelijk worden behandeld. Deelnemers mochten op elk gewenst moment hun deelname aan het onderzoek beëindigen.

Alle data zijn anoniem opgeslagen en beveiligd met een wachtwoord. Alleen de onderzoeker heeft de sleutel die de namen aan de juiste gegevens verbindt. Deelnemers aan het onderzoek kunnen ten alle tijden hun gegevens opvragen. De verzamelde data zullen alleen voor dit onderzoek gebruikt worden en niet voor andere doeleinden.

Resultaten

Onderzoeksgroep

In totaal zijn 164 leerlingen, verdeeld over 6 klassen, gevraagd om mee te doen met dit onderzoek. Na toepassen van exclusiecriteria (5 geen toestemming, 19 onvolledige data) bleven 145 leerlingen over.

Wegens sluiting van scholen door het COVID-19 virus is de tweede lessenreeks niet afgerond. Hierdoor is vragenlijst 3 door 68 leerlingen ingevuld en de open vragenlijst door 14. Na toestemming zijn er met 7 leerlingen twee digitale focusgroepen gehouden. Deze leerlingen kwamen uit de groep die de open vragenlijst had ingevuld. De leeftijd varieert bij de onderzoeksgroep tussen de 12 en de 15 jaar. Bij de controlegroep was 40,3% jongen en 59,7% meisje. Bij de interventiegroep was 42,4% jongen en 57,5% meisje. Door de kleine groep na meting 3 is er geen rekening gehouden met een gelijkwaardige verdeling over de ervaren psychologische basisbehoeften tijdens het onderzoek, ervaringskenmerken en attitudekenmerken (Van Tuyckom, Vos, & Scheerder, 2011). Hierdoor wijkt de verhouding controle/ interventiegroep en onderwijstype af, in vergelijking met eerdere metingen (voor kenmerken per meting zie Tabel 1).

Tabel 1

Groepskenmerken per meting

Groep	Meting	N	Geslacht		Onderwijstype		
		Groep	Jongens	Meisjes	VMBO	HAVO-VWO	VWO
Controlegroep	Vragenlijst 1, 2	72	40,3%	59,7%	1,3%	98,7%	0%
	Vragenlijst 1, 2, 3	30	36,7%	63,3%	3,3%	96,7%	0%
	Open vragenlijst	7	43%	57 %	0%	100%	0%
	Focusgroep	2	100%	0%	0%	100%	0%
Interventiegroep	Vragenlijst 1, 2	73	42,5%	57,5%	4%	66%	30%
	Vragenlijst 1, 2, 3	38	39,5%	60,5%	0%	63,2%	36,8%
	Open vragenlijst	7	43%	57 %	0%	0%	100%
	Focusgroep	5	40%	60%	0%	0%	100%

Vragenlijsten

Bij formatief evalueren vragenlijst 2, afgenomen bij de gehele onderzoeksgroep (N=145), zijn afwijkende Cronbach's Alpha's gemeten voor feedbackloop zelfregulatie docent (.65) en feedbackloop zelfregulatie docent (.67). Bij de psychologische basisbehoeften zijn afwijkende Cronbach's Alpha's gemeten voor (vragenlijst 1) autonomie bevrediging (.56), verbondenheid frustratie (.68), bij vragenlijst 2 voor autonomie bevrediging (.65). Bij het construct "feedbackloop taak-proces docent" is gekeken naar de verschillende componenten. Hierbij zijn afwijkende Cronbach's Alpha's gemeten voor (vragenlijst 1) feed-up (.31). De afwijkende alpha scores voor vragenlijsten met N=68 waren feed-up vragenlijst 1 (.26), vragenlijst 2 (.55), vragenlijst 3 (.58) en feedback vragenlijst 2 (.66). Verwijderen van vragen zorgde niet voor een hogere consistentie, daarom zijn alle vragen in de constructen gelaten. Kline (2000) geeft echter aan dat bij psychologische constructen waarden beneden .70 kunnen worden verwacht (voor volledig overzicht zie bijlage XVIII).

Lessenserie en basisbehoeften

Kwantitatieve data

Voor de invloed van de lessenserie op de psychologische basisbehoeften is gekeken naar de descriptieve statistiek (Tabel 2) en zijn factoriële repeated measures anova's (Tabel 3) uitgevoerd op een kleinere dataset (N=68) over vragenlijst 1, 2 en 3. Daarna wordt verder gegaan met de grotere sample (N=145) die ingaat op de verschillen tussen meting 1 en 2. Alle variabelen zijn per onderzoeksgroep normaal verdeeld. Vanuit het kwantitatieve deel in de open vragenlijst kwamen geen significante verschillen tussen de controle en interventiegroep naar boven (zie bijlage X, Tabel 14).

Tabel 2*Psychologische basisbehoeften, vragenlijst 1,2,3 gemiddelden en standaarddeviaties (N=68)*

Groep	Construct	N	M1	SD	M2	SD	M3	SD
Interventie	Autonomie bevrediging	38	3,93	0,45	3,75	0,49	3,64	0,62
	Autonomie frustratie	38	1,99	0,62	2,13	0,60	2,03	0,59
	Verbondenheid bevrediging	38	4,20	0,53	4,12	0,61	3,88	0,75
	Verbondenheid frustratie	38	1,67	0,53	1,88	0,64	1,88	0,62
	Competentie bevrediging	38	3,90	0,61	3,76	0,57	3,77	0,68
	Competentie frustratie	38	1,85	0,71	1,95	0,74	1,85	0,68
Controle	Autonomie bevrediging	30	3,43	0,72	3,57	0,68	3,72	0,58
	Autonomie frustratie	30	2,32	0,80	2,52	0,81	2,17	0,75
	Verbondenheid bevrediging	30	4,11	0,74	3,97	0,81	4,02	0,75
	Verbondenheid frustratie	30	1,84	0,51	2,04	0,66	1,89	0,64
	Competentie bevrediging	30	3,81	0,61	3,72	0,79	3,72	0,76
	Competentie frustratie	30	2,22	0,91	2,17	0,86	2,03	0,94

*Alle vragenlijsten werden gescoord op een Likert-schaal van 1 (helemaal mee oneens) tot 5 (helemaal mee eens).**M1 = gemiddelde voormeting, M2 = gemiddelde tussenmeting, M3 = gemiddelde nameting*

Voor het hoofdeffect van groep is een significant verschil gevonden voor autonomie frustratie ($P=0.048$). De interventiegroep scoort hierin lager dan de controlegroep. Voor het hoofdeffect tijd zijn er significante verschillen gemeten voor autonomie frustratie ($P=0.010$), waarbij de frustratie toeneemt bij meting 2 en afneemt bij meting 3. En relationele verbondenheid frustratie ($P=0.010$) waarbij de frustratie toeneemt bij meting 2 en gelijk blijft (interventiegroep) en afneemt (controlegroep) bij meting 3. Bij autonomie bevrediging is er een significant interactie-effect gevonden (groep*tijd) ($P=0.000$). Hierbij daalt de interventiegroep en stijgt de controlegroep over de drie meetmomenten.

Tabel 3*Factoriële repeated measures anova, psychologische basisbehoeften meting 1,2,3 (N = 68)*

Variabele	Groep F(1,66)	Tijd (1,66)	Groep*tijd F(1,66)
Autonomie bevrediging	2,69	0,07	8,94***
Autonomie frustratie	4,07*	4,59*	1,46
Verbondenheid bevrediging	0,05	2,91	1,75
Verbondenheid frustratie	0,82	4,78*	0,89
Competentie bevrediging	0,16	1,98	0,11
Competentie frustratie	2,07	1,83	1,28

* $p < .05$. ** $p < .01$ *** $p < .001$ **Kwalitatieve data**

Vanuit de open vragenlijsten en focusgroepen gaven leerlingen uit de interventie en controlegroep aan dat het aanbieden van niveaukeuze, partnerkeuze en serieus nemen van de inbreng van leerlingen de lessen leuker maakte. Redenen dat een niveaukeuze de les leuker maakte waren: haalbaarheid, uitdaging en het uitblijven van schaamtegevoelens. Inbreng van leerlingen serieus nemen werd als fijn ervaren. Goed begrip van de uitleg en lengte van de lessenserie zorgde volgens leerlingen voor meer leerwinst, wat de lessen leuker maakte. Onderstaande uitspraak van interventie leerling 6 (I6) ondersteunt deze bevindingen.

“Je mocht bepalen met wie je oefende, welke piste en als je toch een piste terug wilde kon dat gewoon. Die keuzevrijheid is heel fijn, op die manier heb je meer zin om het te doen.” – I6

De invloed van de feedbackcyclus op de psychologische basisbehoeften

Kwantitatieve data

Voor de invloed van de feedbackcyclus op de psychologische basisbehoeften is gekeken naar de descriptieve statistiek (Tabel 4) en zijn factoriële repeated measures anova's (Tabel 5) uitgevoerd voor vragenlijst 1 en 2 (N=145). Alle variabelen zijn per onderzoeksgroep normaal verdeeld. Voor grafieken van de gemeten basisbehoeften zie bijlage XIX.

Tabel 4

Gemiddelden en standaarddeviaties psychologische basisbehoeften meting 1 en 2 (N=145)

Groep	Construct	N	Gemiddelde		Gemiddelde	
			meting 1	SD	meting 2	SD
Interventie	Autonomie bevrediging	73	3,86	0,44	3,75	0,51
	Autonomie frustratie	73	1,98	0,58	2,10	0,62
	Verbondenheid bevrediging	73	4,17	0,72	4,08	0,69
	Verbondenheid frustratie	73	1,70	0,64	1,82	0,69
	Competentie bevrediging	73	3,86	0,66	3,75	0,63
	Competentie frustratie	73	2,03	0,78	2,02	0,81
Controle	Autonomie bevrediging	72	3,43	0,59	3,50	0,61
	Autonomie frustratie	72	2,39	0,77	2,55	0,80
	Verbondenheid bevrediging	72	3,96	0,85	3,95	0,78
	Verbondenheid frustratie	72	1,88	0,64	1,99	0,73
	Competentie bevrediging	72	3,74	0,73	3,71	0,71
	Competentie frustratie	72	2,23	0,80	2,22	0,82

Alle vragenlijsten werden gescoord op een Likert-schaal van 1 (helemaal mee oneens) tot 5 (helemaal mee eens).

M1 = gemiddelde voormeting, M2 = gemiddelde tussenmeting, M3 = gemiddelde nameting

Voor het hoofdeffect groepen zijn significante verschillen gemeten bij autonomiebevrediging ($P=0.000$) waarbij de interventiegroep hoger scoort dan de controlegroepen. Voor autonomie frustratie ($P=0.000$) scoort de interventie groep significant lager dan de controlegroep. Op hoofdeffect tijd zijn significante verschillen gemeten voor autonomie frustratie ($P=0.010$) en verbondenheid frustratie ($P=0.029$). Beiden hebben een stijgende trend. Voor overige variabelen zijn geen significante (interactie-)effecten gemeten.

Tabel 5

Factoriële repeated measures anova, psychologische basisbehoeften (N = 145)

Variabele	Groep	Tijd (1,143)	Groep*tijd
	F(1,143)		F(1,143)
Autonomie bevrediging	19,23***	0,24	3,89
Autonomie frustratie	17,32***	6,82**	0,12
Verbondenheid bevrediging	2,25	0,91	0,41
Verbondenheid frustratie	3,01	4,89*	0,06
Competentie bevrediging	0,62	1,85	0,63
Competentie frustratie	2,18	0,12	0,00

* $p < .05$. ** $p < .01$ *** $p < .001$

Kwalitatieve data

Uit de open vragenlijst kwam bij de interventiegroep en controlegroep naar voren dat duidelijke feed-up ervoor kan zorgen dat een activiteit leuker is. Het werd als fijn ervaren dat van tevoren bekend was waar ze naar toe konden werken. Zij gaven aan dat dit motiveert en kan zorgen voor duidelijkheid en structuur. De doelen werden door de leerlingen uit beide groepen als duidelijk, uitdagend en haalbaar ingeschat. Uit de focusgroep met de controlegroep kwam naar voren dat leerlingen tijdens de les niet

altijd met de doelen bezig zijn. Hierdoor werd soms een te hoog niveau gekozen om aan de doelen te kunnen werken. Vanuit de open vragenlijst kwam bij beide groepen naar voren dat feedback en feed forward van de docent ervoor zorgde dat ze zichzelf konden verbeteren. Onderstaande uitspraken geven deze bevindingen weer.

“Omdat ik het eigenlijk nog niet heel goed kon was ik meer bezig met de shuttle terugslaan dan met het soort van winnen.” – C12

“Dat is wel fijn. Want dan weet je waar je naar toe kan zeg maar.” – I7

De invloed van de feedbackcyclus gevolgd door peerfeedback op de psychologische basisbehoeften

Kwantitatieve data

Middels descriptieve statistiek (Tabel 2) en door verschillende factoriële repeated measures anova's (Tabel 6) toe te passen op de data van meting 2 en 3 (N=68), is gekeken naar het effect van peerfeedback op de basisbehoeften door in de interventiegroep peerfeedback toe te voegen aan de feedbackcyclus. Hierbij was de feedbackcyclus zowel in de controle als in de interventiegroep aanwezig. Alle variabelen zijn per onderzoeksgroep normaal verdeeld. Voor grafieken van de gemeten basisbehoeften zie bijlage XX.

Voor het hoofdeffect tijd is een significant effect gevonden voor autonomie frustratie (P=0.007). Bij beide groepen neemt de frustratie af. Bij autonomie bevrediging is er een interactie-effect gevonden tussen groep x tijd (P=0.041). Bij de controlegroep is er een toename en bij de interventiegroep een afname van de autonomie bevrediging te zien. Voor de overige variabelen zijn er geen significante verschillen aangetoond tijdens de diverse metingen.

Tabel 6

Factoriële repeated measures anova, psychologische basisbehoeften meting 2,3 (N = 68)

Variabele	Groep F(1,66)	Tijd (1,66)	Groep*tijd F(1,66)
Autonomie bevrediging	0,14	0,13	4,46*
Autonomie frustratie	3,31	7,63**	2,46
Verbondenheid bevrediging	0,00	1,11	2,57
Verbondenheid frustratie	0,37	1,13	1,13
Competentie bevrediging	0,07	0,00	0,00
Competentie frustratie	1,19	3,60	0,16

* $p < .05$. ** $p < .01$ *** $p < .001$

Kwalitatieve data

Uit de open vragenlijst kwam naar voren dat leerlingen uit de interventiegroep het leuk en fijn vonden om zelf te kiezen met wie ze de peerfeedback uitvoerden. Soms vertrouwden de leerlingen de feedback van de klasgenoten niet en was het niet leuk als de PF niet serieus uitgevoerd werd.

“Niet helemaal omdat ze niet graag wilt dat ik beter ben volgens mij” – I1

Leerlingen uit de interventiegroep gaven in de open vragenlijst aan dat de feedbackformulieren richting gaven aan het geven van feedback en feed forward en zorgde voor een betere focus richting de leerdoelen. Wel waren de meningen over of PF bijdroeg aan verbetering in de activiteit divers en werd aangegeven dat er geen ruimte was om de feedback en feed forward toe te passen.

“want daardoor ging ik beter op dat ding letten” – I1

Leerlingpercepties stimuleren formatief evalueren

Kwantitatieve data

Middels descriptieve statistiek (Tabel 7) en factoriële repeated measures anova (Tabel 8) is gekeken of de percepties van formatief evalueren veranderen tussen de groepen over de tijd (interactie-effect groep*tijd). Daarnaast is er gekeken naar de aparte hoofdeffecten van groep en tijd. Als eerste wordt de test weergegeven voor de groep die een deel van het traject doorlopen hebben (N=145, meting 1,2), als tweede de test uitgevoerd op het deel van de onderzoeksgroep dat het gehele traject doorlopen heeft (N=68, meting 1, 2, 3). De volgende variabelen waren niet normaal verdeeld: “peerfeedback taak-proces” bij beide groepen (meting 1,2 N=145) en “feedback taak-proces docent” bij de interventiegroep (meting 3, N=68). Bij het interpreteren van de gegevens zal hiermee rekening gehouden moeten worden. Voor grafieken van de gemeten percepties van formatief evalueren zie bijlage XXI.

Tabel 7

Percepties formatief evalueren, vragenlijst 1,2 gemiddelden en standaarddeviaties (N=145) en vragenlijst 1,2,3 (N=68)

			Meting 1, 2 (N=145)				Meting 1, 2, 3 (N=68)							
Groep	Construct	N	M1	SD	M2	SD	N	M1	SD	M2	SD	M3	SD	
Interventie	Feedback taak proces docent	73	4,09	0,50	3,95	0,52	38	4,17	0,50	3,92	0,52	3,87	0,67	
	Feedback zelfregulatie docent	73	3,78	0,71	3,63	0,76	38	3,86	0,73	3,46	0,77	3,59	0,96	
	Peerfeedback taak proces	73	3,71	0,62	3,51	0,70	38	3,70	0,69	3,39	0,67	3,30	0,78	
	Peerfeedback zelfregulatie	73	3,62	0,80	3,43	0,75	38	3,50	0,84	3,27	0,82	3,39	0,87	
	Feed-up docent	73	4,65	0,47	4,44	0,63	38	4,60	0,52	4,42	0,67	4,30	0,69	
	Feedback docent	73	3,79	0,67	3,71	0,62	38	3,92	0,60	3,63	0,60	3,65	0,72	
	Feed forward docent	73	4,16	0,69	3,96	0,72	38	4,32	0,62	4,11	0,69	3,89	0,98	
Controle	Feedback taak proces docent	72	3,91	0,61	3,79	0,62	30	3,90	0,67	3,96	0,59	3,85	0,75	
	Feedback zelfregulatie docent	72	3,64	0,86	3,60	0,73	30	3,60	0,94	3,74	0,78	3,43	0,97	
	Peerfeedback taak proces	72	3,55	0,69	3,45	0,68	30	3,49	0,69	3,61	0,71	3,33	0,86	
	Peerfeedback zelfregulatie	72	3,51	0,98	3,34	0,90	30	3,59	0,91	3,49	1,02	3,29	1,08	
	Feed-up docent	72	4,46	0,61	4,15	0,77	30	4,53	0,63	4,37	0,75	4,37	0,75	
	Feedback docent	72	3,62	0,82	3,59	0,65	30	3,61	0,91	3,72	0,69	3,60	0,90	
	Feed forward docent	72	3,94	0,96	3,85	0,94	30	3,80	0,96	4,10	0,84	3,80	1,00	

Alle vragenlijsten werden gescoord op een Likert-schaal van 1 (helemaal mee oneens) tot 5 (helemaal mee eens).

M1 = gemiddelde voormeting, M2 = gemiddelde tussenmeting, M3 = gemiddelde nameting

Er is een significant hoofdeffect voor groep gevonden voor feedback taak-proces docent meting 1,2 ($P=0.036$), waarbij de interventiegroep hoger scoort dan de controlegroep. Op hoofdeffect tijd zijn significante veranderingen gemeten voor “feedback taak-proces docent” meting 1, 2 ($P= 0.004$) en meting 1, 2, 3 ($P=0.031$), “peerfeedback taak-proces” meting 1, 2 ($P= 0.018$) en meting 1, 2, 3 ($P=0.017$) en bij “peerfeedback zelfregulatie” meting 1,2 ($P= 0.035$), bij allen is de trend dalend. Voor overige variabelen zijn geen significante hoofd- of interactie-effecten gemeten.

Tevens is gekeken naar hoe feed-up, feedback en feed forward ervaren werden door de leerlingen in de interventiegroep en controlegroep, en of daarin veranderingen optraden over de tijd. Op hoofdeffect tijd is er een significant verschil gemeten voor feed up bij meting 1, 2 ($P=0.000$) en bij meting 1, 2, 3 ($P0.00$), waarbij de trend dalend is. Voor overige variabelen zijn geen significante verschillen aangetoond op hoofdeffecten en interactie-effecten.

Tabel 8

Factoriële repeated measures anova, leerlingpercepties formatief evalueren meting 1,2 (N=145) en meting 1,2,3 (N=68)

Variabele	Groep F(1,143)	Tijd (1,143)	Groep*tijd F(1,143)	Groep F(1,66)	Tijd (1,66)	Groep*tijd F(1,66)
Feedback taak-proces docent	4,48*	8,36**	0,04	0,41	3,61*	3,04
Feedback zelfregulatie docent	0,64	1,79	0,66	0,07	1,62	2,82
Peerfeedback taak-proces	1,42	5,72*	0,65	0,01	4,23*	2,44
Peerfeedback zelfregulatie	0,73	4,55*	0,02	0,16	1,58	0,83
Feed-up docent	0,91	22,51***	0,91	0,02	6,27**	0,58
Feedback docent	0,27	0,90	0,27	0,31	1,40	2,88
Feed forward docent	2,25	3,25	0,41	1,66	2,76	2,76

* $p < .05$. ** $p < .01$ *** $p < .001$

Zelfmonitoring en observaties

Docenten in de interventiegroepen gaven in de zelfmonitoring aan altijd bij de start van de lessenserie en les feed-up te hebben gegeven. Uit observaties bleek dat de feed-up bij alle klassen gegeven werd op het bord met behulp van Powerpoint. Ook kwam hieruit naar voren dat er variatie was in de tijdsduur die de feed-up in beslag nam, waardoor sommige leerlingen afhaakten (controlegroep 1 lessenserie 2), en in de manier waarop de feed-up gegeven werd (interventiegroep 2, zonder Powerpoint). Uit de zelfmonitoring bleek dat feedback bij de interventiegroep en controlegroep min of meer op dezelfde manier gegeven werd. Echter gaven docenten aan bij de interventiegroepen meer feed forward te geven dan bij de controlegroepen. Uit de observaties bleek dat veel feedback in lessenserie 1 bij de interventiegroep gegeven werd op de regels van het spel in plaats van de doelen die in de les centraal stonden. Bij de observaties werd in lessenserie 2 gezien dat bij de interventiegroep en controlegroep meer feedback op de (juiste) doelen van de lessenserie gegeven werd. Daarnaast viel op dat docenten regelmatig, tijdens de les, de lesvoorbereiding raadpleegden. Docenten lijken te moeten wennen aan andere manieren van lesgeven. Een docent geeft in de zelfmonitoring aan 'uit de comfort zone' te worden getrokken. Daarnaast komen docenten er soms niet aan toe om alles toe te passen zoals beschreven.

"Tijdens de les ben ik nog veel bezig geweest met de basisregels, zoals het net niet aanraken, niet lopen met de bal doordraaien" – les 1 docent interventiegroep 3

Discussie

Huidige inzichten in het motiverend klimaat binnen het vak LO bieden aangrijpingspunten om lessen motiverender te maken (Borghouts, Slingerland, & Haerens, 2016). In deze thesis is onderzocht of en hoe de feedbackcyclus (William & Leahy, 2018) en peerfeedback kunnen bijdragen aan dit motiverend klimaat. Dit onderzoek is uitgevoerd in de context van een lessenserie terugslagspelen in klas 1 op de middelbare scholengemeenschap Roncalli, middels een interventieonderzoek gebruik makend van kwalitatieve en kwantitatieve methoden. Bij toepassing van de feedbackcyclus werd een afname van autonomie bevrediging bij de interventiegroepen gevonden, terwijl dit bij de controlegroepen toenam. De toepassing van peerfeedback tijdens de lessen zorgde voor een afname in de bevrediging van autonomie bij de interventiegroep. De ervaren 'feedbackloop taak en proces docent' neemt gedurende de lessenserie af. Dit is grotendeels te verklaren door de afname van de ervaren feed-up, een component van dit construct. Uit de open vragenlijst kwam naar voren dat aanbieden van niveaukeuzes en partnerkeuzes autonomie bevredigend kunnen werken.

De invloed van de lessenserie en feedbackcyclus op de psychologische basisbehoeften

Alle groepen scoren relatief hoog op behoeftebevrediging en laag op behoeftefrustratie, waarbij de interventiegroep nog een fractie hoger scoort op bevrediging en lager op frustratie van de

basisbehoeften. Bij de interventiegroep werd (hoewel niet significant) een dalende trend bij autonomie bevrediging gezien, waar bij de controlegroep een toename in autonomie bevrediging is gemeten. Door de wisselende uitkomsten moet hypothese 1 verworpen worden. Docenten gaven zowel de interventiegroep als controlegroep les.

De feedbackcyclus werd door de docenten twee keer achter elkaar toegepast, in lessenserie 1 bij de interventiegroep en in lessenserie 2 bij de controlegroep. Uit de observaties kwam naar voren dat in lessenserie 1, docenten bij de interventiegroepen vooral feedback en feed forward gaven op spelregels in plaats van de lesdoelen. In lessenserie 2 daarentegen werd de feedbackcyclus bij de controlegroepen goed toegepast op de lesdoelen. Professionele ontwikkeling kan veel tijd kosten (Yoon & Guskey, 2009; Slingerland, et al., 2016; Casey, 2012). Het lijkt erop dat de docenten gedurende de interventie een ontwikkeling hebben doorgemaakt waarbij de feedbackcyclus bij de tweede keer toepassen wel zorgde voor een toename in de autonomie bevrediging bij de controlegroepen. Deze toename bij het gebruik van de feedbackcyclus sluit aan bij eerdere bevindingen (Shute, 2008; Paas et al., 2003).

Mogelijk hebben de combinatie van direct toepassen van de feedbackcyclus bovenop de uitgeschreven lessen en andere nieuwe aspecten zoals het “tactical games model” en pisten, bij docenten van de interventiegroepen voor een meer controlerende lesgeefstijl gezorgd. Dit kan leiden tot autonomie frustratie (Vansteenkiste, et al., 2012; De Meyer, et al., 2014; Krijgsman, et al., 2019). Één van de docenten gaf aan ‘uit de comfortzone te moeten stappen’. Door het gebrek aan ervaring met nieuwe werkwijzen worden docenten onzekerder (Barrett & Turner, 2000; Gubacs-Collins, 2007), ervaren frustraties door onbekendheid met de werkwijze (Gubacs-Collins, 2007) en hebben het gevoel simpele fouten te maken (Casey, 2012). Dit gevoel van onervarenheid kan zorgen dat de focus komt te liggen op klasmanagement en instructie (Casey, 2012). Dit lijkt ondersteund te worden vanuit de observaties, waarbij geobserveerd werd dat docenten vaak de lesvoorbereiding raadpleegden. Mogelijk voelden docenten een grote verantwoordelijkheid en daardoor een bepaalde druk om het uitgeschreven programma zo goed mogelijk uit te voeren. Wanneer druk ervaren wordt kan dit zorgen voor een controlerende lesgeefstijl (Reeve, 2009). Waarbij de docent zich strak houdt aan de eigen agenda (in dit geval mogelijk het uitgeschreven programma), zonder rekening te houden met het perspectief en de gevoelens van de leerlingen (Reeve, 2009). Daarentegen kwam in de open vragenlijst naar voren dat bepaalde elementen in de lessenserie zoals partnerkeuze en niveaukeuze wel als autonomie bevredigend werden ervaren, wat in lijn ligt met de literatuur (Reeve et al., 2003; Mouratidis et al., 2011).

In de vragenlijst is een afname van duidelijke feed-up gemeten. Mogelijk is dit een andere verklaring voor de dalende autonomie bevrediging. Meer kennis van de lesdoelen wordt gelinkt aan meer behoeftebevrediging terwijl minder kennis over de doelen gelinkt wordt aan behoefte frustratie (Haerens, et al., 2018). Niettemin kwam uit de open vragenlijsten naar voren dat wanneer leerlingen uit beide groepen wel duidelijke uitleg, feedback en feed forward ervoeren dit zorgde voor beter begrip van de feed-up, meer vooruitgang, ervaren controle en plezier in de les. Niveaukeuzes zorgden er daarbij voor dat de doelstellingen als haalbaar ervaren werden (bevrediging competentie), wat in lijn ligt met de literatuur (Vansteenkiste et al., 2004; Shute, 2008; Krijgsman et al., 2019; Haerens et al., 2018). Deze twee bevindingen laten een tegenovergesteld beeld zien. Wellicht zijn hierin de ervaringen van de leerlingen die de open vragenlijst hebben ingevuld door het kleine aantal (N=7) niet representatief voor de gehele onderzoeksgroep. Of was de invloed van de ervaren feed-up kleiner op de ervaren autonomie bevrediging dan overige (negatieve) factoren.

De invloed van de toevoeging van peerfeedback op de psychologische basisbehoeften

Tijdens de peerfeedback interventie is een afname van autonomie bevrediging en geen effect op competentie bevrediging bij de interventiegroep gemeten, waardoor hypothese 2 moet worden verworpen. Bij peerfeedback worden leerlingen als leerbron voor elkaar geactiveerd, met als doel de prestaties van leerlingen te verbeteren (William & Leahy, 2018). Omdat hiermee een deel van de verantwoordelijkheid van de docent wordt overgedragen op de leerling wordt aangenomen dat dit

invloed kan hebben op gevoelens van autonomie van leerlingen (Black, McCormick, James, & Pedder, 2006). Peerfeedback werd tijdens de interventie zonder strak protocol uitgevoerd, een strak protocol is volgens Wiliam & Leahy (2018) erg van belang. Doordat leerlingen meer autonomie kregen, maar voldoende structuur ontbrak is mogelijk de autonomie bevrediging afgenomen (Aelterman et al., 2017). Daarnaast kunnen andere factoren hebben meegespeeld zoals: gezichtsverlies, relatie met de medeleerling en elkaar niet willen teleurstellen. Om de eigenwaarde en identiteit te beschermen kan bij leerlingen weerstand tegen PF ontstaan (Harris, Brown, & Dargusch, 2017). Bevindingen uit de open vragenlijst sluiten hierbij aan, waar enkele leerlingen aangaven dat de PF niet serieus ingevuld werd, leerlingen bang waren dat de ontvanger boos werd of getwijfeld werd aan de oprechtheid van de feedbackgever. Over de tijd kunnen attitudes richting PF en vertrouwen in de feedback veranderen (Van Zundert et al., 2010; Smith et al., 2002). Ontbreken van eerdere ervaringen (Topping, 2010), protocollen (Wiliam & Leahy, 2018) en PF training (Van Zundert et al., 2010) in combinatie met de korte tijdsduur van de interventie (Smith et al., 2002) kan ervoor gezorgd hebben dat PF niet de voorspelde effecten kon bewerkstelligen.

Bij onderzoek van Smith et al. (2002) waarin het oefenen van PF vaardigheden op anoniem werk centraal stond, veranderde de attitude voor PF binnen drie PF-trainingen. Ook in dit onderzoek werd eerst op anoniem werk geoefend door klassikaal op slechts 2 (getekende) voorbeelden feedback en feed forward te geven. Hierbij hielp de docent door voorbeelden en tips te geven voor kwalitatief goede feedback. In tegenstelling tot het onderzoek van Smith et al. (2002) was de mening over de bijdrage van PF aan de vooruitgang in de activiteit verdeeld. Wellicht waren leerlingen, door de korte oefenperiode, nog te emotioneel betrokken en te weinig ervaren in geven en ontvangen van feedback (Wiliam & Leahy, 2018).

Leerlingpercepties stimuleren formatief evalueren

Over de drie metingen neemt bij de interventiegroep en de controlegroep de peerfeedback en feedback docent (taak-proces) af. De ervaren feed-up laat bij beide groepen een dalende trend zien. Feedback en peerfeedback op taak-proces scoort bij beide groepen hoger dan peerfeedback en feedback op zelfregulatie. Over de hele lijn scoort de interventiegroep iets hoger dan de controlegroep. Hypothese 3 moet met deze bevindingen worden verworpen. Uit de focusgroep en open vragenlijst kwam naar voren dat leerlingen uit de controlegroep en interventiegroep tijdens de les niet altijd bezig waren met de doelen. Mogelijk zijn hiervoor de eerder aangehaalde observaties verklarend. Waaruit naar voren kwam dat de eerste lessenserie bij de interventiegroep veel feedback gegeven werd op spelregels in plaats van de lesdoelen, waar in de tweede lessenserie bij de controlegroep feedback werd gegeven op de lesdoelen. Feedback en feed forward op de lesdoelen zorgt ervoor dat de doelen voor leerlingen duidelijker zijn (Sadler, 1989; Krijgsman, et al., 2019; Hattie & Timperley, 2007). Wanneer beiden aanwezig zijn bouwen ze voort op elkaars positieve effecten en kan dit zorgen voor hoge behoeftebevrediging (Krijgsman, 2019). Leerlingen die op de hoogte zijn van lesdoelen en informatie hebben gekregen over hoe te verbeteren, hebben het gevoel meer aan het stuur te zitten van het leerproces (autonomie bevrediging) (Carpentier & Mageau, 2016; Levesque, Stanek, Zuehlke, & Ryan, 2004). Het gebrek aan ervaren duidelijkheid van de feed up kan gezorgd hebben voor behoefte frustratie (Krijgsman, 2019). Het niet in lijn liggen van feed up, feedback en feed forward, heeft mogelijk bijgedragen aan de afname in autonomie bevrediging bij de interventiegroep in lessenserie 1. Het in lijn liggen van de feed up, feedback en feed forward in lessenserie 2 heeft mogelijk bijgedragen aan de toename van autonomie bevrediging bij de controlegroepen. Hierbij lijken veel nieuwe aspecten (zoals nieuwe spelregels) naast de lesdoelen te zorgen voor een mindere toepassing van de feedbackcyclus. Eerdere ervaringen van de docent met het toepassen van de feedbackcyclus lijken te zorgen voor een betere toepassing hiervan.

Aanbevelingen

Veranderen naar een formatieve werkwijze blijkt een intensief professionaliseringsproces dat tijd nodig heeft (Slingerland, et al., 2016; Yoon & Guskey, 2009). Voor het Roncalli kunnen de formatieve strategieën een kader geven aan de al eerder ingezette veranderingen zoals de transitie van onderwijs georiënteerd op doelen in plaats van activiteiten en vormgeven van beoordeling/ evaluatie (Metzler, 2011).

Toepassen van de feedbackcyclus en peerfeedback heeft in dit onderzoek niet (direct) gezorgd voor verbetering van het motivationeel klimaat. Uitblijven van succes kan een reden voor docenten zijn om terug over te gaan op oude gewoonten (Kim, Penney, Cho, & Choi, 2006; Casey, 2012). Dergelijke vernieuwingen doorvoeren kost echter inzet en tijd, waarbij het tot 2 jaar kan duren voordat docenten zich comfortabel voelen met deze veranderingen (Casey, 2012). Om te zorgen dat docenten zich verder ontwikkelen, veranderingen opleveren wat beoogd wordt, en docenten niet terugvallen in oude gewoonten valt aan te bevelen een praktijkgemeenschap op te starten (Casey, 2012; Goodyear & Casey, 2013). Waar periodiek wordt samengekomen en gefocust op 'bewijs van succes' (Casey, 2012). Hierbij moet tevoren duidelijk zijn wat de verwachtingen zijn bij deelname en welke ondersteuning geboden wordt (Bechtel & O'Sullivan, 2006). Waarbij de ondersteuning kan worden geboden door de groep zelf (Wenger, McDermott, & Snyder, 2002), onderzoeker of een externe deskundige (Goodyear & Casey, 2013).

Om te zorgen dat leerlingen eigenaar zijn van het eigen leerproces, lijkt het essentieel dat uitleg, feedback en feed forward gericht zijn op de lesdoelen (feed up). Dit zorgt voor duidelijkheid bij leerlingen en mogelijk behoeftebevrediging (Krijgsman, et al., 2019). Bij het ontwerpen van een lessenserie is het daarom belangrijk te zorgen dat er voor leerlingen naast de lesdoelen weinig nieuwe aspecten (zoals spelregels) zijn. Tenzij de spelregels zelf het lesdoel zijn. Te veel nieuwe aspecten naast de lesdoelen kunnen ervoor zorgen dat er een verschuiving van de focus bij de uitleg, feedback en feed forward van lesdoelen naar (bijvoorbeeld) de spelregels plaatsvindt.

Wanneer PF als strategie ingezet wordt, is het belangrijk dit te doen met behulp van een strak protocol (William & Leahy, 2018) en rekening te houden met de emotionele beladenheid van feedback geven en ontvangen (Harris, Brown, & Dargusch, 2017). Belangrijk lijkt het hierbij om de strategie niet eenmalig toe te passen, maar deze met regelmaat te gebruiken door dit bijvoorbeeld als vast element in het onderwijs in te bedden. Dit kan zorgen dat er een attitudeverandering plaatsvindt, doordat leerlingen de tijd krijgen om geven en ontvangen van PF te leren (Sluijsmans, 2002). Als eerste kennismaking valt aan te raden leerlingen meerdere keren in een aantal lessen te laten oefenen op anoniem werk (voorbeelden/ filmpjes). Op deze manier is geven van feedback nog niet emotioneel beladen (William & Leahy, 2018; Smith, Cooper, & Lancaster, 2002). Hoewel er veel onderzoek is gedaan over peerfeedback is er weinig onderzoek voorhanden over hoe de kwaliteit van peerfeedback verhoogt kan worden. Verder onderzoek hierover is daarom gewenst.

Sterke en zwakke punten van het onderzoek

Het huidige onderzoeksdesign heeft gezorgd voor een rijk beeld van het invoeren en toepassen van formatieve strategieën en de invloeden daarvan op het motivationeel klimaat. De praktijkgerichtheid van het onderzoek zorgt voor een goede praktische toepasbaarheid van de bevindingen. Echter zijn er ook een aantal beperkingen. In het onderzoek is onderzocht wat de invloed is van de feedbackcyclus en PF op het motivationeel klimaat. Andere invloeden op het motivationeel klimaat, zoals leerlingbetrokkenheid en gevoelens zijn in het onderzoek niet meegenomen (Slingerland, et al., 2016). Om de invloed hiervan te beperken is geprobeerd bij het uitwerken van de lessenserie zoveel mogelijk aan te sluiten bij de reguliere lespraktijk.

Doordat er meerdere docenten hebben meegewerkt aan dit onderzoek en daarin zowel een interventie als controlegroep lesgeven, is mogelijk de interne validiteit van het onderzoek verminderd. Om dit zoveel mogelijk te voorkomen en inzichtelijk te maken is gebruik gemaakt van observaties,

zelfobservaties en is de lessenserie tot in detail uitgewerkt waardoor het zicht op die effecten zo goed mogelijk was en het effect zelf zo klein mogelijk gehouden is. Er kan echter niet uitgesloten worden dat dit geen invloed heeft gehad op de resultaten.

Door beperkingen omtrent het COVID-19 virus is de onderzoeksgroep vanaf de derde meting aanzienlijk kleiner geworden. Daardoor zijn veel conclusies getrokken op basis van de resultaten van een kleine onderzoeksgroep die wellicht niet-representatief was (Van Tuyckom et al., 2011). Ter compensatie is er daarom een open vragenlijst afgenomen en zijn digitale focusgroepen gehouden voor zowel de controlegroep als interventiegroep. Dit leverde verschillende bruikbare inzichten op met betrekking tot de lessenserie, toepassen van de feedbackcyclus en geven van peerfeedback.

Conclusie

In dit onderzoek kon niet de meerwaarde aangetoond worden van de feedbackcyclus en peerfeedback op het motivationeel klimaat. Resultaten van dit onderzoek laten zien dat het leren toepassen van de formatieve strategieën voor docent en leerling een intensief proces is. Het kost tijd voor docenten en leerlingen om de juiste vaardigheden te ontwikkelen. Om leerlingen te activeren als eigenaar van hun leerproces is het van belang dat feed-up, feedback en feed forward in lijn met elkaar zijn. Om dit te bereiken lijkt het belangrijk om niet te veel nieuwe aspecten in één keer te introduceren, omdat dit de focus kan afhalen van de daadwerkelijke lesdoelen. Voor een positieve invloed van de formatieve strategieën op het motivationeel klimaat is het belangrijk dat de strategieën toegepast worden in combinatie met een autonomie ondersteunende en structurerende lesgeefstijl. Verschillende actiekeuzes zoals niveaukeuze en partnerkeuze kunnen hierin bijdragen aan een autonomie ondersteunend klimaat. Op korte termijn kan PF een negatieve invloed hebben op de ervaren autonomie. Om te zorgen dat PF autonomie bevredigend is lijkt het belangrijk te werken met een strak protocol en PF een structurele plaats te geven in het onderwijs. Waardoor er over tijd een attitude verandering kan plaatsvinden.

Disseminatieplan

Gedurende het schooljaar (2019-2020) kwam de sectie met grote regelmaat bijeen om te kijken hoe het programma aangepast kon worden, zowel qua aanbod als beoordeling. Dit was en is een lopend proces waarin inzichten opgedaan in deze thesis al zoveel mogelijk zijn meegenomen. Om voor het onderzoek en de resultaten zoveel mogelijk draagvlak, eigenaarschap, samenwerking en betrokkenheid te creëren zijn docenten zoveel mogelijk betrokken geweest bij het onderzoek (Durlak & Dupre, 2008; Day, Sahota, & Christian, 2019). Dit is gedaan door vooraf inspraak te geven en docenten te laten meedenken met het onderzoek en de praktische invulling, waarbij de theoretische basis behouden is gebleven. Daarnaast zijn gedurende het onderzoek met grote regelmaat op individuele basis, in sectieverband en clusterverband vorderingen en resultaten besproken.

Zowel het PTA (programma van toetsing en afsluiting) als het vakwerkplan zijn gedurende de onderzoeksperiode aangepast en nu (meer) ingericht op basis van doelen in plaats van activiteiten, om te zorgen dat er meer lijn zit in het curriculum (Metzler, 2011). Daarnaast zijn na afloop van de interventie, door docenten die meegedraaid hebben met het onderzoek, twee perioden uitgewerkt voor schooljaar 2020-2021 op basis van de formatieve strategieën. Om te zorgen dat de resultaten van het onderzoek zoveel mogelijk worden meegenomen in de ontwikkelingen van de vakgroep en de school worden de resultaten met (vak)docenten en het schoolmanagement gedeeld met een pitch. Omdat de feedbackcyclus en peerfeedback in het onderzoek niet (direct) opleverden wat beoogd werd, is het aan te bevelen dit verder te ontwikkelen. Hierbij is van belang om een optimale manier van toepassen op het Roncalli te vinden en docenten meer ervaring op te laten doen in het toepassen van de formatieve strategieën. Waarbij de strategieën op de goede manier worden toegepast en het gewenste resultaat opleveren. Om te waarborgen dat docenten niet terugvallen in oude gewoonten, veranderingen opleveren wat beoogd wordt en docenten steun hebben aan elkaar, is de bedoeling om een praktijkgemeenschap op te zetten (Casey, 2012; Goodyear & Casey, 2013). Deze zal zich richten

op het thema motivationeel klimaat en formatieve strategieën. De onderzoeker en eventueel een externe deskundige kunnen hier fungeren als 'boundary spanner' (Goodyear & Casey, 2013). Hierbij worden de verwachtingen en eventueel geboden ondersteuning aan deelnemers vooraf gecommuniceerd. Verwacht wordt dat bij deelname de strategieën in ieder geval bij één klas gedurende het schooljaar uitgeprobeerd worden en dat ervaringen daarvan gedeeld worden met anderen tijdens de bijeenkomsten. De ondersteuning zal bestaan uit: bieden van tijd voor overleg, beschikbaar stellen van benodigd materiaal of budget, en ondersteuning bij implementatie van de lessen (door onderzoeker en/ of externe deskundige) (Bechtel & O'Sullivan, 2006). Daarnaast heeft de onderzoeker volgend schooljaar van het schoolmanagement ruimte gekregen om op de werkplek onderzoek te doen. Dit zal zich richten op de implementatie van de formatieve strategieën in de les LO en zal daarmee de praktijkgemeenschap ondersteunen.

Naast interne stakeholders kan het delen van resultaten en ervaringen ook relevant zijn voor vakdocenten buiten de scholengemeenschap. Deling van resultaten en ervaringen kan gedaan worden met een artikel in het blad van de KVLO (Koninklijke Vereniging Lichamelijke Opvoeding), waardoor onderzoeksresultaten voor langere tijd toegankelijk zijn. Mogelijk is dit nog relevanter op een later tijdstip, waarbij gedeeld kan worden welke ervaringen en tips meegenomen kunnen worden naar andere secties die dergelijke veranderingen willen doorvoeren.

Verwijzingen

Aelterman, N., De Muynck, G.-J., Haerens, L., Vande Broek, G., & Vansteenkiste, M. (2017). *Motiverend coachen in de sport*. Leuven: Acco.

Aelterman, N., Vansteenkiste, M., Van Keer, H., Van den Berghe, L., De Meyer, J., & Haerens, L. (2012). Students' Objectively Measured Physical Activity Levels of Between-Class and Between-Student Differences in Motivation Toward Physical Education. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 457-480.

Andriessen, D., Onstenk, J., Delnooz, P., Smeijsters, H., & Peij, S. (2010). *Gedragscode praktijkgericht onderzoek voor het hbo*. HBO raad vereniging van hogescholen.

Ashford, S. J., Blatt, R., & VandeWalle, D. (2003). Reflections of the Looking Glass: A review of Research on Feedback-Seeking Behavior in Organizations. *Journal of management*, 773-799.

Barrett, K. R., & Turner, A. P. (2000). Sandy's Challenge: New Game, New Paradigm. *Journal of teaching in physical education*, 162-181.

Bechtel, P. A., & O'Sullivan, M. (2006). Chapter 2: Effective Professional Development - What We Now Know. *Journal of Teaching in Physical Education*, 363-378.

Black, P. J., McCormick, R., James, M., & Pedder, D. (2006). Learning How to Learn and Assessment for Learning: a theoretical inquiry. *Research Papers in Education*, 119-132.

Black, P., & Wiliam, D. (2008). Developing the theory of formative assessment. *Educ Asses Acc*, 5-31.

Borghouts, L. B., Slingerland, M., & Haerens, L. (2016). Assessment quality and practices in secondary PE in the Netherlands. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 473-489.

Broers, S., Castelijns, J., & Joosten-ten Brinke, D. (2016). Het meten van studentenpercepties van formatief evalueren. *Velon-tijdschrift*.

Brookhart, S. M., & Chen, F. (2015). The quality and effectiveness of descriptive rubrics. *Educational Review*, 343-368.

- Butler, S. A., & Hodge, S. R. (2001). Enhancing student trust through Peer Assessment in Physical Education. *Physical Educator*, 30-39.
- Carpentier, J., & Mageau, G. A. (2016). Predicting sport experience during training: the role of change-oriented feedback in athlete's motivation, self-confidence and needs satisfaction fluctuations. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 45-58.
- Casey, A. (2012). Models-based practice: great white hope or white elephant? *Physical Education and Sport Pedagogy*, 18-34.
- Chase, M. A., Ewing, M. E., Lirgg, C. D., & George, T. R. (1994). The effects of equipment modification on children's self-efficacy and basketball shooting performance. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 65,2, 159-168.
- Chen, B., Vansteenkiste, M., Beyers, W., Boone, L., Deci, E. L., Van der Kaap-Deeder, J., . . . Verstuyf, J. (2014). Basic psychological need satisfaction, need frustration, and need strength across four cultures. *Motivation and emotion*, 216-236.
- Chng, L., & Lund, J. (2018). The Impact of Formative Assessment on the Success and Response Rate in a 6th Grade Physical Education Badminton Unit. *International Journal of Kinesiology in Higher Education*, 12-22.
- Corbin, C. B. (2012). Physical education as an agent of change. *Quest*, 181-195.
- Dalton Vereniging Nederland. (2020, februari 21). *Kernwaarden*. Opgehaald van Dalton: <https://www.dalton.nl/daltononderwijs/kernwaarden>
- Day, R. E., Sahota, P., & Christian, M. S. (2019). Effective implementation of primary school-based healthy lifestyle programmes: a qualitative study of views of school staff. *BMC public health*, 1-16.
- De Meyer, J., Tallir, I. B., Soenens, B., Vansteenkiste, M., Aelterman, N., Van den Berghe, L., . . . Haerens, L. (2014). Does Observed Controlling Teaching Behavior Relate to Students' Motivation in Physical Education. *Journal of Educational Psychology*, 541-554.
- de Vocht, A. (2010). *Basishandboek SPSS 18*. Utrecht: Bijleveld press.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "What" and "Why" of Goal Pursuits: Human Needs and the Self-Determination of Behaviour. *Psychological Inquiry*, 227-268.
- Durlak, & Dupre. (2008). Implementation matters: a review of research on the influence of implementation on program outcomes and the factors affecting implementation. *American journal on community psychology*, 327-350.
- Fisher, S. L., & Ford, J. K. (1998). Differential effects of learner effort and goal orientation on two learning outcomes. *Personnel psychology*, 397-420.
- Goodyear, V. A., & Casey, A. (2013). Innovation with change: developing a community of practice to help teachers move beyond the 'honeymoon' of pedagogical renovation. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 1-18.
- Gubacs-Collins, K. (2007). Implementing a tactical approach through action research. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 105-126.

- Haerens, L., Aelterman, N., Vansteenkiste, M., Soenens, B., & Van Petegem, S. (2015). Do perceived autonomy-supportive and controlling teaching relate to psychical education students' motivational experiences through unique pathways? Distinguishing between the bright and dark side of motivation. *Psychology of Sport and Exercise*, 26-36.
- Haerens, L., Krijgsman, C., Mouratidis, A., Borghouts, L., Cardon, G., & Aelterman, N. (2018). How does knowledge about the criteria for an upcoming test relate to adolescents' situational motivation in physical education? A self-determination theory approach. *European Physical Education Review*, 983-1001.
- Hagger, M. S., & Chatzisarantis, N. L. (2016). The Trans-Contextual Model of Autonomous Motivation in Education: Conceptual and Empirical Issues and Meta-Analysis. *Review of Educational Research*, 360-407.
- Hagger, M., Chatzisarantis, N. L., Hein, V., Soós, I., Karsai, I., Lintunen, T., & Leemans, S. (2009). Teacher, peer and parent autonomy support in physical education and leisure-time physical activity: A trans-contextual model of motivation in four nations. *Psychology an Health*, 689-711.
- Harris, L. R., Brown, G. T., & Dargusch, J. (2017). Not playing the game: student assessment resistance as a form of agency. *The Australian Association for Research in Education*, 125-140.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The Power of Feedback. *Review of Educational Research*, 81-112.
- Hay, P., & Penney, D. (2009). Proposing conditions for assessment efficacy in physical education. *European physical education review*, 389-405.
- Hill, G. M., & Miller, T. A. (1997). A comparison of peer and teacher assessment of students' physical fitness performance. *Physical educator*, 40-46.
- Jang, H. (2008). Supporting Students' Motivation, Engagement, and Learning During an Uninteresting Activity. *Journal of Educational Psychology*, 798-811.
- Jang, H., Reeve, J., & Deci, E. L. (2010). Engaging students in learning activities: It is not autonomy support or structure but autonomy support and structure. *Journal of Educational Psychology*, 588-600.
- Jang, H., Reeve, J., & Deci, E. L. (2010). Engaging students in learning activities: It is not autonomy support or structure but autonomy support and structure. *American Psychological Association*, 588-600.
- Johnsson, A., & Svingby, G. (2007). The use of scoring rubrics: Reliability, validity and educational consequences. *Elsevier*, 130-144.
- Kim, J., Penney, D., Cho, M., & Choi, H. (2006). 'Not business as usual: Sport Education pedagogy in practice. *European physical education review*, 361-379.
- Kline, P. (2000). *The handbook of psychological testing. 2nd ed.* London, Uk: Routledge.
- Kluger, A. N., & DeNisi, A. (1996). The Effects of Feedback Interventions on Performance: A Historical Review, a Meta-Analysis, and a Preliminary Feedback Intervention Theory. *Psychological Bulletin*, 254-284.

- Krijgsman, C., Vansteenkiste, M., van Tartwijk, J., Maes, J., Borghouts, L., Cardon, G., . . . Haerens, L. (2017). Performance grading and motivational functioning and fear in physical education: A self-determination theory perspective. *Elsevier*, 202-211.
- Krijgsman, C., Mainhard, T., van Tartwijk, J., Borghouts, L., Vansteenkiste, M., Aelterman, N., & Haerens, L. (2019). Where to go and how to get there: Goal clarification, process feedback and students' need satisfaction and frustration from lesson to lesson. *Elsevier*, 1-11.
- Leahy, S., Lyon, C., Thompson, M., & Wiliam, D. (2005). Classroom assessment: minute-by-minute and day-by-day. *Educational leadership*, 18-24.
- Levesque, C., Stanek, L. R., Zuehlke, N. A., & Ryan, R. M. (2004). Autonomy and Competence in German and American University Students: A Comparitve Study Based on Self-Determination Theory. *Journal of Educational Psychology*, 68-84.
- Lix, L. M., & Sajobi, T. (2010). Testing Multiple Outcomes in Repeated Measures Designs. *American Psychological Association*, 268-280.
- Lonsdale, C., Sabiston, C. M., Raedeke, T. D., Ha, A. S., & Sum, R. K. (2009). Self-determined motivation and students' physical activity during structured physical education lessons and free choice periods. *Preventive Medicine*, 69-73.
- Metzler. (2011). *Instructional models for physical education*. Oxon: Routledge.
- Mouratidis, A. A., Vansteenkiste, M., Sideridis, G., & Lens, W. (2011). Vitality and Interest–Enjoyment as a Function of Class-to-Class Variation in Need-supportive Teaching and Pupils' Autonomous Motivation. *Journal of Education Psychology*, 353-366.
- Mouratidis, A., Vansteenkiste, M., Lens, W., & Sideridis, G. (2008). The Motivating Role of Positive Feedback in Sport and Physical Education: Evidence for a Motivational Model. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 240-268.
- Mouratidis, A., Vansteenkiste, M., Michou, A., & Lens, W. (2012). Perceived structure and achievement goals as predictors of studensts' self-regulated learning and affect and the mediating role of competence need satisfaction. *Elsevier*, 179-186.
- Narciss, S., & Huth, K. (2004). How to design informative tutoring feedback for multi-media learning. *Instructional Design for Multimedia learning*, 181-195.
- Nichols, S. L., & Berliner, D. C. (2007). *Collateral Damage: How High-stakes Testing Corrupts America's Schools*. Cambridge: MA: Harvard Education Press.
- Ntoumanis, N., & Standage, M. (2009). Motivation in physical education classes A self-determination perspective. *Theory and Research in Education*, 194-202.
- Paas, F., Renkl, A., & Sweller, J. (2003). Cognitive Load Theory and Instructional Design: Recent Developments. *Educational psychologist*, 1-4.
- Reeve, J. (2006). Teachers as Facilitators: Wgat Autonomy-Supportive Teachers Do and Why Their Studentss Benefit. *The Elementary School Journal*, 225-236.
- Reeve, J. (2009). Why Teachers Adopt a Controlling Motivating Style Toward Students and How They Can Become More Autonomy Supportive. *Educational psychologist*, 159-175.

- Reeve, J., Nix, G., & Hamm, D. (2003). Testing Models of The Experience of Self-Determination in Intrinsic Motivation and the Conundrum of Choice. *Journal of Educational Psychology*, 375-392.
- Sadler, D. R. (1989). Formative assessment and the design of instructional systems. *Instructional Science*, 119-144.
- Seng, M. G. (2011). *The effects of prompts and explicit coaching on peer feedback quality*. Auckland: The university of Auckland.
- Shute, V. J. (2008). Focus on Formative Feedback. *Review of Educational Research*, 153-189.
- Slingerland, M., Borghouts, L., Jans, L., Weeldenburg, G., van Dokkum, G., Vos, S., & Haerens, L. (2016). Development and optimisation of an in-service teacher training programme on motivational assessment in physical education. *European Physical Education Review*, 91-109.
- Sluijsmans, D. M. (2002). *Student involvement in assessment, the training of peer assessment skills*. Heerlen: ICO Interuniversity Centre for Educational Research.
- Smith, H., Cooper, A., & Lancaster, L. (2002). Improving the Quality of Undergraduate Peer Assessment: A Case for Student and Staff Development. *Innovations in Education and Teaching International*, 71-81.
- Smith, S. W., Daunic, A. P., & Taylor, G. G. (2007). Treatment Fidelity in Applied Educational Research: Expanding the Adoption and Application of Measures to Ensure Evidence-Based Practice. *Education and Treatment of Children Vol. 30 No. 4*, 121-134.
- Standage, M., Duda, J. L., & Ntoumanis, N. (2005). A test of self-determination theory in school physical education. *The British Psychological Society*, 411-433.
- Stegeman, H. (2003). *Kwaliteit van Lichamelijke opvoeding*. 's-Hertogenbosch: WJH Mulier instituut.
- Strijbos, J.-W., & Sluijsmans, D. (2010). Inravelling peer assessment: Methodological, functional, and conceptual developments. *Elsevier*, 265-269.
- Thomas, J. R., Nelson, J. K., & Silverman, S. J. (2015). *Research Methods in Physical Activity*. Champaign: Human kinetics.
- Topping, K. J. (2010). Methodological quandaries in studying process and outcomes in peer assessment. *Learning and instruction*, 339-343.
- van Rooijen, M., Korpershoek, H., Vugteveen, J., Timmermans, A., & Opdenakker, M. (2016). *Overgangen en aansluitingen in het onderwijs: Empirische studie naar de cognitieve en niet-cognitieve ontwikkeling van leerlingen rondom de po-vo overgang*{*Transition and connection in primary and secondary education*}. Groningen: Gion onderwijs/onderzoek.
- Van Tuyckom, C., Vos, S., & Scheerder, J. (2011). *Methoden van sociaalwetenschappelijk sportonderzoek Meten en weten over zweten*. Utrecht: Academia Press.
- Van Zundert, M., Sluijsmans, D., & Van Merriënboer, J. (2010). Effective peer assessment processes: Research findings and future directions. *Elsevier*, 270-279.
- Vansteenkiste, M., & Soenens, B. (2015). *Vitamines voor de groei*. Leuven: Acco uitgeverij.

- Vansteenkiste, M., Aelterman, N., De Muynck, G.-J., Haerens, L., Patall, E., & Reeve, J. (2018). Fostering Personal Meaning and Self-relevance: A Self-Determination Theory Perspective on Internalization. *The journal of experimental education*, 30-49.
- Vansteenkiste, M., Sierens, E., Goossens, L., Soenens, B., Dochy, F., Mouratidis, A., . . . Beyers, W. (2012). Identifying configurations of perceived teacher autonomy support and structure: Associations with self-regulated learning motivation and problem behavior. *Elsevier learning and instruction*, 431-439.
- Vansteenkiste, M., Simons, J., Soenens, B., & Lens, W. (2004). How to Become a Persevering Exerciser? Providing a Clear, Future Intrinsic Goal in an Autonomy-Supportive Way. *Journal of sport & exercise psychology*, 232-249.
- Ward, P., & Lee, M.-A. (2005). Peer-Assisted Learning in Physical Education: A Review of Theory and Research. *Journal of teaching in physical education*, 205-225.
- Wenger, E., McDermott, R., & Snyder, W. M. (2002). *Cultivating Communities of Practice: A Guide To Managing Knowledge*. Boston: Perseus Books Group.
- Wiliam, D., & Leahy, S. (2018). *Formatieve assessment integreren in de praktijk*. Rotterdam: Bazalt Educatieve Uitgaven.
- Wiliam, D., & Thompson, M. (2008). Integrating Assessment With Learning: What Will It Take to Make It work? *Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates*, 53-82.
- Yoon, K. S., & Guskey, T. R. (2009). What works in professional development. *The Leading Edge*, 495-502.
- Zimmerman, B. J., & Kitsantas, A. (1997). Developmental Phases in Self-Regulation: Shifting From Process Goals to Outcome Goals. *Journal of Educational Psychology*, 29-36.

Bijlagen I operationalisatie schema focusgroep

Concept	Dimensies	Subdimensies	Indicatoren	Stellingen
Formatieve peerfeedback	Autonomie	• Gevoel van keuzes ervaren; • Zelf aan de basis liggen van je gedrag (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017; Deci & Ryan, 2000).	• Er wordt uitnodigend gecommuniceerd (Reeve, 2009; Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017); • Actiekeuze (volgorde, met wie) (Reeve, Nix, & Hamm, 2003; Mouratidis A. A., Vansteenkiste, Sideridis, & Lens, 2011).	• Ik mocht zelf keuzes maken (moeilijkheid, met wie, volgorde); • Ik mocht zelf kiezen wie feedback gaf.
	Relationele verbondenheid	• Oprecht respect en zorgzaamheid (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017); • Vertrouwen (Butler & Hodge, 2001).	• Eerlijke en open communicatie (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017)	• Ik vertrouwde er op dat mijn klasgenoot goede feedback gaf.
	Competentie	• Formatief (Shute, 2008); • Feedback (Shute, 2008); • Gewenste doelen kunnen bereiken (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017).	• Motiverende feedback geven; • Feedback, feed forward (Hattie & Timperley, 2007) • Positieve / negatieve feedback (Mouratidis A., Vansteenkiste, Lens, & Sideridis, 2008).	• Mijn klasgenoot vertelde wat al goed ging en nog beter kon; • De feedback van mijn klasgenoot heeft gezorgd dat ik mezelf verbeterde.
Feedback strategie	Autonomie	• Gevoel van keuzes ervaren, actiekeuze (moeilijkheidsgraad) (Reeve, Nix, & Hamm, 2003; Mouratidis A. A., Vansteenkiste, Sideridis, & Lens, 2011); • Zelf aan de basis liggen van je gedrag (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017; Deci & Ryan, 2000).	• Inbreng van leerlingen stimuleren; • Ontwikkelingsritme van leerlingen wordt gevolgd (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017); • De kans krijgen zelf tot een oplossing te komen (Reeve, 2009); • Er wordt uitnodigend gecommuniceerd (Reeve, 2009; Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017); • Er wordt een betekenisvolle uitleg gegeven; ○ Afgestemd op beleving (Vansteenkiste, et al., 2018); ○ Concreet en duidelijk (feedup) (Vansteenkiste, Simons, Soenens, & Lens, 2004); ○ Onderbouwde uitleg over opdrachten (Jang, 2008).	• Ik mocht zelf bepalen wanneer ik op welk niveau ik meedeed; • Ik begreep de uitleg goed en had hier wat aan.
	Relationele verbondenheid	• Oprecht respect en zorgzaamheid (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017).	• Toegankelijk opstellen voor vragen, klachten en zorgen; • Warme vriendelijke houding; • Voelsprietten uitsteken; • Eerlijke en open communicatie (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017).	• Ik had het gevoel dat ik tijdens de les mijn mening geven; • Ik had het gevoel dat de docent er voor mij is als dat nodig is;

	Competentie	• Zich bekwaam voelen. • Gewenste doelen kunnen bereiken (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017).	• Interessant (Deci & Ryan, 2000); • Haalbaar (Deci & Ryan, 2000); • Stimuleren groei (Deci & Ryan, 2000) ; • Duidelijkheid motiverende doelen (Shute, 2008; Fisher & Ford, 1998; Vansteenkiste, Simons, Soenens, & Lens, 2004); • Vertrouwen schenken (Reeve, 2006) en uitdaging bieden (Chase, Ewing, Lirgg, & George, 1994); • Consequent opvolgen (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017; Vansteenkiste & Soenens, 2015); • Zelfinzicht stimuleren (Zimmerman & Kitsantas, 1997); • Motiverende feedback geven (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017).	• Het was duidelijk wat er van mij verwacht werd (doel van de les); • Ik vond de doelen interessant, uitdagend en haalbaar; • De leraar lette tijdens de les telkens op dezelfde doelen / zaken; • De docent had vertrouwen in dat ik mezelf kon verbeteren; • De docent wilde weten wat ik zelf dacht te kunnen verbeteren; • De docent vertelde wat al goed ging en nog beter kon.

Bijlage II protocol afname focusgroep

Verwelkoming

Onderzoeker stelt zichzelf voor. Er is een informeel gesprek waarin geprobeerd wordt deelnemers op hun gemak te stellen.

Voorstellen van het onderzoek

Hier wordt kort de doelstelling van het onderzoek uitgelegd daarnaast wordt het verloop van de focusgroep besproken.

Doelstelling onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is te onderzoeken wat de invloed is van het feed-up / feedback en feed forward en peerfeedback op het motivationeel klimaat. Als het motivationeel klimaat goed is dan kan dit bijdragen aan de motivatie om te bewegen / sporten. Het motivationeel klimaat zijn dus zaken in de les die bijdragen voor jou om gemotiveerd te raken. Waar nodig wordt de feedbackcyclus, peerfeedback, het motivationeel klimaat en motivatie nog verder toegelicht.

Verloop focusgroep

De focusgroep bestaat uit 3 stappen:

1. Bekijken en doornemen van de verschillende stellingen op stickers.
2. Plakken van de verschillende stellingen op de posters.
3. Groepsgesprek over de verschillende posters.

Toelichting spelregels

Voor de start van de focusgroep worden de volgende spelregels met elkaar afgesproken:

- Niet door elkaar heen spreken.
- Respect tonen voor de mening van de andere deelnemers (zowel tijdens de focusgroep als achteraf).
- Het gesprek wordt opgenomen.
- De verwerking van de resultaten/ wat er gezegd wordt is anoniem.

Het groepsgesprek

Leerlingen krijgen per persoon een overzicht met de verschillende stellingen op stickers uit het operationalisatie schema (bijlage I). De onderzoeker neemt samen met de leerlingen de verschillende stellingen door en verduidelijkt waar nodig. Hierna krijgen leerlingen de tijd om de verschillende stickers op 4 grote A3 posters te plakken. Zij plakken de stellingen op de A3 poster waarvan zij vinden dat die het meeste passend is. Op de A3 posters staat het volgende:

1. Dit was niet aanwezig in de les(sen).
2. Ik vond de les hierdoor minder leuk.
3. Ik vond de les daardoor niet leuker maar ook niet minder leuk.
4. Ik vond de les daardoor leuker.

Nadat de leerlingen voldoende tijd hebben gekregen om de verschillende stickers op de verschillende posters te plakken vind er een groepsgesprek plaats over de verschillende posters. Hierbij wordt eerst poster 4 besproken, daarna 3 en als laatste 2. Vragen die centraal staan bij het bespreken van de verschillende borden zijn:

- Waarom vond je dit wel / niet motiverend?
  - Doorvragen:
  - Had je het idee dat je het daardoor meer inspraak had, zelf bepaalde wat je ging doen (autonomie)?
  - Had je het idee dat je daardoor meer gewaardeerd werd (relationele verbondenheid)?
  - Had je daardoor het idee dat je beter werd of het goed wist waaraan je moest werken (competentie)?
- Op welke manier zou jij de les leuker vinden?

Afronding

Bij de afronding wordt kort samengevat wat er gezegd is en wordt iedereen bedankt voor zijn of haar inbreng tijdens de focusgroep.

Bijlage III operationalisatie schema vragenlijst

Concept	Dimensies	Indicatoren	Meetinstrument / vragen
Psychologische basisbehoeften	Autonomie	• Gevoel van keuzes ervaren, actiekeuze (volgorde, moeilijkheidsgraad, met wie) (Reeve, Nix, & Hamm, 2003; Mouratidis A. A., Vansteenkiste, Sideridis, & Lens, 2011). • Zelf aan de basis liggen van je gedrag (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017; Deci & Ryan, 2000).	heb ik een gevoel van keuze en vrijheid in de dingen die ik doe. voel ik me gedwongen om veel oefeningen te doen waar ik zelf niet voor zou kiezen. doen we opdrachten die ik zelf ook zou kiezen om te doen. voel ik me verplicht om veel oefeningen te doen. heb ik het gevoel dat de manier waarop ik les krijg, is zoals ik het zelf ook wil. voel ik me onder druk gezet om bepaalde dingen te doen. voelen de meeste oefeningen en opdrachten aan alsof ik ze <u>moet</u> doen. voel ik dat wat we doen in de les, me echt interesseert. (BPNSFS (Chen, et al., 2014 ; Haerens, Aelterman, Vansteenkiste, Soenens, & Van Petegem, 2015))
	Relationele verbondenheid	• Ervaren wederzijds vertrouwen en zorg (Deci & Ryan, 2000). • Zorgdragen voor anderen. • Geliefd worden door anderen (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017).	voel ik me buitengesloten van de groep waar ik bij wil horen. voel ik me heel erg gehecht aan klasgenoten die belangrijk voor mij zijn. heb ik de indruk dat de klasgenoten waarmee ik tijd doorbreng een hekel aan me hebben. voel ik dat de klasgenoten waar ik om geef, ook geven om mij. voel ik dat ik mijn klasgenootjes niet echt goed ken. voel ik me gehecht aan de klasgenoten die om mij geven en waar ik ook om geef. heb ik het gevoel dat klasgenoten die belangrijk voor mij zijn, onaardig zijn tegen mij. (BPNSFS (Chen, et al., 2014 ; Haerens, Aelterman, Vansteenkiste, Soenens, & Van Petegem, 2015))
	Competentie	• Zich bekwaam voelen. • Gewenste doelen kunnen bereiken (Aelterman, De Muynck, Haerens, Vande Broek, & Vansteenkiste, 2017). • Effectief voelen (Deci & Ryan, 2000).	heb ik ernstige twijfels of ik oefeningen wel goed kan doen. voel ik me onzeker over mijn vaardigheden. heb ik er vertrouwen in dat ik de oefeningen goed kan doen. voel ik me in staat om mijn doelen te bereiken. voel ik dat ik de meeste dingen goed kan uitvoeren. voel ik me teleurgesteld in veel van mijn prestaties. voel ik dat ik moeilijke taken met succes kan uitvoeren. voel ik me een mislukking door de fouten die ik maak. vind ik het fijn om bij klasgenoten te zijn, waarmee ik tijd doorbreng. 'Basic (Chen, et al., 2014 ; Haerens, Aelterman, Vansteenkiste, Soenens, & Van Petegem, 2015))
Formatief beoordelen	Docentfeedback (Broers, Castelijns, & Joosten-ten Brinke, 2016)	• Feedback op taak- en procesniveau (FB) • Feed up op taak- en procesniveau (FU) • Feedbackloop op zelfregulatie niveau (ZR) (Hattie & Timperley, 2007; Black & Wiliam, 2009)	De docent legt uit wat het doel is van de opdracht / oefening (FU) De docent geeft instructie hoe de opdracht / oefening uitgevoerd kunnen worden (FU) (Broers, Castelijns, & Joosten-ten Brinke, 2016)
			De docent geeft aan wat goed is aan hoe we de opdracht / oefening uitvoeren (FB) De docent geeft aan wat niet goed is aan hoe we de opdracht / oefening uitvoeren (FB) De docent legt uit waarom de manier waarop we de opdracht / oefening uitvoeren niet handig is geweest (FB) De docent wil weten waarom onze uitvoering van de opdracht / oefening niet handig is geweest (FB) De docent geeft aan hoe we de opdracht / oefening beter uit kunnen voeren (FB) (Broers, Castelijns, & Joosten-ten Brinke, 2016)

			De docent geeft bij de start van de lessenserie aan waar we tijdens de oefening op kunnen letten (ZR1) De docent laat ons nadenken het behalen van onze doelen loopt zoals deze verwacht (ZR2) De docent geeft tips hoe we in het vervolg doelen beter kunnen halen (ZR3) (Broers, Castelijns, & Joosten-ten Brinke, 2016)
	Bevorderen peerfeedback (Broers, Castelijns, & Joosten-ten Brinke, 2016)	• Feedback op taak- en procesniveau (FB) • Feedbackloop op zelfregulatie niveau (ZR) (Hattie & Timperley, 2007; Black & Wiliam, 2009)	<i>Als we in een groepje werken, zorgt de docent ervoor dat:</i> we begrijpen wat nodig is om een opdracht / oefening goed te kunnen uitvoeren (FB1) we elkaar uitleggen waar op we moeten letten bij het uitvoeren van de opdracht / oefening (FB2) we elkaar vertellen wat we goed hebben gedaan in ons de opdracht / oefening (FB3) we met elkaar bespreken of we de aandachtspunten hebben toegepast bij het uitvoeren van de opdracht / oefening (FB4) we elkaar uitleggen hoe we een oefening hebben uitgevoerd (FB5) we elkaar uitleg geven zodat we een oefening in het vervolg beter kunnen uitvoeren (FB6) (Broers, Castelijns, & Joosten-ten Brinke, 2016) we samen bedenken hoe we een doel kunnen bereiken (ZR1) we met elkaar bekijken of we vooruit gaan in het behalen van het doel (ZR2) we elkaar helpen te bedenken hoe we in het vervolg de doelen beter kunnen bereiken (ZR3) (Broers, Castelijns, & Joosten-ten Brinke, 2016)

Bijlage IV toelichting vragenlijst leerlingen

Beste leerling,

Fijn dat je de vragenlijst wilt invullen! Voor het invullen van de vragenlijst is het belangrijk dat je de laatste lessen Lichamelijke Opvoeding in gedachten neemt. Wat deed je toen, wat deed de docent, je mede leerlingen en jijzelf?

Als je de vragen invult, maak deze dan voor jezelf. Hierin is belangrijk dat je de vragen zo eerlijk mogelijk invult. Hierin is iets niet goed of fout, het gaat er om dat we jouw mening zo goed mogelijk te weten komen.

Nadat je de vragenlijst(en) hebt ingevuld wordt jouw naam weggehaald. Er kan dan dus niet meer gekeken worden naar wat jij precies hebt ingevuld, jouw gegevens worden anoniem opgeslagen. Jouw naam hebben we hierin alleen nodig om te zorgen dat jouw antwoorden van de verschillende vragenlijsten bij elkaar worden gezet. Nadat alle antwoorden van jou bij elkaar staan wordt je naam weggehaald. Alleen de onderzoeker ziet hierbij jouw ingevulde gegevens.

Veel succes bij het invullen van de vragenlijst. Heb je nog vragen ergens over, laat het dan even weten.

Met vriendelijke groet,

Jasper Nuijten

Bijlage V vragenlijst

Deel 1 BPNSFS

Vul de volgende algemene gegevens in:

Voornaam:.....

Achternaam:.....

Omcirkel wat van toepassing is:

Klas: 11 / 12 / 13 / 17 / 18 / 10

Docent: MT / BC / SI

Leeftijd (in jaren): 12 / 13 / 14 / 15

Geslacht: jongen / meisje

Hieronder begint de vragenlijst:

1	2	3	4	5
☐ Volledig oneens	☐ Oneens	☐ Soms oneens/ Soms eens	☐ Eens	☐ Volledig eens
				1 2 3 4 5
Over het algemeen tijdens de les LO...				
1. heb ik een gevoel van keuze en vrijheid in de dingen die ik doe.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
2. voel ik me buitengesloten van de groep waar ik bij wil horen.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
3. voel ik me gedwongen om veel oefeningen te doen waar ik zelf niet voor zou kiezen.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
4. heb ik ernstige twijfels of ik oefeningen wel goed kan doen.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
5. voel ik me heel erg gehecht aan klasgenoten die belangrijk voor mij zijn.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
6. doen we opdrachten die ik zelf ook zou kiezen om te doen.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
7. voel ik me onzeker over mijn vaardigheden.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
8. heb ik de indruk dat de klasgenoten waarmee ik tijd doorbreng een hekel aan me hebben.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
9. heb ik er vertrouwen in dat ik de oefeningen goed kan doen.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
10. voel ik me verplicht om veel oefeningen te doen.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
11. voel ik dat de klasgenoten waar ik om geef, ook geven om mij.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
12. voel ik me in staat om mijn doelen te bereiken.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
13. heb ik het gevoel dat de manier waarop ik les krijg, is zoals ik het zelf ook wil.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
14. voel ik dat ik mijn klasgenootjes niet echt goed ken.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
15. voel ik dat ik de meeste dingen goed kan uitvoeren.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
16. voel ik me onder druk gezet om bepaalde dingen te doen.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
17. voel ik me teleurgesteld in veel van mijn prestaties.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐
18. voel ik me gehecht aan de klasgenoten die om mij geven en waar ik ook om geef.				☐ ☐ ☐ ☐ ☐

19. voelen de meeste oefeningen en opdrachten aan alsof ik ze <u>moet</u> doen.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
20. voel ik dat ik moeilijke taken met succes kan uitvoeren.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
21. heb ik het gevoel dat klasgenoten die belangrijk voor mij zijn, onaardig zijn tegen mij.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
22. voel ik dat wat we doen in de les, me echt interesseert.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
23. voel ik me een mislukkeling door de fouten die ik maak.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
24. vind ik het fijn om bij klasgenoten te zijn, waarmee ik tijd doorbreng.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Deel 2 leerlingpercepties van formatief evalueren

1 ☐ nooit	2 ☐ beperkt	3 ☐ regelmatig	4 ☐ vaak	5 ☐ altijd
Docentfeedback				
				1 2 3 4 5
25. De docent legt uit wat het doel is van de opdracht / oefening	☐	☐	☐	☐
26. De docent geeft instructie hoe de opdracht / oefening uitgevoerd kan worden	☐	☐	☐	☐
27. De docent geeft aan wat we goed doen in het uitvoeren van de opdracht / oefening	☐	☐	☐	☐
28. De docent geeft aan wat niet goed is ging bij het uitvoeren van de opdracht / oefening	☐	☐	☐	☐
29. De docent legt uit waarom de uitvoering van een opdracht / oefening niet goed is	☐	☐	☐	☐
30. De docent wil van ons weten waarom onze uitvoering van de opdracht / oefening niet handig is geweest	☐	☐	☐	☐
31. De docent geeft aan hoe we de opdracht / oefening beter uit kunnen voeren	☐	☐	☐	☐
32. De docent geeft bij de start van de lessenserie aan waar we tijdens de oefeningen op kunnen letten	☐	☐	☐	☐
33. De docent laat ons nadenken of het behalen van onze doelen loopt zoals verwacht	☐	☐	☐	☐
34. De docent geeft tips hoe we in het vervolg onze doelen beter kunnen behalen	☐	☐	☐	☐

1 ☐ nooit	2 ☐ beperkt	3 ☐ regelmatig	4 ☐ vaak	5 ☐ altijd
Bevorderen peerfeedback				
<i>Als we in een groepje werken, zorgt de docent ervoor dat:</i>				
				1 2 3 4 5
35. we begrijpen wat nodig is om opdracht / oefening goed te kunnen uitvoeren	☐	☐	☐	☐
36. we elkaar uitleggen waar op we moeten letten bij het uitvoeren van de opdracht / oefening	☐	☐	☐	☐
37. we elkaar vertellen wat we goed hebben gedaan in ons de opdracht / oefening	☐	☐	☐	☐
38. we met elkaar bespreken of we de aandachtspunten hebben toegepast bij het uitvoeren van een opdracht / oefening	☐	☐	☐	☐
39. we elkaar uitleggen hoe we een oefening hebben uitgevoerd	☐	☐	☐	☐

40. we elkaar uitleg geven zodat we een oefening in het vervolg beter kunnen uitvoeren	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
41. we samen bedenken hoe we een doel kunnen bereiken	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
42. we met elkaar bekijken of we vooruit gaan in het behalen van het doel	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
43. we elkaar helpen te bedenken hoe we in het vervolg de doelen beter kunnen bereiken	☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Bijlage VI open vragenlijst

Beste leerling,

Fijn dat je de moeite neemt om deze vragenlijst over de afgelopen lessen in te vullen. Neem voor de vragenlijst de lessen volleybal en badminton in gedachten. Probeer zo eerlijk mogelijk te antwoorden. Hierin is iets niet goed of fout.

Elke vraag bestaat uit 2 delen. Het eerste deel is een stelling. Je kunt daar aangeven in hoeverre je het met die stelling eens bent. In het tweede gedeelte van de vraag leg je uit waarom je vond dat de les daardoor leuker/ minder leuker was maar ook waarom je dat vindt.

Bedankt alvast voor het invullen!

Groeten,

Jasper Nuijten

Mijn naam is (voor- en achternaam):

Ik zin in klas:

☐ 10   ☐ 11   ☐ 12   ☐ 13   ☐ 17   ☐ 18

1	2	3	4	5
☐ helemaal mee oneens	☐ Oneens	☐ Soms oneens/ soms eens	☐ Eens	☐ Helemaal mee eens

Bevorderen peerfeedback

Vraag	1	2	3	4	5
1a. Ik mocht zelf bepalen wanneer ik op welk niveau meedeed.	☐	☐	☐	☐	☐
1b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 1a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?					
2a. Ik begreep de uitleg goed en had hier wat aan.	☐	☐	☐	☐	☐
2b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 2a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?					
3a. Ik had het gevoel dat ik tijdens de les mijn mening kon geven.	☐	☐	☐	☐	☐
3b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 3a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?					

4a. Ik had het gevoel dat de docent er voor mij is als dat nodig was.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
4b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 4a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
5a. Het was duidelijk wat er van mij verwacht werd (doel van de les).	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
5b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 5a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
6a. Ik vond de doelen interessant, uitdagend en haalbaar.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
6b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 6a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
7a. De leraar lette tijdens de les telkens op dezelfde doelen / zaken.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
7b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 7a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
8a. De docent had vertrouwen in dat ik mezelf kon verbeteren.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
8b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 8a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
9a. De docent toonde interesse in de doelen die ik had tijdens de les LO.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
9b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 9a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
10a. De docent vertelde wat al goed ging en nog beter kon.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
10b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 10a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
11a. Ik mocht zelf keuzes maken (moeilijkheid, met wie, volgorde).	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
11b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 11a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
12a. Ik mocht zelf kiezen met wie ik de peerfeedback deed (invullen formulieren in les).	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
12b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 12a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
13a. Ik vertrouwde er op dat mijn klasgenoot goede feedback gaf.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐

13b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 13a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
14a. Mijn klasgenoot vertelde wat al goed ging en nog beter kon.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
14b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 14a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
15a. De feedback van mijn klasgenoot heeft gezorgd dat ik mezelf verbeterde.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
15b. Leg uit waarom je het met de stelling hierboven (vraag 15a) wel of niet eens bent. Leg in je antwoord uit of jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond en waarom jij hierdoor de les leuker of minder leuk vond?	
16a. Was er volgens jou de afgelopen lessen iets anders dan normaal bij de lessen lichamelijke opvoeding? Zo ja, wat was er volgens jou anders?	
16b. Leg uit of je daardoor de lessen leuker of minder leuk vond en waarom je dat vond? Vond je niets anders dan normaal, zet dan 'niet van toepassing' in je antwoord.	
16c. Heb je eventueel tips om de lessen volleybal en badminton aan te passen waardoor jij de lessen leuker zou vinden?	
Mag ik jou na de vragenlijst eventueel nog bellen om nog wat verdiepende vragen te stellen als dat nodig is?	Ja / Nee
Vul het telefoonnummer waar ik je het makkelijkst op kan bereiken hieronder in (als je de vraag hierboven met ja hebt beantwoord).	

Bijlage VII passive informed consent deelnemers

De schijf van drie, ingrediënten voor een gezonde les?

De invloed van formatieve peerfeedback en de feedback cyclus op het motivationeel klimaat in de les Lichamelijke opvoeding

Geachte heer/mevrouw,

Wij vragen uw zoon / dochter vriendelijk om mee te doen aan een praktijkgericht onderzoek van Fontys Sporthogeschool ('De schijf van drie, ingrediënten voor een gezonde les?'). U beslist zelf of uw zoon / dochter wilt meedoen. Voordat u de beslissing neemt, is het belangrijk om meer te weten over het onderzoek. Lees deze informatiebrief rustig door. Hebt u na het lezen van de informatie nog vragen? Dan kunt u terecht bij Jasper Nuijten. Op de laatste bladzijde vindt u zijn contactgegevens.

Wat is het doel van het onderzoek?

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een afstudeeropdracht aan de Master sport- en bewegingsonderwijs. Het doel van het onderzoek is om te bekijken of doormiddel van een formatieve feedback strategie en peerfeedback (leerlingen geven elkaar feedback binnen de les) het motivationeel klimaat verbeterd kan worden.

Wat is het onderwerp van het onderzoek?

Binnen de lichamelijke opvoeding wordt het erg belangrijk gevonden dat leerlingen gemotiveerd worden om te bewegen. Bij een goed motivationeel klimaat in de les is de kans groter dat de motivatie van de leerlingen groter / kwalitatief beter wordt. Wanneer leerlingen een kwalitatief goede motivatie voor sporten en bewegen ontwikkelen is de kans dat ze in hun latere leven bewegen ook weer groter. In dit onderzoek bekijken we of en hoe het geven van formatieve feedback en het geven van feedback aan elkaar (peerfeedback) invloed heeft op dit motivationeel klimaat.

Hoe wordt het onderzoek uitgevoerd?

Het onderzoek vindt plaats tijdens de reguliere LO lessen van de leerlingen. Hierbij krijgen vier klassen twee lessenseries. Bij de eerste lessenserie krijgen 2 klassen gericht feedback door middel van de feedback cyclus. Bij de tweede lessenserie krijgen twee groepen feedback door middel van de feedback cyclus en geven twee groepen daar bovenop elkaar nog peerfeedback. De lessenseries zullen elk 3 lessen omvatten.

Wat wordt er van u verwacht?

Deelnemers aan het onderzoek vullen drie keer een vragenlijst in (voor de eerste lessenserie, na de eerste en na de tweede lessenserie). Daarnaast worden per groep 9 leerlingen gevraagd of zij mee willen doen met een groepsinterview om te weten te komen wat leerlingen leuk en motiverend vonden, wat niet en waarom zij dit vonden. Dit groepsinterview zal tijdens schooluren plaatsvinden.

Wat is meer dan het reguliere dat u normaal krijgt?

De lessen aangeboden tijdens het onderzoek krijgen leerlingen op het Roncalli normaal gesproken ook aangeboden. De lessen zullen net als normaal worden gegeven tijdens de reguliere LO uren en door de eigen LO docent. Afwijkend hierin is wanneer men deelneemt aan het onderzoek dat uw zoon / dochter de vragenlijsten invult en hij / zij eventueel deelneemt aan een focusgroep.

Wat zijn mogelijke voor- en nadelen van deelname aan dit onderzoek?

Uw zoon / dochter heeft zelf niet direct voordeel bij het onderzoek. Voor de toekomst kan het onderzoek wel nuttige gegevens opleveren. Hiermee kan eventueel het huidige LO programma op het Roncalli verbeterd worden doordat beter inzicht verkregen wordt wat leerlingen motiveert. Nadelen van het onderzoek kan de tijdsinvestering zijn voor het invullen van de enquêtes (10 min) en de tijdsinvestering bij een eventuele deelname aan de focusgroep (50 min).

Wat gebeurt er als u niet wenst deel te nemen aan dit onderzoek?

U beslist zelf of uw zoon / dochter meedoet aan het onderzoek. Deelname is geheel vrijwillig. Als u besluit dat uw zoon / dochter niet mee te doen kunt u dit via de mail laten weten (zie onderstaande contactgegevens). U hoeft niet te zeggen waarom u niet wilt meedoen. Uw zoon / dochter, krijgt gewoon de behandeling die andere leerlingen ook krijgen. Als uw zoon / dochter wel meedoet, kunt u zich altijd bedenken en toch de deelname aan het onderzoek stoppen. Ook tijdens het onderzoek.

Wat gebeurt er met uw gegevens?

Wij willen de gegevens bewaren voor een termijn van 15 jaar. De gegevens worden anoniem bewaard binnen de beschermde data opslag omgeving van Fontys. Want misschien kunnen we daar later een ander onderzoek mee uitvoeren. Als u dat niet wilt, respecteren wij dat natuurlijk. Vindt u het goed als wij uw gegevens bewaren? Als het nieuwe onderzoek gaat beginnen, vragen wij u opnieuw om uw toestemming. U kunt dan nog beslissen of wij uw gegevens echt mogen gebruiken.'

Zijn er extra kosten/is er een vergoeding wanneer u besluit aan dit onderzoek mee te doen?

Er zijn geen extra kosten en / of vergoedingen aan het onderzoek verbonden.

Welke ethische commissie heeft geadviseerd in dit onderzoek?

Voor de beoordeling van de ethiek van het onderzoek is er een procedure die gehanteerd wordt. Indien er na beoordeling van de betrokken onderzoeksbegeleider géén noemenswaardige ethische implicaties zijn dan mag het onderzoek uitgevoerd worden zonder deze voor te leggen aan de institutionele (FSH) commissie ethische van onderzoek (FSH-CEO). Indien er twijfel is of het onderzoek ethische implicaties kan hebben, dan wordt het onderzoek voorgelegd aan de institutionele (FSH) commissie ethische van onderzoek (FSH-CEO) voor ethisch advies. Daarmee is er altijd een ethische check gedaan op het onderzoek en daar waar nodig is het onderzoek aangepast. U kunt er daarom vanuit gaan dat er een goede check is uitgevoerd op de ethische aspecten van het onderzoek. Het huidige onderzoek is niet WMO-plichtig. Dat betekent dat dit onderzoek niet valt onder de wet medisch-wetenschappelijk onderzoek (WMO) met mensen.

Wilt u verder nog iets weten?

Mocht u nog vragen hebben voor of tijdens het onderzoek, kunt u contact opnemen met Jasper Nuijten. Mocht u geen toestemming geven voor uw zoon of dochter om aan het onderzoek mee te doen horen we dit via de mail aan onderstaand mailadres voor vrijdag 10 januari.

Met vriendelijke groet,

Jasper Nuijten

Mail: j.nuijten@roncalli-boz.nl

Telefoon: 0164-241050

Bijlage VIII Informed consent docenten

De schijf van drie, ingrediënten voor een gezonde les?

De invloed van formatieve peerassessment en de feedback cyclus op het motivationeel klimaat in de les Lichamelijke opvoeding

Geachte LO docent,

Wij vragen u vriendelijk om mee te doen aan een praktijkgericht onderzoek van Fontys Sporthogeschool ("De schijf van drie, ingrediënten voor een gezonde les?"). U beslist zelf of u wilt meedoen. Voordat u de beslissing neemt, is het belangrijk om meer te weten over het onderzoek. Lees deze informatiebrief rustig door. Hebt u na het lezen van de informatie nog vragen? Dan kunt u terecht bij Jasper Nuijten. Op de laatste bladzijde vindt u zijn contactgegevens.

Wat is het doel van het onderzoek?

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een afstudeeropdracht aan de Master sport- en bewegingsonderwijs. Het doel van het onderzoek is om te bekijken of doormiddel van een formatieve feedback strategie en peerfeedback (leerlingen geven elkaar feedback binnen de les) het motivationeel klimaat verbeterd kan worden.

Wat is het onderwerp van het onderzoek?

Binnen de lichamelijke opvoeding wordt het erg belangrijk gevonden dat leerlingen gemotiveerd worden om te bewegen. Bij een goed motivationeel klimaat in de les is de kans groter dat de motivatie van de leerlingen groter / kwalitatief beter wordt. Wanneer leerlingen een kwalitatief goede motivatie voor sporten en bewegen ontwikkelen is de kans dat ze in hun latere leven bewegen ook weer groter. In dit onderzoek bekijken we of en hoe het geven van formatieve feedback en het geven van feedback aan elkaar (peerfeedback) invloed heeft op dit motivationeel klimaat.

Hoe wordt het onderzoek uitgevoerd?

Het onderzoek vindt plaats tijdens de reguliere LO lessen van de leerlingen. Hierbij krijgen vier klassen twee lessenseries. Bij de eerste lessenserie krijgen 2 klassen gericht feedback door middel van de feedback cyclus. Bij de tweede lessenserie krijgen twee groepen feedback door middel van de feedback cyclus en geven twee groepen daar bovenop elkaar nog peerfeedback. De lessenseries zullen elk 3 lessen omvatten.

Wat wordt er van u verwacht?

Deelnemers aan het onderzoek vullen drie keer een vragenlijst in (voor de eerste lessenserie, na de eerste en na de tweede lessenserie). Daarnaast worden per groep 9 leerlingen uitgenodigd voor een groepsinterview om te weten te komen wat leerlingen leuk en motiverend vonden, wat niet en waarom zij dit vonden. Als LO docent wordt van u verwacht dat u de uitgeschreven lessen aan de groepen geeft. Daarnaast wordt er tijdens de lessen wat ruimte ingericht voor het invullen van de

vragenlijsten. Daarnaast zullen er voorafgaand aan de lessenseries twee bijeenkomsten zijn om wat zaken door te nemen die voor de lessenserie en afname van het onderzoek van belang zijn.

Wat is meer dan het reguliere dat u normaal krijgt?

Voor u is vooral afwijkend dat de lessen vooraf uitgeschreven zijn. De lesstof zit normaal al in het curriculum. Daarnaast zijn er twee bijeenkomsten om het onderzoek en de lessen verder toe te lichten.

Wat zijn mogelijke voor- en nadelen van deelname aan dit onderzoek?

U heeft zelf niet direct voordeel bij het onderzoek. Voor de toekomst kan het onderzoek wel nuttige gegevens opleveren. Hiermee kan eventueel het huidige LO programma op het Roncalli verbeterd worden doordat beter inzicht verkregen wordt wat leerlingen motiveert. Nadelen van het onderzoek kan de tijdsinvestering zijn voor het invullen van de enquêtes tijdens de les (10 min) en de extra tijd die benodigd is voor de voorbereidende bijeenkomsten.

Wat gebeurt er als u niet wenst deel te nemen aan dit onderzoek?

U beslist zelf of u meedoet aan het onderzoek. Deelname is geheel vrijwillig. Als u besluit mee te doen aan het onderzoek kunt u hieronder tekenen. Wanneer u niet mee doet hoeft u niet te zeggen waarom u niet wilt meedoen. Als u meedoet, kunt u zich altijd bedenken en toch de deelname aan het onderzoek stoppen. Ook tijdens het onderzoek.

Wat gebeurt er met de gegevens?

Wij willen de gegevens bewaren voor een termijn van 15 jaar. De gegevens worden anoniem bewaard binnen de beschermde data opslag omgeving van Fontys. Want misschien kunnen we daar later een ander onderzoek mee uitvoeren. Als u dat niet wilt, respecteren wij dat natuurlijk. Vindt u het goed als wij uw gegevens bewaren? Als het nieuwe onderzoek gaat beginnen, vragen wij u opnieuw om uw toestemming. U kunt dan nog beslissen of wij uw gegevens echt mogen gebruiken.'

Zijn er extra kosten/is er een vergoeding wanneer u besluit aan dit onderzoek mee te doen?

Er zijn geen extra kosten en / of vergoedingen aan het onderzoek verbonden.

Welke ethische commissie heeft geadviseerd in dit onderzoek?

Voor de beoordeling van de ethiek van het onderzoek is er een procedure die gehanteerd wordt. Indien er na beoordeling van de betrokken onderzoeksbegeleider géén noemenswaardige ethische implicaties zijn dan mag het onderzoek uitgevoerd worden zonder deze voor te leggen aan de institutionele (FSH) commissie ethische van onderzoek (FSH-CEO). Indien er twijfel is of het onderzoek ethische implicaties kan hebben, dan wordt het onderzoek voorgelegd aan de institutionele (FSH) commissie ethische van onderzoek (FSH-CEO) voor ethisch advies. Daarmee is er altijd een ethische check gedaan op het onderzoek en daar waar nodig is het onderzoek aangepast. U kunt er daarom vanuit gaan dat er een goede check is uitgevoerd op de ethische aspecten van het

onderzoek. Het huidige onderzoek is niet WMO-plichtig. Dat betekent dat dit onderzoek niet valt onder de wet medisch-wetenschappelijk onderzoek (WMO) met mensen.

Wilt u verder nog iets weten?

Mocht u nog vragen hebben voor of tijdens het onderzoek, kunt u contact opnemen met Jasper Nuijten.

Met vriendelijke groet,

Jasper Nuijten

Mail: j.nuijten@roncalli-boz.nl

Telefoon: 0164-241050

School:

Naam rector:

Handtekening:

Datum : __ / __ / __

Bijlage IX informed consent schoolleiding

De schijf van drie, ingrediënten voor een gezonde les?

De invloed van formatieve peerfeedback en de feedback cyclus op het motivationeel klimaat in de les Lichamelijke opvoeding

Geachte schoolleiding,

Wij vragen u vriendelijk om mee te doen aan een praktijkgericht onderzoek van Fontys Sporthogeschool ("De schijf van drie, ingrediënten voor een gezonde les?"). U beslist zelf u met uw school wilt meedoen. Voordat u de beslissing neemt, is het belangrijk om meer te weten over het onderzoek. Lees deze informatiebrief rustig door. Hebt u na het lezen van de informatie nog vragen? Dan kunt u terecht bij Jasper Nuijten. Op de laatste bladzijde vindt u zijn contactgegevens.

Wat is het doel van het onderzoek?

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een afstudeeropdracht aan de Master sport- en bewegingsonderwijs. Het doel van het onderzoek is om te bekijken of doormiddel van een formatieve feedback strategie en peerfeedback (leerlingen geven elkaar feedback binnen de les) het motivationeel klimaat verbeterd kan worden.

Wat is het onderwerp van het onderzoek?

Binnen de lichamelijke opvoeding wordt het erg belangrijk gevonden dat leerlingen gemotiveerd worden om te bewegen. Bij een goed motivationeel klimaat in de les is de kans groter dat de motivatie van de leerlingen groter / kwalitatief beter wordt. Wanneer leerlingen een kwalitatief goede motivatie voor sporten en bewegen ontwikkelen is de kans dat ze in hun latere leven bewegen ook weer groter. In dit onderzoek bekijken we of en hoe het geven van formatieve feedback en het geven van feedback aan elkaar (peerfeedback) invloed heeft op dit motivationeel klimaat.

Hoe wordt het onderzoek uitgevoerd?

Het onderzoek vindt plaats tijdens de reguliere LO lessen van de eerste klas leerlingen. Hierbij krijgen vier klassen twee lessenseries. Bij de eerste lessenserie krijgen 2 klassen gericht feedback door middel van de feedback cyclus. Bij de tweede lessenserie krijgen twee groepen feedback door middel van de feedback cyclus en geven twee groepen daar bovenop elkaar nog peerfeedback. De lessenseries zullen elk 3 lessen omvatten.

Wat wordt er van de deelnemers verwacht?

Deelnemers aan het onderzoek vullen drie keer een vragenlijst in (voor de eerste lessenserie, na de eerste en na de tweede lessenserie). Daarnaast worden per groep 9 leerlingen uitgenodigd voor een groepsinterview om te weten te komen wat leerlingen leuk en motiverend vonden, wat niet en waarom zij dit vonden. Van de LO docenten wordt verwacht dat zij de uitgeschreven lessen aan de groepen geven. Daarnaast wordt er tijdens de lessen wat ruimte ingericht voor het invullen van de vragenlijsten. Daarnaast zullen er voorafgaand aan de lessenseries twee bijeenkomsten zijn voor de

betrokken docenten om wat zaken door te nemen die voor de lessenserie en afname van het onderzoek van belang zijn.

Wat is meer dan het reguliere dat u normaal krijgt?

Verschil zit voor de school vooral in dat er praktische onderzoek wordt uitgevoerd op de lessen die op de school gegeven worden. Op deze manier kan bekeken worden wat de effecten van dergelijke lesinterventies op het Roncalli zijn.

Wat zijn mogelijke voor- en nadelen van deelname aan dit onderzoek?

U heeft zelf niet direct voordeel bij het onderzoek. Voor de toekomst kan het onderzoek wel nuttige gegevens opleveren. Hiermee kan eventueel het huidige LO programma op het Roncalli verbeterd worden doordat beter inzicht verkregen wordt wat leerlingen motiveert. Nadelen van het onderzoek kan de tijdsinvestering zijn voor het invullen van de enquêtes tijdens de les (10 min) en de extra tijd die benodigd is voor de voorbereidende bijeenkomsten en focusgroepen (50 min).

Wat gebeurt er als u niet wenst deel te nemen aan dit onderzoek?

U beslist als school zelf of u meedoet aan het onderzoek. Deelname is geheel vrijwillig. Als u besluit mee te doen aan het onderzoek kunt u hieronder tekenen. Wanneer u niet mee doet hoeft u niet te zeggen waarom u niet wilt meedoen. Als u meedoet, kunt u zich altijd bedenken en toch de deelname aan het onderzoek stoppen. Ook tijdens het onderzoek.

Wat gebeurt er met de gegevens?

Wij willen de gegevens bewaren voor een termijn van 15 jaar. De gegevens worden anoniem bewaard binnen de beschermde data opslag omgeving van Fontys. Want misschien kunnen we daar later een ander onderzoek mee uitvoeren. Als u dat niet wilt, respecteren wij dat natuurlijk. Vindt u het goed als wij uw gegevens bewaren? Als het nieuwe onderzoek gaat beginnen, vragen wij u opnieuw om uw toestemming. U kunt dan nog beslissen of wij uw gegevens echt mogen gebruiken.'

Zijn er extra kosten/is er een vergoeding wanneer u besluit aan dit onderzoek mee te doen?

Er zijn geen extra kosten en / of vergoedingen aan het onderzoek verbonden.

Welke ethische commissie heeft geadviseerd in dit onderzoek?

Voor de beoordeling van de ethiek van het onderzoek is er een procedure die gehanteerd wordt. Indien er na beoordeling van de betrokken onderzoeksbegeleider géén noemenswaardige ethische implicaties zijn dan mag het onderzoek uitgevoerd worden zonder deze voor te leggen aan de institutionele (FSH) commissie ethische van onderzoek (FSH-CEO). Indien er twijfel is of het onderzoek ethische implicaties kan hebben, dan wordt het onderzoek voorgelegd aan de institutionele (FSH) commissie ethische van onderzoek (FSH-CEO) voor ethisch advies. Daarmee is er altijd een ethische check gedaan op het onderzoek en daar waar nodig is het onderzoek aangepast. U

kunt er daarom vanuit gaan dat er een goede check is uitgevoerd op de ethische aspecten van het onderzoek. Het huidige onderzoek is niet WMO-plichtig. Dat betekent dat dit onderzoek niet valt onder de wet medisch-wetenschappelijk onderzoek (WMO) met mensen.

Wilt u verder nog iets weten?

Mocht u nog vragen hebben voor of tijdens het onderzoek, kunt u contact opnemen met Jasper Nuijten.

Met vriendelijke groet,

Jasper Nuijten

Mail: j.nuijten@roncalli-boz.nl

Telefoon: 0164-241050

Naam deelnemend docent:

Handtekening:

Datum : __ / __ / __

Bijlage X beschrijvende statistiek

Tabel 10

Vragenlijst 1 gemiddelden en standaarddeviaties onderzoeksgroep 1

Conditie	Construct	N	Minimum	Maximum	Mean	SD
Interventie	Autonomie bevrediging	73	2,75	5,00	3,8630	0,43709
	Autonomie frustratie	73	1,00	3,75	1,9795	0,58445
	Verbondenheid bevrediging	73	1,00	5,00	4,1712	0,72394
	Verbondenheid frustratie	73	1,00	4,50	1,6986	0,63596
	Competentie bevrediging	73	1,50	5,00	3,8596	0,65747
	Competentie frustratie	73	1,00	5,00	2,0308	0,78168
	Feedback taak proces docent	73	2,86	5,00	4,0920	0,50472
	Feedback zelfregulatie docent	73	1,67	5,00	3,7808	0,70976
	Peerfeedback taak proces	73	1,67	5,00	3,7146	0,62205
Controle	Peerfeedback zelfregulatie	73	1,00	5,00	3,6210	0,79991
	Autonomie bevrediging	72	1,50	5,00	3,4340	0,59338
	Autonomie frustratie	72	1,00	5,00	2,3924	0,77235
	Verbondenheid bevrediging	72	1,25	5,00	3,9653	0,85096
	Verbondenheid frustratie	72	1,00	4,00	1,8854	0,64313
	Competentie bevrediging	72	1,00	5,00	3,7396	0,72970
	Competentie frustratie	72	1,00	5,00	2,2257	0,80290
	Feedback taak proces docent	72	2,43	5,00	3,9067	0,61464
	Feedback zelfregulatie docent	72	1,33	5,00	3,6389	0,85899
	Peerfeedback taak proces	72	1,83	5,00	3,5532	0,69360
	Peerfeedback zelfregulatie	72	1,00	5,00	3,5093	0,97860

Tabel 11

Vragenlijst 2 gemiddelden en standaarddeviaties onderzoeksgroep 1

Conditie	Construct	N	Minimum	Maximum	Mean	SD
Interventie	Autonomie bevrediging	73	2,75	5,00	3,7534	0,50603
	Autonomie frustratie	73	1,00	3,50	2,0993	0,62325
	Verbondenheid bevrediging	73	2,25	5,00	4,0822	0,68599
	Verbondenheid frustratie	73	1,00	3,75	1,8253	0,69182
	Competentie bevrediging	73	1,00	5,00	3,7534	0,63258
	Competentie frustratie	73	1,00	5,00	2,0240	0,81027
	Feedback taak proces docent	73	2,86	5,00	3,9550	0,52320
	Feedback zelfregulatie docent	73	1,67	5,00	3,6301	0,75882
	Peerfeedback taak proces	73	2,33	5,00	3,5091	0,70047
Controle	Peerfeedback zelfregulatie	73	1,67	5,00	3,4292	0,75253
	Autonomie bevrediging	72	2,25	5,00	3,5000	0,60660
	Autonomie frustratie	72	1,00	5,00	2,5486	0,79903
	Verbondenheid bevrediging	72	1,50	5,00	3,9479	0,77589
	Verbondenheid frustratie	72	1,00	4,25	1,9861	0,73505
	Competentie bevrediging	72	1,50	5,00	3,7118	0,71535
	Competentie frustratie	72	1,00	5,00	2,2188	0,82002
	Feedback taak proces docent	72	2,43	5,00	3,7877	0,62062
	Feedback zelfregulatie docent	72	1,67	5,00	3,6019	0,73081
	Peerfeedback taak proces	72	1,67	5,00	3,4514	0,68487
	Peerfeedback zelfregulatie	72	1,00	5,00	3,3426	0,90204

Tabel 12*Gemiddelden en SD psychologische basisbehoeften onderzoeksgroep 2 meting 1,2,3*

Conditie	Construct	Meting	N	Minimum	Maximum	Mean	SD
Interventie	Autonomie bevrediging	1	38	3,00	5,00	3,9276	,45362
	Autonomie bevrediging	2	38	3,00	5,00	3,7500	,48976
	Autonomie bevrediging	3	38	1,75	4,75	3,6382	,61704
	Autonomie frustratie	1	38	1,00	3,75	1,9868	,61772
	Autonomie frustratie	2	38	1,00	3,25	2,1316	,59768
	Autonomie frustratie	3	38	1,00	3,50	2,0329	,59324
	Relationele verbondenheid	1	38	2,75	5,00	4,1974	,53004
	Relationele verbondenheid	2	38	3,00	5,00	4,1250	,60891
	Relationele verbondenheid	3	38	1,00	5,00	3,8816	,74602
	Relationele frustratie	1	38	1,00	3,00	1,6711	,53305
	Relationele frustratie	2	38	1,00	3,25	1,8816	,63867
	Relationele frustratie	3	38	1,00	3,25	1,8816	,62530
	Competentie bevrediging	1	38	2,50	5,00	3,9013	,61386
	Competentie bevrediging	2	38	2,75	5,00	3,7632	,56636
	Competentie bevrediging	3	38	1,50	5,00	3,7697	,68127
	Competentie frustratie	1	38	1,00	3,75	1,8487	,70601
	Competentie frustratie	2	38	1,00	3,50	1,9474	,74016
	Competentie frustratie	3	38	1,00	3,50	1,8553	,67941
Controle	Autonomie bevrediging	1	30	1,50	5,00	3,4333	,71900
	Autonomie bevrediging	2	30	2,25	5,00	3,5667	,68208
	Autonomie bevrediging	3	30	2,75	5,00	3,7250	,57741
	Autonomie frustratie	1	30	1,00	3,75	2,3167	,80122
	Autonomie frustratie	2	30	1,00	4,00	2,5250	,80769
	Autonomie frustratie	3	30	1,00	4,50	2,1667	,75239
	Relationele verbondenheid	1	30	2,50	5,00	4,1083	,73603
	Relationele verbondenheid	2	30	1,75	5,00	3,9750	,81566
	Relationele verbondenheid	3	30	1,75	5,00	4,0250	,74669
	Relationele frustratie	1	30	1,00	2,75	1,8417	,51480
	Relationele frustratie	2	30	1,00	3,25	2,0417	,66334
	Relationele frustratie	3	30	1,00	3,75	1,8917	,63884
	Competentie bevrediging	1	30	2,75	5,00	3,8083	,61477
	Competentie bevrediging	2	30	1,50	5,00	3,7250	,79152
	Competentie bevrediging	3	30	1,25	5,00	3,7250	,75815
	Competentie frustratie	1	30	1,00	5,00	2,2250	,90818
	Competentie frustratie	2	30	1,00	5,00	2,1750	,86391
	Competentie frustratie	3	30	1,00	4,75	2,0333	,94398

Tabel 13*Gemiddelden en standaarddeviaties stimuleren formatief evalueren meting 1,2,3 onderzoeksgroep 2*

Conditie	Construct	Meting	N	Minimum	Maximum	Mean	SD
Interventie	Feedback taak proces docent	1	38	2,86	5,00	4,1729	,49948
	Feedback taak proces docent	2	38	2,86	5,00	3,9248	,52277
	Feedback taak proces docent	3	38	1,71	5,00	3,8722	,67481
	Feedback zelfregulatie docent	1	38	1,67	5,00	3,8596	,73371
	Feedback zelfregulatie docent	2	38	1,67	5,00	3,4561	,77274
	Feedback zelfregulatie docent	3	38	1,00	5,00	3,5877	,95683
	Peerfeedback taak proces	1	38	1,67	5,00	3,6974	,68757
	Peerfeedback taak proces	2	38	2,50	4,83	3,3904	,67147
	Peerfeedback taak proces	3	38	1,50	4,83	3,3026	,78064
	Peerfeedback zelfregulatie	1	38	1,00	5,00	3,5000	,84452
	Peerfeedback zelfregulatie	2	38	1,67	5,00	3,2719	,81596
	Peerfeedback zelfregulatie	3	38	1,33	5,00	3,3860	,87517
Controle	Feedback taak proces docent	1	30	2,43	5,00	3,9048	,66831
	Feedback taak proces docent	2	30	3,00	5,00	3,9619	,58714
	Feedback taak proces docent	3	30	2,29	5,00	3,8524	,74702
	Feedback zelfregulatie docent	1	30	1,33	5,00	3,6000	,94443
	Feedback zelfregulatie docent	2	30	2,33	5,00	3,7444	,78141
	Feedback zelfregulatie docent	3	30	1,00	5,00	3,4333	,97143
	Peerfeedback taak proces	1	30	2,17	5,00	3,4889	,68779
	Peerfeedback taak proces	2	30	1,67	5,00	3,6056	,70776
	Peerfeedback taak proces	3	30	1,67	5,00	3,3333	,86547
	Peerfeedback zelfregulatie	1	30	1,00	5,00	3,5889	,90838
	Peerfeedback zelfregulatie	2	30	1,00	5,00	3,4889	1,02360
	Peerfeedback zelfregulatie	3	30	1,33	5,00	3,2889	1,08184

Tabel 14*Gemiddelden en standaarddeviaties open vragenlijst*

Vraag	Interventie		Controle	
	Mean	SD	Mean	SD
Feedback autonomie niveaukeuze	4,57	0,53	4,57	0,53
Feedback autonomie betekenisvolle uitleg	4,29	0,49	4,29	0,49
Feedback autonomie gemiddeld	4,43	0,34	4,43	0,34
Feedback verbondenheid mening geven	3,86	0,69	3,71	0,49
Feedback verbondenheid toegankelijkheid docent	4,14	0,69	4,43	0,53
Feedback verbondenheid gemiddeld	4,00	0,58	4,07	0,34
Feedback competentie doel duidelijkheid	4,14	0,69	4,14	0,69
Feedback competentie doel interessant en haalbaar	3,57	0,79	4,00	0,82
Feedback competentie doel consequent opvolgen docent	2,86	1,21	3,29	0,76
Feedback competentie docent vertrouwen geven	4,43	0,53	4,43	0,53
Feedback competentie docent stimuleren zelfinzicht	3,71	0,76	4,00	0,58
Feedback competentie docent feedback en feedforward	4,57	0,53	4,57	0,53
Feedback competentie gemiddeld	3,88	0,36	4,07	0,30
Peerfeedback autonomie keuze	4,57	0,53	4,57	0,53
Peerfeedback autonomie keuze met wie	4,29	0,95	4,14	1,07
Peerfeedback autonomie gemiddeld	4,43	0,53	4,36	0,56

Peerfeedback verbondenheid vertrouwen peerfeedback	3,86	0,90	3,71	1,11
Peerfeedback competentie feedback en feed forward	3,29	1,11	3,14	0,90
Peerfeedback competentie verbetering	3,14	1,34	3,86	1,07
Peerfeedback competentie gemiddeld	3,21	1,07	3,50	0,82

Bijlage XI normaliteit testen

Tabel 15

Normaliteit testen vragenlijst 1 gehele onderzoeksgroep (N=145)

Conditie	Construct	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	Df	Sig.	Statistic	Df	Sig.
Interventie	Autonomie bevrediging	0,158	73	0,000	0,965	73	0,040
	Autonomie frustratie	0,130	73	0,004	0,964	73	0,035
	Verbondenheid bevrediging	0,133	73	0,003	0,852	73	0,000
	Verbondenheid frustratie	0,166	73	0,000	0,865	73	0,000
	Competentie bevrediging	0,105	73	0,045	0,957	73	0,014
	Competentie frustratie	0,176	73	0,000	0,915	73	0,000
	Feedback taak proces docent	0,117	73	0,014	0,970	73	0,079
	Feedback zelfregulatie docent	0,107	73	0,037	0,967	73	0,054
	Peerfeedback taak proces	0,096	73	0,091	0,976	73	0,168
	Peerfeedback zelfregulatie	0,168	73	0,000	0,921	73	0,000
Controle	Autonomie bevrediging	0,122	72	0,010	0,972	72	0,108
	Autonomie frustratie	0,125	72	0,007	0,964	72	0,039
	Verbondenheid bevrediging	0,155	72	0,000	0,911	72	0,000
	Verbondenheid frustratie	0,153	72	0,000	0,936	72	0,001
	Competentie bevrediging	0,112	72	0,025	0,947	72	0,004
	Competentie frustratie	0,099	72	0,077	0,954	72	0,011
	Feedback taak proces docent	0,122	72	0,010	0,972	72	0,115
	Feedback zelfregulatie docent	0,125	72	0,007	0,954	72	0,011
	Peerfeedback taak proces	0,079	72	,200*	0,984	72	0,503
	Peerfeedback zelfregulatie	0,119	72	0,013	0,952	72	0,008

*. This is a lower bound of the true significance.

Tabel 16

Normaliteit testen vragenlijst 2 gehele onderzoeksgroep (N=145)

Conditie	Construct	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	Df	Sig.	Statistic	Df	Sig.
Interventie	Autonomie bevrediging	0,133	73	0,003	0,960	73	0,022
	Autonomie frustratie	0,108	73	0,035	0,966	73	0,044
	Verbondenheid bevrediging	0,112	73	0,023	0,944	73	0,003
	Verbondenheid frustratie	0,147	73	0,001	0,921	73	0,000
	Competentie bevrediging	0,131	73	0,003	0,920	73	0,000
	Competentie frustratie	0,111	73	0,026	0,929	73	0,001
	Feedback taak proces docent	0,096	73	0,094	0,968	73	0,061
	Feedback zelfregulatie docent	0,112	73	0,025	0,965	73	0,041
	Peerfeedback taak proces	0,106	73	0,041	0,951	73	0,007
	Peerfeedback zelfregulatie	0,143	73	0,001	0,958	73	0,016
Controle	Autonomie bevrediging	0,111	72	0,028	0,976	72	0,179
	Autonomie frustratie	0,118	72	0,015	0,972	72	0,102
	Verbondenheid bevrediging	0,221	72	0,000	0,912	72	0,000
	Verbondenheid frustratie	0,159	72	0,000	0,930	72	0,001
	Competentie bevrediging	0,119	72	0,014	0,969	72	0,077
	Competentie frustratie	0,124	72	0,008	0,951	72	0,007
	Feedback taak proces docent	0,128	72	0,005	0,971	72	0,090
	Feedback zelfregulatie docent	0,152	72	0,000	0,965	72	0,042
	Peerfeedback taak proces	0,078	72	,200*	0,980	72	0,310
	Peerfeedback zelfregulatie	0,144	72	0,001	0,958	72	0,016

*. This is a lower bound of the true significance.

Tabel 18*Normaliteitstesten onderzoeksgroep N=68 meting 1,2,3*

Conditie	Construct	Meting	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
			Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Interventie	Autonomie bevrediging	1	,147	38	,037	,960	38	,188
	Autonomie bevrediging	2	,184	38	,002	,939	38	,038
	Autonomie bevrediging	3	,151	38	,029	,954	38	,121
	Autonomie frustratie	1	,202	38	,000	,940	38	,042
	Autonomie frustratie	2	,113	38	,200*	,967	38	,308
	Autonomie frustratie	3	,206	38	,000	,946	38	,065
	Relationele verbondenheid	1	,119	38	,194	,952	38	,107
	Relationele verbondenheid	2	,108	38	,200*	,942	38	,050
	Relationele verbondenheid	3	,221	38	,000	,878	38	,001
	Relationele frustratie	1	,133	38	,089	,929	38	,018
	Relationele frustratie	2	,120	38	,187	,944	38	,055
	Relationele frustratie	3	,128	38	,121	,943	38	,051
	Competentie bevrediging	1	,125	38	,140	,963	38	,244
	Competentie bevrediging	2	,109	38	,200*	,961	38	,206
	Competentie bevrediging	3	,131	38	,099	,941	38	,044
	Competentie frustratie	1	,137	38	,071	,920	38	,010
	Competentie frustratie	2	,122	38	,165	,935	38	,028
	Competentie frustratie	3	,147	38	,038	,927	38	,016
	Feedback taak proces docent	1	,143	38	,048	,951	38	,097
	Feedback taak proces docent	2	,104	38	,200*	,976	38	,566
	Feedback taak proces docent	3	,091	38	,200*	,957	38	,151
	Feedback zelfregulatie docent	1	,155	38	,022	,936	38	,031
	Feedback zelfregulatie docent	2	,107	38	,200*	,975	38	,559
	Feedback zelfregulatie docent	3	,158	38	,017	,941	38	,044
	Peerfeedback taak proces	1	,121	38	,174	,954	38	,122
	Peerfeedback taak proces	2	,113	38	,200*	,933	38	,025
	Peerfeedback taak proces	3	,112	38	,200*	,965	38	,265
	Peerfeedback zelfregulatie	1	,185	38	,002	,896	38	,002
	Peerfeedback zelfregulatie	2	,156	38	,020	,955	38	,135
	Peerfeedback zelfregulatie	3	,153	38	,025	,959	38	,176
Controle	Autonomie bevrediging	1	,134	30	,179	,971	30	,570
	Autonomie bevrediging	2	,106	30	,200*	,975	30	,670
	Autonomie bevrediging	3	,128	30	,200*	,952	30	,195
	Autonomie frustratie	1	,124	30	,200*	,936	30	,070
	Autonomie frustratie	2	,133	30	,184	,968	30	,493
	Autonomie frustratie	3	,162	30	,043	,920	30	,027
	Relationele verbondenheid	1	,142	30	,128	,918	30	,024
	Relationele verbondenheid	2	,173	30	,022	,912	30	,016

Relationele verbondenheid	3	,190	30	,007	,904	30	,011
Relationele frustratie	1	,204	30	,003	,915	30	,020
Relationele frustratie	2	,192	30	,006	,905	30	,011
Relationele frustratie	3	,163	30	,040	,927	30	,041
Competentie bevrediging	1	,138	30	,151	,951	30	,178
Competentie bevrediging	2	,131	30	,200*	,950	30	,170
Competentie bevrediging	3	,158	30	,053	,913	30	,018
Competentie frustratie	1	,198	30	,004	,924	30	,034
Competentie frustratie	2	,165	30	,035	,912	30	,016
Competentie frustratie	3	,151	30	,078	,901	30	,009
Feedback taak proces docent	1	,123	30	,200*	,965	30	,414
Feedback taak proces docent	2	,137	30	,154	,948	30	,154
Feedback taak proces docent	3	,112	30	,200*	,962	30	,339
Feedback zelfregulatie docent	1	,228	30	,000	,909	30	,014
Feedback zelfregulatie docent	2	,162	30	,044	,949	30	,160
Feedback zelfregulatie docent	3	,162	30	,044	,956	30	,248
Peerfeedback taak proces	1	,073	30	,200*	,983	30	,899
Peerfeedback taak proces	2	,099	30	,200*	,971	30	,563
Peerfeedback taak proces	3	,118	30	,200*	,962	30	,354
Peerfeedback zelfregulatie	1	,175	30	,020	,919	30	,025
Peerfeedback zelfregulatie	2	,169	30	,029	,902	30	,009
Peerfeedback zelfregulatie	3	,095	30	,200*	,953	30	,205

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

Bijlage XII interventie uitwerkingen docenten

Feedbackcyclus en peerfeedback

De invloed van de feedbackcyclus en peerfeedback op het motivationeel klimaat in de les
Lichamelijke opvoeding

MASTER THESIS

Naam: Jasper Nuijten
Studentnummer: 2077044
Eerste begeleider: Menno Slingerland

Inhoudsopgave	
Inleiding	23
Interventie opzet	24
Planning onderzoek	25
Lesplanning	26
Lessenserie terugslagspelen – volleybal	28
Lessenserie terugslagspelen – badminton	44
Bijlage I Feed up scoren les 4	59
Bijlage II Feed up verdedigen les 5	60
Bijlage III Pistes	61
Bijlage IV Feedback cyclus voorbeelden scoren	62
Bijlage V Feedback cyclus voorbeelden verdedigen	63
Bijlage VI checklist monitoring	64
Bijlage IX Feed up PowerPoint leerlingen	70
Bijlage X voorbereidende bijeenkomsten “interventie training”	71

Inleiding

Leerlingen in beweging krijgen. Een belangrijk doel, niet alleen in de les maar ook ver daarna. Het belang van een autonome motivatie hierin wordt door veel mensen onderschreven. De lessen lichamelijke opvoeding zijn een mooie plek om die motivatie aan te wakkeren.

In dit onderzoek wordt gekeken hoe we binnen het Roncalli structureel als vak een bijdrage kunnen leveren aan het verhogen van de motivatie. Kan het toepassen van de strategieën van formatief toetsen, feed up/ -back/ -forward en peerfeedback bijdragen aan een goede motivatie? Oftewel kan hiermee een goede voedingsbodem gecreëerd worden waaruit een duurzame autonome motivatie kan groeien? Deze thesis is een aanzet om op die vraag een antwoord te kunnen geven.

In dit onderzoek wordt bekeken wat de invloed van peerfeedback en een feedback strategie is op de verschillende psychologische basisbehoeften van leerlingen uit klas 1 van de Roncalli scholengemeenschap binnen twee lessenseries terugslagspelen.

Dit wordt onderzocht binnen twee geschakelde lessenseries met als thema terugslagspelen. In de eerste drie lessen (blokuren) zal volleybal centraal staan en tijdens de tweede lessenserie van drie blokuren badminton.

Tijdens de lessenserie worden de verschillende stappen van het tactical games model doorlopen. Hierbij wordt gestart vanuit de authentieke spelcontext. Deze wordt zoveel mogelijk aangepast aan het niveau van de leerling. De volgende fase is een 'situated skill drill'. Hierbij komt het tactische probleem extra naar voren. Daarna wordt teruggegaan naar de originele (aangepaste) spelvorm voor het betreffende niveau (Metzler, 2011). Waar nodig wordt extra aandacht besteed aan techniek wanneer dit een beperkende factor is.

De lessenserie is volgens de formatieve strategieën van Black en Wiliam (2008) ontworpen. Daarnaast wordt geprobeerd om bij het uitschrijven van de lessenserie zoveel mogelijk de bouwstenen voor een autonomie en structurerende lesgeefstijl van Aelterman et al (2017) een plaats te geven.

Tijdens beide (geschakelde) lessenseries staan dezelfde doelstellingen centraal waardoor er meer overlap is tussen de twee lessenseries en leerlingen de kans hebben om langer aan dezelfde doelstellingen te werken. De doelstellingen zijn:

- Scoren
  - Leerling speelt gericht de bal / shuttle in de vrije zone van de tegenstander(s) af.
  - Leerling zet speler(s) op het verkeerde been door de shuttle/bal gevarieerd te spelen door af te wisselen in diepte, breedte en snelheid.
- Verdedigen
  - Leerling kan scoren voorkomen door een goede startpositie aan te nemen, deze aan te passen aan de positie van de tegenstander en snel te bewegen naar de vrije zone.

Interventie opzet

Het onderzoek wordt uitgevoerd bij 6 eerste klassen. Hiervan zullen drie eerste klassen de interventie ondergaan en drie eerste klassen als controlegroep fungeren. Zowel de interventie- als controlegroep zullen de uitgeschreven lessenserie. Bij de eerste lessenserie krijgt de interventiegroep echter uitgewerkte feed up via een PowerPoint gegeven (zie bijlage I en II en PowerPoint), deze feed up is ook altijd samen met de verschillende pistes per 1/3 zaaldeel uitgeprint aanwezig op een bord. Daarnaast wordt op basis hiervan feedback en feed forward gegeven (zie bijlage IV en V). Bij de controlegroep worden de doelen mondeling medegedeeld. Bij de tweede lessenserie krijgt de interventiegroep uitgewerkte feed up en geven elkaar hier peerfeedback. De controle groep krijgt deze lessenserie wel de uitgewerkte feed up. Hieronder is bovenstaande schematische weergegeven.

Conditie Groep	Feed up-back-forward		Peerfeedback	
	1	2	1	2
Lessenserie	1	2	1	2
Interventiegroep	V	V	V	V
Controlegroep		V		

Tijdens de lessenserie vullen leerlingen drie keer een vragenlijst in. Één keer aan het begin van de eerste les, na de eerste lessenserie en aan het einde van de laatste les. Deze vragenlijst bevraagt de psychologische basisbehoeften, de leerlingpercepties met betrekking tot het stimuleren van formatief evalueren. Na de lessenseries worden van elke klas een aantal leerlingen gevraagd om deel te nemen aan een focusgroep (groepsdiscussie) met als doel erachter te komen waarom leerlingen bepaalde zaken als meer of minder motiverend ervaren.

Bij het onderzoek is erg van belang dat alle factoren (lessen, manier van lesgeven etc.) zoveel mogelijk hetzelfde zijn tussen de klassen (treatment fidelity). Omdat het om verschillende klassen en docenten gaat is dit een grote uitdaging. Om die reden zijn er zoveel mogelijk zaken van tevoren uitgewerkt en wordt na elke les door de docent gekeken in hoeverre alles in een les wel of niet is uitgevoerd. Wanneer er iets niet, anders of juist wel uitgevoerd is, is het van belang dat dit genoteerd wordt. Wellicht kunnen hierdoor bepaalde uitkomsten achteraf beter verklaard worden.

Om te zorgen dat iedereen goed begrijpt wat de bedoeling is van de verschillende lessen wordt voorafgaand aan elke lessenserie een bijeenkomst gehouden (voor de inhoud zie bijlage X). Daarnaast worden de lessen (pagina 6 t/m 34) feed up (bijlage I en II), feedback en feed forward voorbeelden (bijlage IV en V) van te voren uitgewerkt. Om achteraf goed te kunnen nagaan hoe de interventie en controle groep zijn uitgevoerd en anders worden lesgegeven vult elke leraar na elke les een zelfmonitoring checklist in (bijlage VI). Daarnaast bezoekt de onderzoeker waar mogelijk elke lessenserie per groep een les om te kijken hoe de verschillende condities goed uit worden gevoerd.

Hieronder kun je vinden welke lesgroep is toebedeeld tot de interventie en controle groep:

Interventiegroepen:	10	11	12
Controlegroepen:	13	17	18

Planning onderzoek

Week	Les	Overige
1		Bijeenkomst docenten lessenserie 1
2	1	Vragenlijst afnemen
3	2	
4	3	Vragenlijst afnemen Bijeenkomst docenten lessenserie 2
5	4	
6	5	
7	6	Vragenlijst afnemen
8		Focusgroepen

Lesplanning

Les	Onderdeel	Les inhoud	Week
1	Volleybal	(FU* scoren, alleen voor de interventie groep) scoren; gebruik maken van vrije ruimte tegenstander. (FU* verdedigen, alleen voor de interventie groep) verdedigen; juiste verdedigende uitgangspositie innemen.	2
2	Volleybal	verdedigen, bewegen naar bedreigd gebied.	3
3	Volleybal	scoren; variatie slagen (kort-lang, links-rechts). Leren herkennen van spelsituaties, tactische principes in verschillende spelen leren toepassen.	4
4	Badminton	Scoren; slim spelen, herkennen zwakte tegenstander en daarop inspelen/ tactische plan uitvoeren.	5
5	Badminton	FU scoren, beide groepen Scoren, gebruik maken van de vrije ruimte in breedte en lengte vh veld. FU verdedigen, beide groepen Verdedigen; juiste verdedigende uitgangspositie innemen. (Peerfeedback geven, alleen voor de interventie groep)	6
6	Badminton	Verdedigen; bewegen naar bedreigd gebied. Leren herkennen van spelsituaties, tactische principes in verschillende spelen leren toepassen.	7
*	FU: Feed up		
Rood	Alleen voor de interventie groep.		

Lessenserie terugslagspelen – volleybal
Scoren & Verdedigen

Lessenserie terugslagspelen – volleybal

Oefeningen

In onderstaande tabel staat uitgelegd hoe je de verschillende oefeningen kunt lezen. Bij elke oefening horen ook nog de piste kaarten. Deze regels en afspraken (bal soort/ nethoogte etc.) zijn bij elke oefening van kracht.

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening
Hier wordt aangegeven hoe een zaaldeel ingericht moet worden voor 1 oefening.	Oefening Hier wordt de oefening uitgelegd. Daarnaast staan hier de tijdsduur vermeldt.	Aanpassing voor de groene piste. Het makkelijkste uitvoeringsniveau.	Hier staat op welk vlak zich het doel van de oefening bevindt.
		Aanpassing voor de rode piste. Het middelste uitvoeringsniveau.	Hier staan de aandachtspunten van de oefening.
		Aanpassing voor de zwarte piste. Het moeilijkste uitvoeringsniveau.	Hier staan sleutelkenmerken die je toe kunt passen voor de feedback / up.

Basisspellen

Voor zowel volleybal als badminton is er een basisspel. Gedurende de lessen komen deze regelmatig terug. De bedoeling is dat leerlingen zelf op een gegeven moment de regels van het basisspel kennen en daarin een keuze voor piste groen, rood, zwart maken. In een les zit er bij een basisspel vaak 1 of 2 aanpassingen om de nadruk ergens wat meer op te leggen. De basisspellen kun je herkennen aan de blauwe tabel met dikke buitenrand. De extra aanpassingen per les kun je terugvinden in de tabel. Alle andere piste aanpassingen en regels staan niet in de tabel vermeld. Deze kun je terugvinden bij de algemene piste arrangementen.

Conditie

Zoals eerder aangegeven worden de interventie en controlegroep tijdens de lessenserie bloot gesteld aan verschillende condities. In tabel 1 zijn de verschillen tussen de twee groepen weergegeven. Hieronder is het in tekst nog verder uitgelegd.

Tabel 1 condities lessenserie 1 volleybal

Conditie		Int	Con
Gebruik feedback cyclus (bijlage I en II)		V	X
Feed up geven volgens powerpoint, bijlage I, II		V	X
Feed up en pistes aanwezig in zaal per 1/3 zaal		V	X
Int	Interventie groepen		
Con	Controlegroepen		

Interventiegroepen

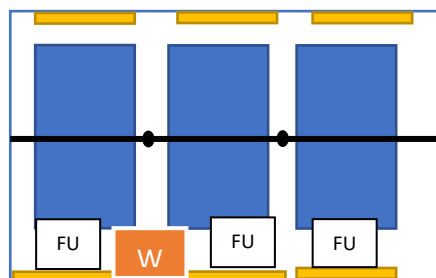
De verschillen aanpassingen voor de interventiegroepen staan tussen de lessen vermeld. Bij de interventiegroep wordt daarnaast feed up, feedback en feed forward gegeven volgens de feedback cyclus. Feed up wordt gegeven volgens de powerpoint (zie bijlage I en II en powerpoint). Per 1/3^e zaaldeel zijn altijd de feed up en pistes afgedrukt aanwezig op een groot bord zodat leerlingen dit nog kunnen bekijken en eventueel voor een andere piste kunnen kiezen.

Voorbeelden voor de feedbackcyclus zijn te vinden in bijlage IV en V. Na elke les vul de docent per de zelfmonitoring in (bijlage VI).

Controlegroepen

De verschillen aanpassingen voor de controlegroepen staan tussen de lessen vermeld. Bij de controlegroep wordt daarnaast feed up, feedback en feed forward gegeven zoals normaal. Feed up en de pistes zijn niet aanwezig in de zaal. Deze worden alleen mondeling toegelicht. Na elke les vult de docent per klas de zelfmonitoring in (bijlage VI).

Zaalindeling

De zaalindeling is bij alle lessen hetzelfde. Per oefening kan het wel eens verschillen. In dat geval kun je dit bij de oefening zien staan.

FU: bord met feed up en pistes er op geplakt. **Alleen bij interventie groepen!**

W: wissel kantoor. Hier ligt voor alle niveaus in een kast (omgekeerd kastkop op kast) alle materialen voor alle groepen (ballen etc.). Wanneer een groep ander materiaal wilt om op een andere piste te spelen wisselen ze het oude materiaal om voor het nieuwe.

Les 1 volleybal

Doelstellingen les:	Spel waardering vergroten. FU (interventie groep) Scoren: de leerling weet aan het einde van de les hoe hij/zij de vrije ruimte kan zien en daar de bal kan spelen. Verdedigen: de leerling weet wat de juiste uitgangspositie(s) is/zijn en kan die tijdens een spel innemen.

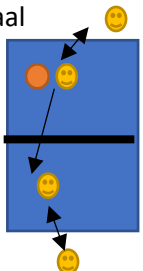
Benodigheden:	3 netten (1/3 zaal lengte) 3 langzame volleyballen 3 normale volleyballen 6 banken 18 markeerstippen 3 trefballen

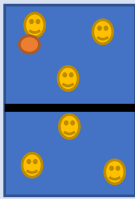
Afnemen vragenlijst alle groepen!

Leerlingen vullen de vragenlijst in. De link krijgen ze doorgestuurd via classroom of staat op magister. De vragenlijst vullen ze in via hun chromebook.

Belangrijk om van te voren aan te geven dat ze die dus meenemen naar de les LO! Zet leerlingen eerst bij je in een u-vorm.

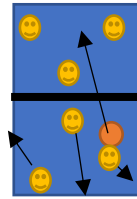
1. Leg uit waar ze de vragenlijst kunnen vinden en laat iedereen de vragenlijst opzoeken.
2. Vertel dat er geen goed of fout is om in te vullen, probeer het zo eerlijk mogelijk te doen. Achteraf kan niet terug gezien worden van wie de vragenlijst was. De namen worden gebruikt om de verschillende vragenlijsten (verder deze lessenserie) aan elkaar te koppelen.
3. Neem voor het invullen van de vragenlijst een 'standaard' gymles in gedachten van het afgelopen jaar tot nu toe.
4. Na het invullen van de vragenlijst klap je de chromebook dicht zodat je als docent ziet wie de vragenlijst af heeft. (bij gebruik mobiel, scherm kwartslag draaien).

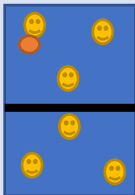
Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Warming-up: 2-2 lijnbal (10 min) Veld 3-9 meter, nethoogte 2,5mtr. Doel is om de bal bij de tegenstander op de grond te krijgen. LI-en mogen alle ballen vangen. Na een punt wordt er aan de kant doorspeeld waar de bal dan is. In het veld staat altijd maar 1 leerling, de andere leerling staat achter de achterlijn. Wanneer de bal over het net gegooid is wisselen de leerlingen van de aanvallende kant. Met de bal mag niet gelopen worden.			Spelwaardering vergroten.

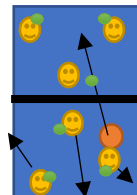
Zaalindeling	Uitleg basisspel	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Volleybal veld 6-9/12 mtr (5 min.) - Basisspel volleybal op groene piste Extra aanpassingen: - Scoren met tikslag / smash is een extra punt. - Wisselen: bij winst punt wanneer de tegenstander serveert of na 3x achter elkaar serveren.	Tot op 1 meter (getekende lijn). Mag gesmasht worden tegen de muur.		Scoren, toepassen in spel.
		Tot de muur mag worden gesmasht, op de muur is uit.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen.
		Smash is alleen in op of voor de lijn.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

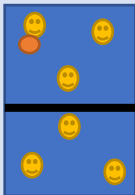
Let op: alleen interventie groepen!!!

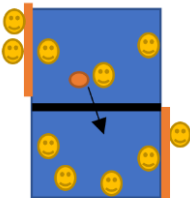
Zaalindeling	Uitleg
Allen rond digibord zitten	Feed up aanvallen en verdedigen (5 min.) A.d.h.v. de powerpoint wordt de feed up uitleg gegeven over de doelen van komende lessen. En de manier waarop in de piste gewerkt wordt (alleen volleybal gedeelte).

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Lijnbal 3-3 (SSD, situated skill drill) (15 min.) - Doel is om de bal bij de tegenstander op de grond te krijgen. - Max. 3x spelen. - Alles mag met vang-gooibeweging 3 sec. - Nadat de bal over het net is moet iedereen een lijn aanraken.	Iedereen moet de midden of achterlijn aanraken. Van-gooibeweging 3 sec. Nethoogte 2.50 mtr.		Scoren
		Iedereen moet de midden of achterlijn aanraken. Van-gooibeweging 2 sec. Nethoogte 2,25 mtr.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen.
		Iedereen moet een andere lijn aanraken. Van-gooibeweging 2 sec. Nethoogte 2,25 mtr.		Laten lopen

Zaalindeling	Uitleg basisspel	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Volleybal veld 6-9/12 mtr (15 min.) - Basisspel volleybal op piste naar keuze. Extra aanpassingen: - Scoren met tikslag / smash is een extra punt. - Wisselen: bij winst punt wanneer de tegenstander serveert of na 3x achter elkaar serveren.	Tot op 1 meter (getekende lijn). Mag gesmasht worden tegen de muur.		Scoren, toepassen in spel.
		Tot de muur mag worden gesmasht, op de muur is uit.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen.
		Smash is alleen in op of voor de lijn.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Stipvolleybal 3-3 (SSD, situated skill drill) (15 min.) - Leerlingen spelen 3-3 het basisspel volleybal (op eigen keuze welke piste). - In het veld leggen de leerlingen 3 stippen weg. Deze stippen moeten ze tijdens de rally elke keer aanraken als de bal over het net gaat.	Geen uitbreidingen.		Verdedigen
		Achter of voorlijn aanraken nadat de bal over het net is gegaan.		Juiste verdedigende uitgangspositie innemen.
		Elke keer als de bal over het net is gegaan een positie doordraaien.		Laten lopen

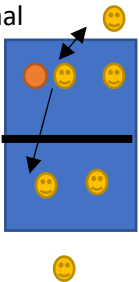
Zaalindeling	Uitleg basisspel*	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Volleybal veld 6-9/12 mtr (15 min.) - Basisspel volleybal op piste naar keuze. Extra aanpassingen: - Geen extra aanpassingen.	Zie arrangementen.		Scoren, toepassen in spel.
		Zie arrangementen.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen.
		Zie arrangementen.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Afsluiting: lijntrefbal 5-5 veld 6-9 mtr. (15 min.) - Je speelt dit spel met een trefbal. - Je wint het spel wanneer je iedereen aan de andere kan van het net afgegooid hebt. - Afgooien doe je alleen onder het net door. Afweren mag niet (kun je per groep van afwijken). - Lopen met de bal mag niet. - Je kunt spelers terug krijgen door de bal over het net te spelen en op de grond bij de tegenstander te krijgen.	Vang-gooibeweging 3 sec. nethoogte 2.50 mtr.		Scoren, toepassen in spel.
		Vang-gooibeweging 2 sec. nethoogte 2.25 mtr.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen.
		Vang-gooibeweging 1 sec. nethoogte 2.25 mtr. Leerlingen kunnen alleen vrij gespeeld worden met een tikslag / (zelf)smash over het net.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Les 2 volleybal

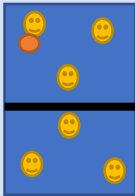
Doelstellingen les:	MG. SSD verdedigen, bewegen naar bedreigd gebied. MG

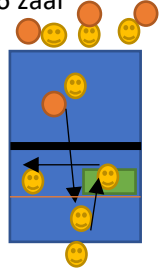
Benodigheden:	3 netten (1/3 zaal lengte) 9 langzame volleyballen 9 normale volleyballen 6 banken Ballonnen

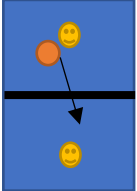
Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening
1/6 zaal 	Warming-up: 2-2 lijnbal (10 min) Veld 3-9 meter, nethoogte 2,5mtr.. Doel is om de bal bij de tegenstander op de grond te krijgen. LI-en mogen alle ballen vangen (vang-gooi beweging). Met de bal mag niet gelopen worden. Na een punt wordt er aan de kant doorgespeeld waar de bal dan is. In het veld staan altijd maar 2 leerlingen, de derde leerling staat achter de achterlijn. Wanneer de bal over het net gegooid is wisselt de leerlingen die de bal over het net gespeeld heeft met de leerling die achter de achterlijn staat. Rode en zwarte piste introduceren na 5 minuten.	Oefening zonder bal of ballon hooghouden.	Verdedigen
		de leerling die in het achter veld staat moet elke keer een ballon hooghouden. Komt deze op de grond dan is dat een extra punt voor de tegenstander.	Juiste positie innemen in het veld.
		Idem rood. Maar dan met langzame volleybal.	Taartpunt pakken Taart in stukken snijden Grote fles water leegdrinken Stap zetten na spelen

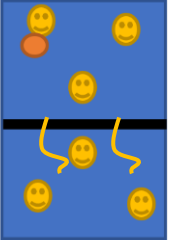
Let op: alleen interventie groepen!!!

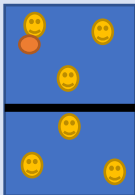
Zaalindeling	Uitleg
Allen bij elkaar zitten in ½ ronde.	Feed up en pistesysteem kort vragen der wijs herhalen zonder vinger opsteken: - Stel een vraag maar wijs zelf degene aan die antwoord geeft.

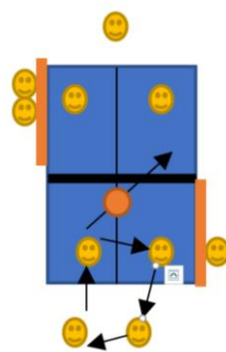
	- Zeg van te voren dat je dit zo gaat doen. Zo probeer je iedereen actief te betrekken.			
Zaalindeling	Uitleg basisspel	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Volleybal veld 6-9/12 mtr (15 min.) - Basisspel volleybal op piste naar keuze. Extra aanpassingen: - Wisselen: bij winst punt wanneer de tegenstander serveert of na 3x achter elkaar serveren. - Bonusopdracht: Lukt het je om voorafgaand dat je scoort de eerste bal met volleybalcontact te spelen dan telt het punt dubbel.	Geen extra aanpassingen.		Verdedigen
		Extra voor bonus: bal over het net moet ook een volleybalcontact zijn om extra punten te halen (dus 1 ^e en 3 ^e contact).		Juiste positie innemen in het veld.
		Voor de bonusopdracht moet de bal 3 keer worden aangeraakt met een volleybalcontact voordat deze over het net gaat.		Taartpunt pakken Taart in stukken snijden Grote fles water leegdrinken Stap zetten na spelen

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Gericht spelen (technische vaardigheid verbeteren) SSD (10 min.) Doel: oh gericht spelen (achter bal, plankje, handhouding, sturen met passvlak) / bewegen naar bedreigd gebied. De eerste bal wordt oh in een vang-gooibeweging in het spel gebracht. Daarna bal wordt oh overgespeeld naar de passer. Vangt de afvanger de bal boven het hoofd heeft de passer 1 punt.	Afvanger vangt de bal af achter de lijn is 1 punt. Langzame volleybal.		Verdedigen
		Afvanger vangt de bal af op een turnmatje is 1 punt. Langzame volleybal.		Onderhands spelen verbeteren Bewegen naar bedreigd gebied
		Afvanger vangt de bal af op een turnmatje en speelt deze door naar afvanger 2 is 1 punt. Gewone volleybal.		Achter bal, plankje, handhouding, sturen met plank

Zaalindeling	Uitleg*	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Volleytennis SSD (10 min.) Doel: oh spelen (achter bal, plankje, handhouding, sturen met passvlak) / bewegen naar bedreigd gebied. De eerste bal wordt oh in een vang-gooibeweging in het spel gebracht. Daarna speel je over (alleen oh). Let op: de bal / ballon mag niet op de grond komen. Het net wordt ongeveer op 1-1,5 meter gehangen. 1. Zo lang mogelijke rally. Probeer de bal / ballon. Zo vaak mogelijk over het net over te spelen (alleen oh) (5 min.). 2. Keuze vervolg: idem, nu mag je proberen te scoren bij de tegenstander (10min.)	Met ballon. Met Langzame volleybal. Met gewone volleybal.	 	Verdedigen Onderhands spelen verbeteren Bewegen naar bedreigd gebied Achter bal, plankje, handhouding, sturen met plank

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	2-2 lintjes volleybal op piste groen-rood-zwart (MG) (15 min.) - Max. 3x spelen - Opstarten: ingooien van achter de achterlijn. - Alles mag met vang-gooibeweging. - Wisselen: bij winst punt wanneer de tegenstander serveert of na 3x achter elkaar serveren. - Elke bal moet tussen de lintjes door gespeeld worden.	alles met vang-gooibeweging (3 sec.). punt gescoord met smash / tikslag telt dubbel. Lintjes hangen 3 meter uit elkaar. Met langzame volleybal. eerste en tweede bal mag met vang-gooibeweging (2 sec.). Bal over het net moet met een volleybalcontact zijn. Lintjes hangen 3 meter uit elkaar. Met langzame volleybal. idem rood. Eerste bal ook met volleybalcontact dan telt het punt dubbel. Lintjes hangen 3 meter uit elkaar. Met gewone volleybal.	 	Verdedigen Juiste positie innemen in het veld. Taartpunt pakken Taart in stukken snijden Grote fles water leegdrinken Stap zetten na spelen

Zaalindeling	Uitleg basisspel	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Volleybal veld 6-9/12 mtr (15 min.) - Basisspel volleybal op piste naar keuze. Extra aanpassingen: - Wisselen: bij winst punt wanneer de tegenstander serveert of na 3x achter elkaar serveren. - Bonusopdracht: Lukt het je om voorafgaand dat je scoort de eerste bal met volleybalcontact te spelen dan telt het punt dubbel.	Geen extra aanpassingen. Extra voor bonus: bal over het net moet ook een volleybalcontact zijn om extra punten te halen (dus 1 ^e en 3 ^e contact). Voor de bonusopdracht moet de bal 3 keer worden aangeraakt met een volleybalcontact voordat deze over het net gaat.	 	Verdedigen Juiste positie innemen in het veld. Taartpunt pakken Taart in stukken snijden Grote fles water leegdrinken Stap zetten na spelen

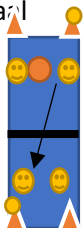
Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Afsluiting rondje rond het veld 5-5 veld 6-9/12 mtr. (SSD) (15 min.) Doel: juiste uitgangspositie innemen in de verdediging. - Van elk team staan er 2 llen in het speelveld. Overige spelers staan achter het speelveld, de wachtkamer. - Wanneer de bal over het net gespeeld is draait iedereen 1 positie door. Wachtkamer → links achterin → rechts achterin → wachtkamer. - Iedere speler verdedigd zijn eigen vak. Is er bij jou gescoord of maak je een fout dan moet jij er uit. Het team dat als eerste iedereen heeft weggespeeld wint. - Max. 3x overspelen. - Wanneer er 2 spelers over zijn, wisselen zij zelf van vak. Bij 1 speler over hoeft je niet van vak te wisselen. Aanpassing: - i.p.v. het 'wegspelen' van spelers gaat er bij een punt of fout een pion om. Bij drie pionnen om heeft het andere team 1 punt.	Tot op 1 meter (getekende lijn). Vang-gooibeweging 3 sec. Nethoogte 3 mtr. Vang-gooibeweging 2 sec. Nethoogte 2,5 mtr. Bal over net moet volleybalcontact zijn. Vang-gooibeweging 1 sec. Nethoogte 2,25 mtr. Bal over net moet volleybalcontact zijn.	 	Verdedigen Juiste positie innemen in het veld. Taartpunt pakken Taart in stukken snijden Grote fles water leegdrinken Stap zetten na spelen

	2. Per speelhelft (li-re) staan 3 pionnen. Wanneer 1 speelhelft alle pionnen zijn omgedraaid (er is drie keer gescoord) dan kan op die helft niet meer gescoord worden.

Les 3 volleybal

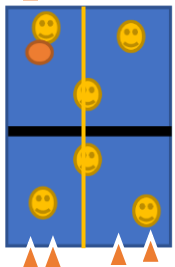
Doelstellingen les:	MG SSD scoren; variatie slagen (kort-lang, links-rechts). MG

Benodigheden	3 netten (1/3 zaal lengte) 9 langzame volleyballen 9 normale volleyballen 6 banken 24 pionnen 12 tennisballen

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Warming-up: 2-2 lijnbal (15 min) Veld 3-9 meter, nethoogte 3 mtr. Doel is om de bal bij de tegenstander op de grond te krijgen. L1-en mogen alle ballen vangen (vang-gooi beweging). Met de bal mag niet gelopen worden. Na een punt wordt er aan de kant doorgespeeld waar de bal dan is. In het veld staan altijd maar 2 leerlingen. Wanneer de bal over het net gegooid is wisselt de leerlingen die de bal over het net gespeeld heeft met de leerling die achter de achterlijn staat. - Voor dubbele punten moet een bonusopdracht uitgevoerd worden (zie niveaus).	Een pion op de achterlijn aantikken door degene die de bal over het net speelt.		Spelwaardering vergroten
		Beide pionnen aantikken die op de achterlijn staan door degene die de bal over het net speelt.		
		Tennisbal verplaatsen van de ene pion naar de andere pion voor degene die de bal over het net speelt.		

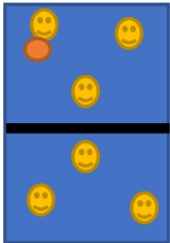
Let op: alleen interventie groepen!!!

Zaalindeling	Uitleg
Allen bij elkaar zitten in ½ ronde.	Feed up en pistesysteem kort vragen der wijs herhalen zonder vinger opsteken: - Stel een vraag maar wijs zelf degene aan die antwoord geeft.

	- Zeg van te voren dat je dit zo gaat doen. Zo probeer je iedereen actief te betrekken.			
Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	3-3 vakvolleybal op piste groen-rood-zwart (SSD) (15 min.) - Max. 3x spelen - Opstarten: ingooien van achter de achterlijn. - Alles mag met vang-gooibeweging. - Wisselen: bij winst punt wanneer de tegenstander serveert of na 3x achter elkaar serveren. - Het veld is opgesplitst in 2 vakken. Wanneer er in 1 veld gescoord is gaat er 1 pion om. Wanneer 2 pionnen om zijn mag daar niet meer gescoord worden. Wanneer al de 4 de pionnen om zijn heb je 1 punt.	Alles met vang-gooibeweging (3 sec.). Smash is in tot de muur. 1^e en 2^e bal mag met vang-gooibeweging (2 sec.). Smash is in op de lijn of in het veld. idem zilver. Eerste bal ook met volleybalcontact dan telt het punt dubbel (2 pionnen om). Vangooibeweging 1 sec.	 	Scoren, toepassen in spel. Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen. Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Smashbal techniek optimaliseren (SSD) 1+1 – 1+ 1 (15 min.) Er wordt een punt gescoord wanneer je de bal bij de tegenstander op de grond smasht. Nadat je gesmasht hebt wissel je met je medespeler. Het net hangt laag (1mtr / tennishoogte).	Je smasht in het veld van de tegenstander door via een stuit op je eigen helft naar het veld vd tegenstander te spelen. Je scoort een punt wanneer je tegenstander niet voor de 2^e stuit de bal heeft gevangen (je smasht direct in het veld vd tegenstander). Idem rood. De speler die de bal vangt mag nu naar het net lopen om daar de bal te smashen.	 	Scoren Smash Achter bal Afdakje op bal Boog spannen Na slag, vingers wijzen naar de grond Slaan op 9-12-3 uur.

Zaalindeling	Uitleg basisspel	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal	Volleybal veld 6-9/12 mtr (15 min.) - Basisspel volleybal op piste naar keuze. Extra aanpassingen: - Wisselen: bij winst punt wanneer de tegenstander serveert of na 3x achter elkaar serveren. - Bonusopdracht: Laatste bal met volleybalcontact, telt het punt dubbel.	Geen extra aanpassingen.		Scoren, toepassen in spel.
		Extra voor bonus: eerste bal moet ook een volleybalcontact zijn om extra punten te halen (dus 1 ^e en 3 ^e contact).		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen.
		Voor de bonusopdracht moet de bal 3 keer worden aangeraakt met een volleybalcontact voordat deze over het net gaat.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Zaalindeling	Uitleg*	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening													
1/3 zaal	3-3 doordraainiveau op piste groen-rood-zwart (SSD) (20 min.) - Max. 3x spelen - Opstarten: ingooien van achter de achterlijn. - Alles mag met vang-gooibeweging. - Wisselen: bij winst punt wanneer de tegenstander serveert of na 3x achter elkaar serveren. - Leerlingen worden ingedeeld in teams. Per team krijgen ze 2 lintjes. Lintje rood doet deelname niveau rood, lintje zwart doet deelname niveau zwart mee (leerlingen mogen meer lintjes). De docent deelt vooraf de teams in. - Elke wedstrijd duurt 7 minuten.	Alles mag met vang-gooibeweging (3 sec.).		Scoren, toepassen in spel.												
		3 ^e bal moet met volleybal techniek. Vang-gooibeweging (2 sec.).		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen.												
		1 ^e en 3 ^e bal moet met volleybal techniek. Vang-gooibeweging (1 sec.).		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.												
	<table><tr><th>Veld 1</th><th>Veld 2</th><th>Veld 3</th></tr><tr><td>1-2</td><td>3-4</td><td>5-6</td></tr><tr><td>5-4</td><td>1-6</td><td>3-2</td></tr><tr><td>3-6</td><td>5-2</td><td>1-4</td></tr></table>	Veld 1	Veld 2	Veld 3	1-2	3-4	5-6	5-4	1-6	3-2	3-6	5-2	1-4			
Veld 1	Veld 2	Veld 3														
1-2	3-4	5-6														
5-4	1-6	3-2														
3-6	5-2	1-4														

→ Vragenlijst afnemen (20 min.)

Afnemen vragenlijst alle groepen!

Leerlingen vullen de vragenlijst in. De link krijgen ze doorgestuurd via classroom of staat op magister. De vragenlijst vullen ze in via hun chromebook.

Belangrijk om van te voren aan te geven dat ze die dus meenemen naar de les LO! Zet leerlingen eerst bij je in een u-vorm.

1. Leg uit waar ze de vragenlijst kunnen vinden en laat iedereen de vragenlijst opzoeken.
2. Vertel dat er geen goed of fout is om in te vullen, probeer het zo eerlijk mogelijk te doen. Achteraf kan niet terug gezien worden van wie de vragenlijst was. De namen worden gebruikt om de verschillende vragenlijsten (verder deze lessenserie) aan elkaar te koppelen.
3. Neem voor het invullen van de vragenlijst een 'standaard' gymles in gedachten van het afgelopen jaar tot nu toe.
4. Na het invullen van de vragenlijst klap je de chromebook dicht zodat je als docent ziet wie de vragenlijst af heeft. (bij gebruik mobiel, scherm kwartslag draaien).

Lessenserie terugslagspelen – badminton
Scoren & Verdedigen

Lessenserie terugslagspelen – badminton

De opzet van de lessenserie badminton is hetzelfde als bij volleybal. De condities veranderen wel bij de verschillende groepen.

Conditie

Zoals eerder aangegeven worden de interventie en controle groep tijdens de lessenserie bloot gesteld aan verschillende condities. In tabel 2 zijn de verschillen tussen de twee groepen weergegeven. Hieronder is het in tekst nog verder uitgelegd.

Tabel 2 condities lessenserie 2 badminton

Conditie		Int	Con
Gebruik feedback cyclus (bijlage I en II)		V	V
Feed up geven volgens powerpoint, bijlage I, II		V	V
Feed up en pistes aanwezig in zaal per veld		V	V
Leerlingen geven elkaar peerfeedback		V	X
Int	Interventie groepen		
Con	Controle groepen		

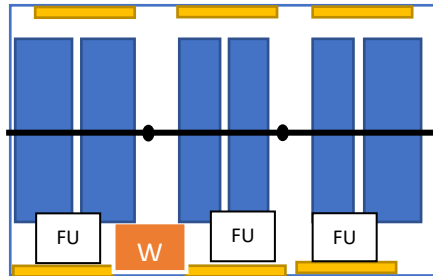
Interventiegroepen

De verschillen aanpassingen voor de interventiegroepen staan tussen de lessen vermeld. Bij de interventiegroep wordt daarnaast feed up, feedback en feed forward gegeven volgens de feedback cyclus. Feed up wordt gegeven volgens de powerpoint (zie bijlage I en II). Per 2 velden zijn altijd de feed up en pistes afgedrukt aanwezig op een groot bord zodat leerlingen dit nog kunnen bekijken en eventueel voor een andere piste kunnen kiezen. Voorbeelden voor de feedbackcyclus zijn te vinden in bijlage I en II. Tijdens les 4^e en 5^e (1^e en 2^e badminton les) geven de leerlingen elkaar peerfeedback. Na elke les vul de docent per de zelfmonitoring in (bijlage VI).

Controlegroepen

Ook de controlegroep wordt nu feed up, feedback en feed forward gegeven volgens de feedback cyclus. Feed up wordt gegeven volgens de powerpoint (zie bijlage I en II). Per 2 velden zijn altijd de feed up en pistes afgedrukt aanwezig op een groot bord zodat leerlingen dit nog kunnen bekijken en eventueel voor een andere piste kunnen kiezen. Voorbeelden voor de feedbackcyclus zijn te vinden in bijlage IV en V. Na elke les vul de docent per de zelfmonitoring in (bijlage VI). Leerlingen geven elkaar in les 5 **geen** peerfeedback, voor de rest is de lessenserie gelijk aan de interventie groepen.

Zaalindeling

De zaalindeling is bij alle lessen hetzelfde. Per oefening kan het wel eens verschillen. In dat geval kun je dit bij de oefening zien staan.

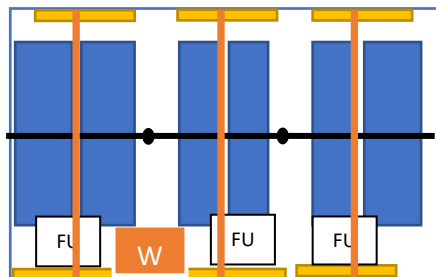
FU: bord met feed up en pistes er op geplakt. Dit geldt voor alle groepen!

W: wissel kantoor. Hier ligt voor alle niveaus in een kast (omgekeerd kastkop op kast) alle materialen voor alle groepen (ballen etc.). Wanneer een groep ander materiaal wilt om op een andere piste te spelen wisselen ze het oude materiaal om voor het nieuwe.

Les 4 badminton

Doelstellingen les:	MG. SSD scoren; slim spelen, herkennen zwakte tegenstander en daar op inspelen/ tactische plan uitvoeren. Peerfeedback (interventiegroepen) MG

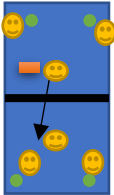
Benodigheden:	3 netten (1/3 zaal lengte) 32 korte rackets 32 lange rackets 6 pittenzakjes 6 shuttles 6 banken 12 markeerstippen 24 pionnen 15 plankjes + peerfeedbackformulieren scoren 6 kleine matjes / mattenhouders 3 toverkoorden

Indeling

Tijdens deze les is de indeling net wat anders. Nu hangen er tussen elk veldje een toverkoord (oranje lijnen). Dit toverkoord is het net voor de breedte veldjes tijdens de overige oefeningen.

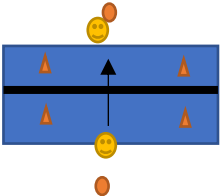
I.p.v. een toverkoord kunnen ook de 'kleine mattenhouders' en een kast gebruikt worden om de netten te maken voor de breedte veldjes.

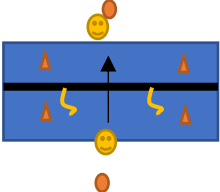
Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Warming-up: Dopjes dans (15 min.) Leerlingen spelen 3-3 tegen elkaar. Doel is om de pittenzak / shuttle bij de tegenstander in het veld te krijgen. - 2 spelers staan bij een hoedje. 1 speler staat per helft in het veld. - Degene in het veld speelt de pittenzak/shuttle. Nadat diegene de shuttle gespeeld heeft wisselt hij met 1 vd spelers bij een hoedje. Hij mag niet naar hetzelfde hoedje terug. - Zodra de muziek start start het spel. - Wanneer de muziek stopt, stopt het spel. Degene die dan niet op een hoedje staat krijgt een letter (ezel). - Zodra je de shuttle gespeeld hebt krijg je letter meer maar wel degene naar wie je op weg gaat (vaste volgorde). - Heb je 'ezel' dan moet je een opdracht uit moet voeren. Deze is door het team vooraf verzonden. Bijvoorbeeld: - 5x jumping jacks, 5x (knie)-opdruk, 20 sec. planken.	Nethoogte 2 mtr. Spelen het spel met pittenzak.		Scoren
		Nethoogte 2 mtr. Spelen het spel met racket en shuttle.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen. In lengte vh veld
		Nethoogte 1.5 mtr. Spelen het spel met racket en shuttle.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Zaalindeling	Uitleg basisspel	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Badminton 1-1 (30 min.) - Basisspel badminton op piste naar keuze. Extra aanpassingen: - Leerlingen spelen rally's tot de 5 punten. Daarna wisselen ze zelfstandig door.	Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Scoren
		Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen. In lengte vh veld.
		Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Alle groepen feed up

Zaalindeling	Uitleg
Allen rond digibord zitten	Feed up aanvallen en verdedigen (5 min.) A.d.h.v. de PowerPoint wordt de feed up uitleg gegeven over de doelen van komende lessen. En de manier waarop in de piste gewerkt wordt (alleen volleybal gedeelte). Interventie groepen krijgen hier ook uitleg over peerfeedback.

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Badminton geven (2) 1-1 (SSD) (15 min.) - Leerlingen spelen 1-1 een spel badminton. Wanneer de shuttle / pittenzak op de grond komt binnen of op de lijn is het een punt voor de tegenstander. - Degene die de rally wint serveert. Serveren gebeurt onderhands. - Per veldje zijn 5 spelers, elke 3 minuten wordt door gewisseld. Per derde veld is er een zandloper waarmee leerlingen zelf de tijd bij kunnen houden.	Ipv racket zelfde spel met pittenzakjes, nethoogte 2 mtr. Speelveld is 3 meter breed en 1,5 mtr. Diep.		Scoren
		Spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 2 mtr. Speelveld is 4 meter breed en 1,5 mtr diep.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen. In breedte vh veld
		spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 2 mtr. Speelveld is 5 meter breed en 1,5 meter diep.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

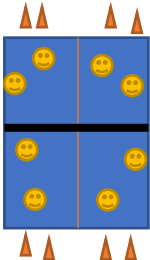
Zaalindeling	Uitleg*	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Badminton 1-1 (SSD) (15 min.) - Leerlingen spelen 1-1 een spel badminton. Wanneer de shuttle / pittenzak op de grond komt binnen of op de lijn is het een punt voor de tegenstander. - Degene die de rally wint serveert. Serveren gebeurt onderhands. - Per veldje zijn 5 spelers, elke 3 minuten wordt door gewisseld. Per derde veld is er een zandloper waarmee leerlingen zelf de tijd bij kunnen houden. - De shuttle/pittenzak moet tussen de lintjes door gespeeld worden. Uitbreiding: - Bonuspunt: tijdens rally pion met racket aanraken.	Ipsv racket zelfde spel met pittenzakjes, nethoogte 2 mtr. Speelveld is 3 meter breed en 1,5 mtr. Diep. Lintjes 2 meter uit elkaar.		Scoren
		Spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 2 mtr. Speelveld is 4 meter breed en 1,5 mtr diep. Lintjes 2 meter uit elkaar.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen. In breedte veld Gericht spelen.
		spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 2 mtr. Speelveld is 5 meter breed en 1,5 meter diep. Lintjes 1,5 meter uit elkaar.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Peerfeedback **Let op: alleen voor de interventie groep!!!**

Komende oefeningen geven leerlingen elkaar peerfeedback. Leerlingen geven elkaar alleen feedback op het item **scoren** hierbij kruisen ze aan waar de leerling zit die ze observeren. De peerfeedback wordt uitgelegd **door middel van de PowerPoint uitgelegd bij feed up.**

Let op: leerlingen mogen zelf bepalen met wie ze samen werken om peerfeedback te geven. Houdt dus in ieder geval 6/7 ronden aan zodat iedereen die mogelijkheid heeft gekregen.

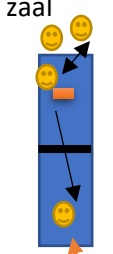
Zaalindeling	Uitleg basisspel	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Badminton 1-1 (15 min.). - Basisspel badminton op piste naar keuze. Extra aanpassingen: - Leerlingen spelen rally's tot de 5 punten. Daarna wisselen ze zelfstandig door.	Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Scoren
		Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen. In lengte vh veld.
		Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Afsluiting: chaosbadminton (15 min.) Doel: scoren bij de tegenstander en scoren bij jezelf voorkomen. - Het spel wordt met 4 teams (2-tal) en 4 velden tegen elkaar gespeeld. In elk vak staat een team. - De shuttle naar elk vak gespeeld worden (voor en naast). Wanneer er gescoord is krijgt het team wat gescoord heeft een pion van het vak waar gescoord is. Wanneer beide pionnen om zijn krijg je een letter (ezel). Wanneer je ezel hebt als team moet je een opdracht doen. Deze opdracht is vooraf door het team bedacht.	Ipv racket zelfde spel met pittenzakjes, nethoogte 2 mtr. De pittenzak wordt altijd over het net gespeeld. Niet naar het team naast je.		Scoren
		Spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 2 mtr. De shuttle wordt altijd over het net gespeeld. Niet naar het team naast je.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen. In breedte vh veld
		spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 2 mtr. De shuttle mag ook naar de teams naast je worden gespeeld.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Les 5 badminton

Doelstellingen les:	MG. FU scoren, beide groepen SSD scoren; gebruik maken van de vrije ruimte in breedte en lengte vh veld. Peerfeedback (interventiegroepen) FU verdedigen, beide groepen SSD verdedigen; juiste verdedigende uitgangspositie innemen. MG.

Benodigheden:	3 netten (1/3 zaal lengte) 32 korte rackets 32 lange rackets 6 pittenzakjes 6 shuttles 6 banken 12 markeerstippen 24 pionnen 15 plankjes + peerfeedbackformulieren verdedigen

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal King court	Warming-up: Pittenzak king of court (15 min.) Leerlingen spelen 1-1 tegen elkaar. Doel is om de pittenzak bij de tegenstander op de grond te krijgen. - Per veldhelft begint er 1 speler in het veld. - Wanneer de pittenzak gegooid is wissel je met één van de wisselerspelers die in de wachtkamer staat. - Op het king court staat maar 1 iemand. Hij / zij hoeft niet te wisselen. Maar moet wel na elke keer de achterlijn aanraken met de voet. - De pittenzak moet onderhands gegooid worden. - Wanneer er gescoord is gaat de winnaar van de rally op het king court staan.	Nethoogte 2 mtr		Spelwaardering vergroten
		Nethoogte 2 mtr.		
		Nethoogte 1.5 mtr.		

Alle groepen feed up

Zaalindeling	Uitleg
Allen bij elkaar zitten in ½ ronde.	Feed up en pistesysteem kort vragenderwijs herhalen zonder vinger opsteken: - Stel een vraag maar wijs zelf degene aan die antwoord geeft. - Zeg van te voren dat je dit zo gaat doen. Zo probeer je iedereen actief te betrekken.

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening
1/6 zaal 	Pionton gebruik maken van de vrije ruimte (diepte). (20 min.) - Leerlingen spelen 1-1 een spel badminton. Wanneer de shuttle / pittenzak op de grond komt binnen of op de lijn is het een punt voor de tegenstander. - Bonusopdracht: wanneer tijdens de rally een pion (voor of achter) met het racket is aangetikt telt het punt dubbel. - Degene die de rally wint serveert. Serveren gebeurt onderhands. - Wisselen bij: 3 punten behaald, of in rally bonusopdracht uitgevoerd en punt gewonnen. - Per veldje zijn 5 spelers, door wisselen gebeurt met king of court principe.	Ipv racket zelfde spel met pittenzakjes, nethoogte 2 mtr. Pionnen 1 mtr van net / achterlijn af op zijlijn.	Scoren
		Spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 2 mtr.	Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen. In lengte veld.
		Spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 1.5 mtr pion aantikken met hand.	Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Peerfeedback Let op: alleen voor de interventie groep!!!

Komende oefeningen geven leerlingen elkaar peerfeedback. Er is altijd 1 leerling die peerfeedback geeft en 1 leerling die bekeken wordt. De andere leerling speelt gewoon mee maar wordt op dat moment niet geobserveerd. Leerlingen draaien 6x door totdat iedereen een keer peerfeedback gegeven en ontvangen heeft. Nadat een leerling gespeeld heeft en geobserveerd is gaat hij met zijn feedbackgever aan de kant zitten en krijgt dat feedback over zijn spel die 5 minuten. Leerlingen geven elkaar feedback op het onderdeel **verdedigen**. Leerlingen kruisen hierbij aan waar ze denken dat iemand zit en geven 1 tip (feed forward) aan degene die geobserveerd wordt.

Dit kan volgens volgend schema:

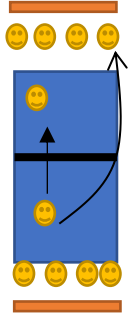
Speler 1	Geobserveerde speler 2	Peerfeedbackgever	Wachtkamer	Wachtkamer
1	2	3	4	5
5	1	2	3	4
4	5	1	2	3
3	4	5	1	2
2	3	4	5	1

Let op: leerlingen mogen zelf bepalen met wie ze samen werken om peerfeedback te geven. Houdt dus in ieder geval 6/7 rondes aan zodat iedereen die mogelijkheid heeft gekregen.

Zaalindeling	Uitleg basisspel	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening
1/6 zaal 	Peerfeedback badminton 1-1 (30 min.) - Basisspel badminton op piste naar keuze. Extra aanpassingen: - Leerlingen spelen rally's tot de 5 punten. Daarna wisselen ze zelfstandig door.	Zie aanpassingen, arrangementen badminton.	Scoren
		Zie aanpassingen, arrangementen badminton.	Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen. In lengte veld.
		Zie aanpassingen, arrangementen badminton.	Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Badminton 1-1 (15 min.). - Leerlingen spelen een wedstrijd zoals tijdens voorgaande oefeningen. - In het veld wordt een markeerstip ergens in het veld gelegd. Elke keer na de rally moeten ze de stip aanraken. Leerlingen mogen zelf weten waar. Niet aanraken betekend een punt voor de tegenstander. Leerlingen mogen de markeerstip na elke rally verplaatsen als ze dat willen. <i>*Wat is de handigste positie om te starten?</i>	Ipsv racket zelfde spel met pittenzakjes, nethoogte 2 mtr.		Verdedigen
		Spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 2 mtr.		Juiste uitgangspositie innemen in het veld.
		Spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 1.5 mtr		Taartpunt pakken Taart in stukken snijden, op snijpunt zitten Stap zetten na spelen

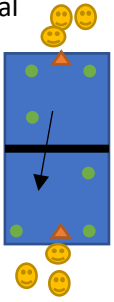
Zaalindeling	Uitleg basisspel*	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Badminton 1-1 (15 min.). - Basisspel badminton op piste naar keuze. Extra aanpassingen: - Leerlingen spelen rally's tot de 5 punten. Daarna wisselen ze zelfstandig door.	Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Scoren
		Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen. In lengte vh veld.
		Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Laten lopen Moeilijke kant Van voor-naar achter naar links naar rechts... Aaien en slaan.

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Afsluiting: om het veldje (20 min.) - Er wordt op 1/3 zaal 'om het veldje' gespeeld. Leerlingen slaan de shuttle in het spel (oh). Wanneer ze de shuttle over het net gespeeld hebben sluiten ze aan de andere kant aan. Is er tegen je gescoord ga je er uit. De leerling gaat dan aan de achterkant op de bank zitten. - De laatste 2 die over zijn spelen een wedstrijd tot de 3 punten. Degen die het eerst 3 punten heeft krijgt een leven. Die mag je inzetten wanneer je af gaat. - Iedereen start met 5 levens. Degene met het meeste levens over aan het einde heeft gewonnen.	Ipv racket zelfde spel met pittenzakjes, nethoogte 2 mtr.		Scoren en verdedigen toepassen
		Spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 2 mtr.		Herkennen vrije ruimte en de bal daar spelen. In lengte veld.
		Spelen met racket-shuttle (keuze kort-lang), nethoogte 1.5 mtr		Laten lopen Terug komen naar midden.

Les 6 badminton

Doelstellingen les:	MG / performance. SSD verdedigen; bewegen naar bedreigd gebied. Peerfeedback oefenen en toepassen in spelsituatie (interventiegroepen) MG / performance Leren herkennen van spelsituaties, tactische principes in verschillende spelen leren toepassen.

Benodigheden:	3 netten (1/3 zaal lengte) 32 korte rackets 32 lange rackets 24 pittenzakjes 24 shuttles 6 banken 12 markeerstippen 24 pionnen 15 plankjes + peerfeedbackformulieren verdedigen

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/3 zaal 	Warming-up: Shuttle regen (10 min.) Leerlingen spelen 3-3 tegen elkaar. Doel is om in rondes van 2 minuten zoveel mogelijk shuttles / pittenzakken bij de tegenstanders in het veld te krijgen. - Elke keer mag er 1 iemand het veld in om 1 pittenzak / shuttle over het net te gooien. - Daarna moet hij/zij de volgende aantikken. - Na 2 minuten wordt gekeken wie het meeste shuttles/pittenzakjes in het veld heeft liggen. Het team met de minste zakjes / shuttles heeft gewonnen. - Daarna worden de shuttles / zakjes verdeeld en begint het spel opnieuw, er worden 5 rondes in totaal gespeeld.	Nethoogte 2 mtr. Spelen het spel met pittenzak.		Spelwaardering vergroten.
		Nethoogte 2 mtr. Spelen het spel met racket en shuttle voor iedereen.		
		Nethoogte 1.5 mtr. Spelen het spel met racket en shuttle. 1 racket per team.		

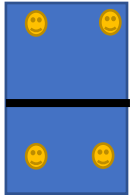
Peerfeedback Let op: alleen voor de interventie groep!!!

Leerlingen nemen zelf de peerfeedback van afgelopen lessen door. Ze krijgen daarna 15 minuten om met de tips aan de slag te gaan en hiermee te oefenen. Vervolgens wordt een toernooitje gespeeld waarin al het geleerde toegepast kan worden.

Zaalindeling	Uitleg basisspel	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening	
1/6 zaal 	Badminton 1-1 (10 min.) - Basisspel badminton op piste naar keuze. Extra aanpassingen: - Leerlingen spelen rally's tot de 5 punten. Daarna wisselen ze zelfstandig door.	Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Verdedigen
		Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Juiste uitgangspositie innemen in het veld.
		Zie aanpassingen, arrangementen badminton.		Taartpunt pakken Taart in stukken snijden, op snijpunt zitten Stap zetten na spelen

Alle groepen feed up

Zaalindeling	Uitleg
Allen bij elkaar zitten in ½ ronde.	Feed up en pistesysteem kort vragenderwijs herhalen zonder vinger opsteken: - Stel een vraag maar wijs zelf degene aan die antwoord geeft. - Zeg van te voren dat je dit zo gaat doen. Zo probeer je iedereen actief te betrekken.

Zaalindeling	Uitleg	Piste (extra aanpassingen)	Doel van de oefening
1/3 zaal 	Badminton 2-2 uitdaag toernooi op eigen veld. (15 min.) - Leerlingen spelen 2-2 een spel badminton. Wanneer de shuttle / pittenzak op de grond komt binnen of op de lijn is het een punt voor de tegenstander. - Degene die de rally wint serveert. Serveren gebeurt onderhands. - Leerlingen spelen onderling zoveel mogelijk wedstrijdjes en dagen elke keer iemand anders uit. Elke wedstrijd gaat tot 3 minuten. Ieder veld heeft een eigen timer. Van degene die niet spelen is 1 iemand scheidsrechter.	Nethoogte 2 mtr. Spelen het spel met pittenzak.	Toepassen tactische principes in nieuwe situatie. Spelwaardering vergroten.
		Nethoogte 2 mtr. Spelen het spel met racket en shuttle voor iedereen.	
		Nethoogte 1.5 mtr. Spelen het spel met racket en shuttle.	

→ Vragenlijst afnemen (20 min.)

Afnemen vragenlijst alle groepen!

Leerlingen vullen de vragenlijst in. De link krijgen ze doorgestuurd via classroom of staat op magister. De vragenlijst vullen ze in via hun chromebook.

Belangrijk om van te voren aan te geven dat ze die dus meenemen naar de les LO! Zet leerlingen eerst bij je in een u-vorm.

1. Leg uit waar ze de vragenlijst kunnen vinden en laat iedereen de vragenlijst opzoeken.
2. Vertel dat er geen goed of fout is om in te vullen, probeer het zo eerlijk mogelijk te doen. Achteraf kan niet terug gezien worden van wie de vragenlijst was. De namen worden gebruikt om de verschillende vragenlijsten (verder deze lessenserie) aan elkaar te koppelen.
3. Neem voor het invullen van de vragenlijst een 'standaard' gymles in gedachten van het afgelopen jaar tot nu toe.
4. Na het invullen van de vragenlijst klap je de chromebook dicht zodat je als docent ziet wie de vragenlijst af heeft (bij gebruik mobiel, scherm kwartslag draaien).

Bijlage I Feed up scoren les 4

Opdracht 1:

Omcirkel de piste waarin je speelde tijdens het geven van de peerfeedback:

Piste:

Opdracht 2:

Degene die peerfeedback geeft zet een kruisje bij de twee verschillende onderdelen voor scoren:

Feedback kaart scoren				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Speelt gericht shuttle / bal ver van tegenstander af	Speelt de bal/shuttle richting veld .	Speelt de bal/shuttle regelmatig zo ver mogelijk van de tegenstander (4/10) af, <u>tegenstander laten lopen</u> .	Speelt de bal/shuttle vaak zo ver mogelijk van de tegenstander af (6/10).	Speelt de bal/shuttle altijd zo ver mogelijk van de tegenstander af (8/10). Speelt slim*.
Peerfeedback				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Gevarieerd spelen richting	Varieert niet met slagen.	Varieert met slagen (kort-lang of links-rechts), <u>van li-naar-re...</u>	Varieert met slagen (kort-lang en links-rechts)... <u>van-voor-naar-achter...</u>	Varieert met slagen (kort-lang / links-rechts) en maakt gebruik van tempowisselingen (hard-zacht) waardoor ruimte om te scoren gemaakt wordt.
Peerfeedback				
* Slim spelen	Je speelt slim als je bijvoorbeeld bij badminton vaak de zwakke kant tegenspeler bespeelt, diep slaan om druk te zetten of tegen de looprichting van de verdediger. Bij volleybal een speler in betere positie voor de aanval aan spelen, grote hoeken maken in de aanval of uit de looprichting slaan.			

Bijlage II Feed up verdedigen les 5

Leerling:..... Groep:.....

Opdracht 1:

Omcirkel de piste waarin je speelde tijdens het geven van de peerfeedback:

Piste: ☐ ☐ ☐

Opdracht 2:

Degene die peerfeedback geeft zet een kruisje bij de twee verschillende onderdelen voor verdedigen:

Feedback kaart verdedigen				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Positie innemen	Bepaald bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt soms de juiste positie in.	Bepaald bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt regelmatig de juiste positie in (4/10) <u>taartpunt pakken</u> .	Bepaald bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt vaak snel de juiste positie in (6/10) .	Bepaald bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt snel de juiste positie in (8/10) . Staat altijd met voetenlijn haaks op de aanvalsrichting.
Peerfeedback				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Bewegen naar bedreigd gebied	Past positie soms aan aan de baan van de bal/shuttle.	Past positie aan aan de baan van de bal/shuttle verplaatst zich op tijd bij makkelijk geslagen ballen/ shuttles.	Past positie aan aan de baan van bal / shuttle en raakt bal / shuttle altijd op het hoogst mogelijke punt verplaatst zich op tijd bij moeilijk geslagen ballen / shuttles.	Past positie aan aan de baan van bal / shuttle en raakt bal / shuttle altijd op het hoogst mogelijke punt en staat achter de bal / shuttle op moment van raken. Verplaatst zich op tijd bij moeilijk geslagen ballen / shuttles.
Peerfeedback				

Opdracht 3:

Geef nu hieronder aan wat goed gaat en beter kan:

Je doet al goed...	
Je kunt nog beter...	

Bijlage III Pistes

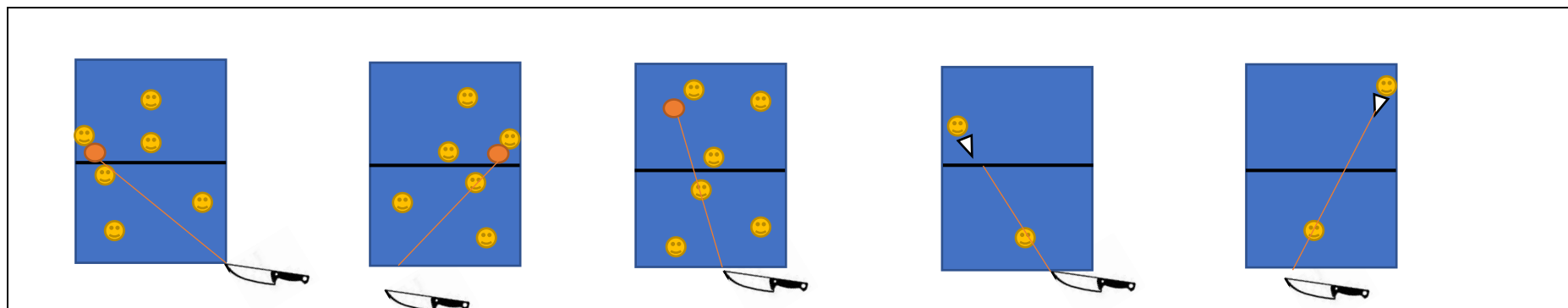
Pistes			
Niveaus	Groene piste	Rode piste	Zwarte piste
Badminton	Veld: 3-12 mtr Materiaal: pittenzakjes / ringen Nethoogte 2 mtr.	Veld: 3-12 mtr Materiaal: racket kort Nethoogte 2 mtr.	Veld: 3-12 mtr Materiaal: racket lang / kort Nethoogte 1,50 mtr.
Regels	- Pittenzak in spel gebracht door degene die de rally gewonnen heeft. - Alleen onderhands gooien. - Op of in het veld op de grond is een punt. Dak of buiten de lijnen, punt tegenstander. - Niet lopen met de pittenz.	- Shuttle wordt in het spel gebracht met slag onder nethoogte. - Shuttle wordt in het spel gebracht door degene die de rally gewonnen heeft. - Op of in het veld op de grond is een punt. Dak of buiten de lijnen, punt tegenstander.	- Shuttle wordt in het spel gebracht met slag onder nethoogte. - Shuttle wordt in het spel gebracht door degene die de rally gewonnen heeft. - Op of in het veld op de grond is een punt. Dak of buiten de lijnen, punt tegenstander.
Volleybal	Veld: 6-12 mtr Nethoogte: 2,50 mtr. Spelen: 3-3 Spelen met langzame volleybal	Veld: 6-12 Nethoogte: 2,24 Spelen: 3-3 Spelen met snellere volleybal	Veld: 6-12 Nethoogte: 2,24 Spelen: 3-3 / 4-4 Spelen met snellere volleybal
Regels	- Bal wordt in spel gebracht door het team dat de rally gewonnen heeft. - De bal wordt ingegooid vanachter de achterlijn. - Op of in het veld op de grond is een punt. Dak of buiten de lijnen, punt tegenstander. - Niet lopen met de bal in handen. - Er mag maximaal drie keer over gespeeld worden. - Alles in vang- gooibeweging (3 sec.).	- Bal wordt in spel gebracht door het team dat de rally gewonnen heeft. - De bal wordt ingegooid vanachter de achterlijn. Onderh./bovenh. service mag. - Op of in het veld op de grond is een punt. Dak of buiten de lijnen, punt tegenstander. - Niet lopen met de bal in handen. - Er mag maximaal drie keer over gespeeld worden. - Alles in vang- gooibeweging (2 sec). Bal over net met volleybalcontact.	- Bal wordt in spel gebracht door het team dat de rally gewonnen heeft. - De bal wordt ingegooid vanachter de achterlijn. Onderh./bovenh. service mag. - Op of in het veld op de grond is een punt. Dak of buiten de lijnen, punt tegenstander. - Niet lopen met de bal in handen. - Er mag maximaal drie keer over gespeeld worden. - Eerste en laatste is een volleybalcontact. Tweede mag een vang-gooibeweging zijn (1 sec.). Bal over net met volleybalcontact.

Bijlage IV Feedback cyclus voorbeelden scoren

Scoren			
Feed up	Constatering	Feed back	Feed forward
Speelt gericht shuttle / bal ver van tegenstander af	- Speelt bal/shuttle naar tegenstander toe. - Maakt geen gebruik van zwakke kant tegenstander / speelt niet tussen mensen in.	- Je houdt de bal/shuttle goed in het spel! - Je varieert al goed in je slagen.	- Probeer je tegenstander is zoveel mogelijk te laten lopen, speel zo ver mogelijk van hem af. - Aan welke kant zou je tegenstander het moeilijkste vinden om de bal/shuttle weg te spelen. Waar moet je de bal/shuttle spelen waardoor het team aan de overkant moet kiezen wie de bal moet pakken? Moeilijke kant.
Gevarieerd spelen richting	- Varieert alleen in diepte. - Varieert alleen in breedte. - Varieert niet in snelheid van slagen.	- Je laat de tegenstander al goed naar voor en achter lopen! - Je wisselt al goed slagen li-re van de tegenstander af. - Je wisselt je slagen li-re voor-achter al super af!	- Je kan het hem/haar nog moeilijker maken door de bal/shuttle de ene keer li en de andere keer re van de tegenstander te spelen. Van voor, naar achter naar links naar rechts.. - Probeer het de tegenstander nog eens moeilijker te maken door hem / haar ook naar voor-achter te laten lopen. - Probeer ook je tegenstander eens voor de gek te houden door opeens hard-zacht te slaan om het nog moeilijker te maken / Waar zou je nog meer in kunnen variëren om het je tegenstander nog moeilijker te maken. aaien en slaan

Bijlage V Feedback cyclus voorbeelden verdedigen

Verdedigen			
Feed up	Constatering	Feed back	Feed forward
Positie innemen	- Staat altijd op dezelfde positie. - Neemt de verkeerde positie in. - Staat met lichaam niet ingedraaid naar aanvaller.	- Je begint al op de juiste plek! - Taartpunt v/h veld. - Je bent al goed in beweging om te verdedigen! - Je past je positie goed aan de aanvaller aan, ziet al goed waar de aanvaller het makkelijkste kan scoren!	- Als de aanvaller nu daar ... staat, waar kan hij/zij dan het makkelijkste scoren? - Als de aanvaller nu daar ... staat, waar kan hij/zij dan het makkelijkste scoren? - Probeer dan zo snel mogelijk je voeten-knieën-schouders en neus naar de aanvaller te richten! Dan kan je het makkelijkste de bal/shuttle spelen.
Bewegen naar bedreigd gebied	- Blijft na actie aanvaller staan. - Slaat bal/shuttle te ver voor/achter het lichaam. - Verplaatst zich te laat naar bedreigd gebied.	- Je begint al op de juiste plek! - Je beweegt vaak al goed naar de bal/shuttle toe. - Je ziet al goed waar de shuttle/bal gaat komen!	- Als de aanvaller nu daar ... staat, waar kan hij/zij dan het makkelijkste scoren? Bal/aanvaller punt van het mes taart in stukken snijden. - Probeer de shuttle / bal nu zo te spelen dat je daarna gelijk een stap naar voor kunt zetten. / (volley bh grote fles water drinken). - Probeer eens naar de voeten / racket / hand te kijken zodat je nog eerder weet waar de bal (waarschijnlijk) komt.

Docent:..... **Klas:.....**

Klas:.....

Les 2 interventie			
Onderdelen uitgevoerd			
Alle oefeningen zijn gegeven		Ja	Nee
Zo niet, welke oefeningen zijn niet uitgevoerd:			
Feedback cyclus		Aanwezig	
Onderdeel	Wel	Soms	Niet
FU gegeven bij les volgens uitgewerkte feed up kaarten (doel).			
FU gegeven bij alle oefeningen (doelen).			
Bij het geven van feedback geef ik ook aan wat goed gaat.			
Bij het geven van feedback gebruik ik uitnodigende taal.			
Bij het geven van feedback geef ik feedback op de taak, niet op de persoon.			
Het geven van feedback stem ik zoveel mogelijk af op het ritme van de sporters.			
Bij het geven van feedback focus ik op persoonlijke vergelijking, niet op onderlinge vergelijking.			
Bij het geven van feedback geef ik niet alleen aan wat niet goed gaat maar vooral ook wat beter kan (FU).			
Het geven van feedback doe ik bijna alleen maar op de aangereikte doelen (feed up kaarten).			
Motiverende bouwstenen			
Onderdeel	Wel	Soms	Niet
Leerlingen hebben mogen kiezen met wie een oefening samen mochten uitvoeren (actiekeuze).			
Leerlingen mochten kiezen op welk niveau ze de verschillende oefeningen uitvoerden (actiekeuze).			

Maak een schatting (verdeel 100% over de pistes)			
Hoeveel procent van de leerlingen maakte gebruik van welke piste?			

Opmerkingen
<i>Schrijf hier eventuele opmerkingen of opvallende zaken (liep er iets niet, of werd iets juist heel positief ontvangen bijvoorbeeld).</i>

Zelf checklist interventie les 3

Docent:.....

Klas:.....

Les 3 interventie				
Onderdelen uitgevoerd				
Alle oefeningen zijn gegeven			Ja	Nee
Zo niet, welke oefeningen zijn niet uitgevoerd:				
Feedback cyclus			Aanwezig	
Onderdeel			Wel	Soms
FU gegeven bij les volgens uitgewerkte feed up kaarten (doel).				
FU gegeven bij alle oefeningen (doelen).				
Bij het geven van feedback geef ik ook aan wat goed gaat.				
Bij het geven van feedback gebruik ik uitnodigende taal.				
Bij het geven van feedback geef ik feedback op de taak, niet op de persoon.				
Het geven van feedback stem ik zoveel mogelijk af op het ritme van de sporters.				
Bij het geven van feedback focus ik op persoonlijke vergelijking, niet op onderlinge vergelijking.				
Bij het geven van feedback geef ik niet alleen aan wat niet goed gaat maar vooral ook wat beter kan (FU).				
Het geven van feedback doe ik bijna alleen maar op de aangereikte doelen (feed up kaarten).				
Motiverende bouwstenen				
Onderdeel			Wel	Soms
Leerlingen hebben mogen kiezen met wie een oefening samen mochten uitvoeren (actiekeuze).				
Leerlingen mochten kiezen op welk niveau ze de verschillende oefeningen uitvoerden (actiekeuze).				
Vragenlijst			Ingevuld	
Leerlingen hebben na de les de vragenlijst ingevuld.			Ja	Nee

Maak een schatting (verdeel 100% over de pistes)			
Hoeveel procent van de leerlingen maakte gebruik van welke piste?			

Opmerkingen
<i>Schrijf hier eventuele opmerkingen of opvallende zaken (liep er iets niet, of werd iets juist heel positief ontvangen bijvoorbeeld).</i>

Docent:..... **Klas:.....**

Klas:.....

Les 4 interventie			
Onderdelen uitgevoerd			
Alle oefeningen zijn gegeven		Ja	Nee
Zo niet, welke oefeningen zijn niet uitgevoerd:			
Feedback cyclus		Aanwezig	
Onderdeel	Wel	Soms	Niet
FU gegeven bij les volgens uitgewerkte feed up kaarten (doel).			
FU gegeven bij alle oefeningen (doelen).			
Bij het geven van feedback geef ik ook aan wat goed gaat.			
Bij het geven van feedback gebruik ik uitnodigende taal.			
Bij het geven van feedback geef ik feedback op de taak, niet op de persoon.			
Het geven van feedback stem ik zoveel mogelijk af op het ritme van de sporters.			
Bij het geven van feedback focus ik op persoonlijke vergelijking, niet op onderlinge vergelijking.			
Bij het geven van feedback geef ik niet alleen aan wat niet goed gaat maar vooral ook wat beter kan (FU).			
Het geven van feedback doe ik bijna alleen maar op de aangereikte doelen (feed up kaarten).			
Motiverende bouwstenen			
Onderdeel	Wel	Soms	Niet
Leerlingen hebben mogen kiezen met wie een oefening samen mochten uitvoeren (actiekeuze).			
Leerlingen mochten kiezen op welk niveau ze de verschillende oefeningen uitvoerden (actiekeuze).			
Peerfeedback			
Onderdeel	Wel	Soms	Niet
Leerlingen hebben elkaar peerfeedback gegeven.			
Leerlingen hebben hierbij alleen aangekruist welk niveau de andere leerling was voor scoren.			
Leerlingen mochten zelf weten met wie ze koppelden om peerfeedback te geven (actiekeuze).			

Maak een schatting (verdeel 100% over de pistes)			
Hoeveel procent van de leerlingen maakte gebruik van welke piste?			

Opmerkingen
<i>Schrijf hier eventuele opmerkingen of opvallende zaken (liep er iets niet, of werd iets juist heel positief ontvangen bijvoorbeeld).</i>

Zelf checklist interventie les 5

Docent:.....

Klas:.....

Les 5 interventie			
Onderdelen uitgevoerd			
Alle oefeningen zijn gegeven	Ja	Nee	
Zo niet, welke oefeningen zijn niet uitgevoerd:			
Feedback cyclus		Aanwezig	
Onderdeel	Wel	Soms	Niet
FU gegeven bij les volgens uitgewerkte feed up kaarten (doel).			
FU gegeven bij alle oefeningen (doelen).			
Bij het geven van feedback geef ik ook aan wat goed gaat.			
Bij het geven van feedback gebruik ik uitnodigende taal.			
Bij het geven van feedback geef ik feedback op de taak, niet op de persoon.			
Het geven van feedback stem ik zoveel mogelijk af op het ritme van de sporters.			
Bij het geven van feedback focus ik op persoonlijke vergelijking, niet op onderlinge vergelijking.			
Bij het geven van feedback geef ik niet alleen aan wat niet goed gaat maar vooral ook wat beter kan (FU).			
Het geven van feedback doe ik bijna alleen maar op de aangereikte doelen (feed up kaarten).			
Motiverende bouwstenen			
Onderdeel	Wel	Soms	Niet
Leerlingen hebben mogen kiezen met wie een oefening samen mochten uitvoeren (actiekeuze).			
Leerlingen mochten kiezen op welk niveau ze de verschillende oefeningen uitvoerden (actiekeuze).			
Leerlingen mochten kiezen hoe lang ze aan het einde op lengte en op breedte veld speelden (actiekeuze).			
Peerfeedback			
Onderdeel	Wel	Soms	Niet
Leerlingen hebben elkaar peerfeedback gegeven.			
Leerlingen hebben hierbij aangekruist welk niveau de andere leerling was voor verdedigen en hebben hierbij elkaar 1 tip gegeven.			
Leerlingen mochten zelf weten met wie ze koppelden om peerfeedback te geven (actiekeuze).			

Maak een schatting (verdeel 100% over de pistes)			
Hoeveel procent van de leerlingen maakte gebruik van welke piste?			

Opmerkingen
<i>Schrijf hier eventuele opmerkingen of opvallende zaken (liep er iets niet, of werd iets juist heel positief ontvangen bijvoorbeeld).</i>

Zelf checklist interventie les 6

Docent:.....

Klas:.....

Les 6 interventie			
Onderdelen uitgevoerd			
Alle oefeningen zijn gegeven	Ja	Nee	
Zo niet, welke oefeningen zijn niet uitgevoerd:			
Feedback cyclus		Aanwezig	
Onderdeel	Wel	Soms	Niet
FU gegeven bij les volgens uitgewerkte feed up kaarten (doel).			
FU gegeven bij alle oefeningen (doelen).			
Bij het geven van feedback geef ik ook aan wat goed gaat.			
Bij het geven van feedback gebruik ik uitnodigende taal.			
Bij het geven van feedback geef ik feedback op de taak, niet op de persoon.			
Het geven van feedback stem ik zoveel mogelijk af op het ritme van de sporters.			
Bij het geven van feedback focus ik op persoonlijke vergelijking, niet op onderlinge vergelijking.			
Bij het geven van feedback geef ik niet alleen aan wat niet goed gaat maar vooral ook wat beter kan (FU).			
Het geven van feedback doe ik bijna alleen maar op de aangereikte doelen (feed up kaarten).			
Motiverende bouwstenen			
Onderdeel	Wel	Soms	Niet
Leerlingen hebben mogen kiezen met wie een oefening samen mochten uitvoeren (actiekeuze).			
Leerlingen mochten kiezen op welk niveau ze de verschillende oefeningen uitvoerden (actiekeuze).			
Peerfeedback			
Onderdeel	Wel	Soms	Niet
Leerlingen hebben peerfeedback van afgelopen lessen doorgenomen.			
Leerlingen hebben nog een kwartier geoefend en op de tip gelet die ze gekregen hadden.			
Vragenlijst	Ingevuld		
Leerlingen hebben na de les de vragenlijst ingevuld.	Ja	Nee	

Maak een schatting (verdeel 100% over de pistes)			
Hoeveel procent van de leerlingen maakte gebruik van welke piste?			

Opmerkingen
<i>Schrijf hier eventuele opmerkingen of opvallende zaken (liep er iets niet, of werd iets juist heel positief ontvangen bijvoorbeeld).</i>

Bijlage X voorbereidende bijeenkomsten “interventie training”

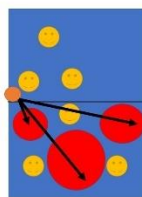
Onderdeel	Leerdoel
Strategieën formatieve assessment;	Docenten kennen de verschillende strategieën van Black en Wiliam (2008) en weten hoe deze in de lessenserie terug komen.
Zelfdeterminatie theorie en kwaliteit van motivatie;	Docenten begrijpen hoe het investeren in de basisbehoeften bijdraagt aan het verhogen van de kwaliteit van de motivatie.
Motiverend coachten & bouwstenen voor structuur en autonomie;	Docenten begrijpen op wat voor manier een structurerende en autonomie ondersteunende lesgeefstijl door middel van verschillende bouwstenen kan bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van de motivatie.
Feedbackcyclus en geven van goede feedback, feedback en feed forward voorbeelden;	Docenten begrijpen hoe de feedbackcyclus toegepast kan worden en hebben verschillende voorbeelden van feedback en forward gezien die gekoppeld is aan de feed up van de lessenserie.
Onderzoeksopzet en vragen;	Docenten begrijpen de onderzoeksopzet en het doel van het onderzoek.
Tactical games model;	Docenten kennen de principes van het tactical games model en weten hoe ze toegepast kunnen worden.
Lessenserie, hoe terug komen theorie in interventie en controle groepen;	Docenten snappen hoe de theorie terugkomt binnen de lessenserie en snappen wat essentiële kenmerken zijn in het uitvoeren van de interventie en controle groep.
Wat wordt er van de docenten verwacht;	Docenten weten wat van het verwacht wordt.
Praktische gedeelte in zaal, oefeningen doornemen.	Docenten hebben de oefeningen en praktijk oefeningen doorgenomen en begrijpen de verschillende oefeningen.
Peerfeedback	Docenten begrijpen wat peerfeedback is en hoe het in de les moet worden toegepast.

Bijlgae XIII Feed up volleybal

Feed up scoren				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Speelt gericht shuttle / bal ver van tegenstander af	Speelt de bal/shuttle richting veld.	Speelt de bal/shuttle regelmatig zo ver mogelijk van de tegenstander (4/10) af, tegenstander laten lopen.	Speelt de bal/shuttle vaak zo ver mogelijk van de tegenstander af (6/10).	Speelt de bal/shuttle altijd zo ver mogelijk van de tegenstander af (8/10). Speelt slim*.
Gevarieerd spelen richting	Varieert niet met slagen.	Varieert met slagen (kort lang of links-rechts), van b-naar-te...	Varieert met slagen (kort lang en links-rechts)...van voor-naar-achter...	Varieert met slagen (kort lang / links rechts) en maakt gebruik van tempowisselingen (hard-zacht) waardoor ruimte om te scoren gemaakt wordt. Aalten en slaan.
* Slim spelen	Je speelt slim als je bijvoorbeeld bij badminton vaak de zwakke kant tegenover speler bespeelt, diep slaan om druk te zetten of tegen de looprichting van de verdediger. Bij volleybal een speler in betere positie voor de aanval aan spelen, grote hoeken maken in de aanval of uit de looprichting slaan.			

Tegenstander laten lopen volleybal

- Als je de bal aanvalt...
- dan speel je de bal zo ver mogelijk van de tegenstander af.

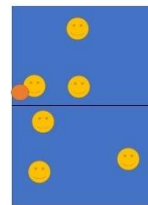
Feed up verdedigen				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Positie innemen	Bewaakt bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt soms de juiste positie in.	Bewaakt bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt regelmatig de juiste positie in (4/10) taartpunt pakken.	Bewaakt bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt vaak snel de juiste positie in (6/10).	Bewaakt bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt snel de juiste positie in (8/10). Staat altijd met voetenlijn haaks op de aanvalsrichting.
Bewegen naar bedreigd gebied	Past positie soms aan aan de baan van de bal/shuttle.	Past positie aan aan de baan van de bal/shuttle verplaatst zich op tijd bij makkelijk geslagen ballen/shuttles.	Past positie aan aan de baan van de bal / shuttle en raakt bal / shuttle altijd op het hoogste mogelijke punt verplaatst zich op tijd bij moeilijk geslagen ballen / shuttles.	Past positie aan aan de baan van de bal / shuttle en raakt bal / shuttle altijd op het hoogste mogelijke punt en staat achter de bal / shuttle op moment van raken. Verplaatst zich op tijd bij moeilijk geslagen ballen / shuttles.
* Slim spelen	Je speelt slim als je bijvoorbeeld bij badminton vaak de zwakke kant tegenover speler bespeelt, diep slaan om druk te zetten of tegen de looprichting van de verdediger. Bij volleybal een speler in betere positie voor de aanval aan spelen, grote hoeken maken in de aanval of uit de looprichting slaan.			

Taartpunten verdedigen volleybal

- Als er een aanval is...
  - dan verplaatst iedereen naar een stukje veld om te verdedigen.
- Tip:
- Snijd het veld in 2 gelijke stukken vanaf de bal. Elk stuk wordt door 1 iemand verdedigd.
- Degeen aan het net gaat kort achter de aanval zitten
Denk aan een wif tekening

Taartpunten verdedigen volleybal

- Als je de bal als team gespeeld hebt...
- dan ga je weer terug naar je uitgangspositie.

Pistes volleybal

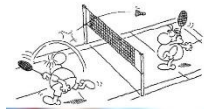
Pistes			
Niveau	Groene piste	Rode piste	Zwarte piste
Veld	Veld: 6-12 meter	Veld: 6-12 meter	Veld: 6-12 meter
Materiaal	Netthoogte: 2,24 mtr. Spelen: 3-5	Netthoogte: 2,24 mtr. Spelen: 3-5	Netthoogte: 2,24 mtr. Spelen: 3-5 / 4-4
Regels	Spelen met langzame volleybal. Bal wordt in een gebied van het veld dat de rally bevoegd heeft. De bal wordt ingespeeld vanachter de achterlijn. Op of in het veld op de grond is een punt. Dit is het punt van de aanval. Net boven met de bal 10 punten. El mag maximaal drie keer over net heen. Veld in vier zones (2-2-2-2).	Spelen met snellere volleybal. Bal wordt in een gebied van het veld dat de rally bevoegd heeft. De bal wordt ingespeeld vanachter de achterlijn. Op of in het veld op de grond is een punt. Dit is het punt van de aanval. Net boven met de bal 10 punten. El mag maximaal drie keer over net heen. Veld in vier zones (2-2-2-2).	Spelen met snellere volleybal. Bal wordt in een gebied van het veld dat de rally bevoegd heeft. De bal wordt ingespeeld vanachter de achterlijn. Op of in het veld op de grond is een punt. Dit is het punt van de aanval. Net boven met de bal 10 punten. El mag maximaal drie keer over net heen. Veld in vier zones (2-2-2-2).

Pistes

- Komende 3 weken gaan we voor volleybal aan de slag op deze pistes. Tussendoor mag je met jouw groepje wisselen van piste en eens een makkelijkere / moeilikere proberen.
- Belangrijkste is niet dat je op de hoogste piste oefent maar op de juiste piste. Dit is de piste die leuk en uitdagend is.

Bijlage XIV Feed up badminton

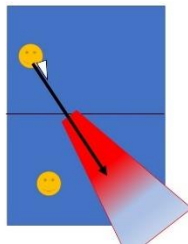
Feed up

Badminton

Feed up scoren				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Speelt gericht shuttle / bal ver van tegenstander af	Speelt de bal/shuttle richting veld.	Speelt de bal/shuttle regelmatig zo ver mogelijk van de tegenstander (4/10) af, tegenstander laten lopen.	Speelt de bal/shuttle vaak zo ver mogelijk van de tegenstander af (6/10).	Speelt de bal/shuttle altijd zo ver mogelijk van de tegenstander af (8/10). Speelt slim*.
Geveerd spelen richting	Variëert niet met slagen.	Variëert met slagen (kort lang of links-rechts), van li-naar-re...	Variëert met slagen (kort lang en links-rechts)...van-voor-naar-achter...	Variëert met slagen (kort lang / links-rechts) en maakt gebruik van tempowisselingen (hard-zacht) waardoor ruimte om te scoren gemaakt wordt.
* Slim spelen	Je speelt slim als je bijvoorbeeld bij badminton vaak de zwakke kant tegenspeler bespeelt, diep slaan om druk te zetten of tegen de looprichting van de verdediger. Bij volleybal een speler in betere positie voor de aanval aan spelen, grote hoeken maken in de aanval of uit de looprichting slaan.			

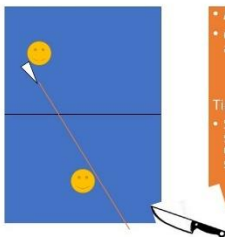
Tegenstander laten lopen badminton

- Als je de shuttle slaat...
- dan speel je de shuttle zo ver mogelijk van de tegenstander af.

Feed up verdedigen				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Postie innemen	Bepaalt bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt soms de juiste positie in.	Bepaalt bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt regelmatig de juiste positie in (4/10) taartpunt pakken .	Bepaalt bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt vaak snel de juiste positie in (6/10).	Bepaalt bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt snel de juiste positie in (8/10). Staat altijd met voetenlijn haaks op de aanvalrichting.
Bewegen naar bedreigd gebied	Past positie soms aan aan de baan van de bal/shuttle.	Past positie aan aan de baan van de bal/shuttle verplaatst zich op tijd bij makkelijk geslagen ballen/shuttles.	Past positie aan aan de baan van bal / shuttle en raakt bal / shuttle altijd op het hoogst mogelijke punt verplaatst zich op tijd bij moeilijk geslagen ballen / shuttles.	Variëert met slagen (kort-lang / links-rechts) en maakt gebruik van tempowisselingen (hard-zacht) waardoor ruimte om te scoren gemaakt wordt.
* Slim spelen	Je speelt slim als je bijvoorbeeld bij badminton vaak de zwakke kant tegenspeler bespeelt, diep slaan om druk te zetten of tegen de looprichting van de verdediger. Bij volleybal een speler in betere positie voor de aanval aan spelen, grote hoeken maken in de aanval of uit de looprichting slaan.			

Verdedigen badminton

- Als er een aanval is...
  - dan ga je in lijn van de aanval staan.
- Tip:
- Snijd het veld in 2 gelijke stukken vanaf de shuttle. Ga midden op de snijlijn staan.

Verdedigen badminton

- Als je de shuttle gespeeld hebt...
  - dan ga je weer terug naar je (nieuwe) uitgangspositie.
- Tip:
- Snijd het veld in 2 gelijke stukken vanaf de shuttle. Ga midden op de snijlijn staan.

Pistes badminton

Pistes			
Niveaus	Groene piste	Rode piste	Zwarte piste
Veld	Veld: 3-12 mtr.	Veld: 3-12 mtr.	Veld: 3-12 mtr.
Materiaal	Materiaal: pittenzakjes / ringen. Netthoogte: 2 mtr.	Materiaal: racket kort. Netthoogte: 2 mtr.	Materiaal: racket lang. Netthoogte: 1,50 mtr.
Regels	Pisteszaak in spel gebracht door regene die de rally gewonnen heeft. Alleen onderhands gooien. Op of in het veld op de grond is een punt. Dak of buiten de lijnen, punt tegenstander. Niet lopen met de racket.	Pisteszaak in het spel gebracht door tegenstander verhoogen. Shuttles worden in het veld gebracht door regene die de rally gewonnen heeft. Op of in het veld op de grond is een punt. Dak of buiten de lijnen, punt tegenstander.	Shuttle wordt in het spel gebracht met slag onder netthoogen. Shuttle wordt in het spel gebracht door degenen die de rally gewonnen heeft. Op of in het veld op de grond is een punt. Dak of buiten de lijnen, punt tegenstander.

Pistes

- Komende 3 weken gaan we voor badminton aan de slag op deze pistes. Tussendoor mag je met jouw groepje wisselen van piste en eens een makkelijkere / moeilijker proberen.
- Belangrijkste is niet dat je op de hoogste piste oefent maar op de juiste piste. Dit is de piste die leuk en uitdagend is.

Peerfeedback

Peerfeedback

FEED BACK

Tips geven!

- Geef feedback op de taak.
- Vertel wat goed gaat.
- Geef aan wat beter kan.
- Geef een compliment als iets lukt!

Waarom?

- **Meer** feedback.
- Meer verantwoordelijkheid voor elkaar.
- Gelijk feedback na oefening/ spel.
- Feedback geveer leert ook!

Tips ontvangen!

- Feedback is een kans om te leren! Geen kritiek.
- Vraag om verduidelijking en extra uitleg.

Nu jij! Wat gaat hier goed en minder goed?

Opdracht 1:
Omcirkel de piste waarin je speelde tijdens het geven van de peerfeedback:

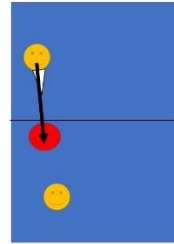
Piste:

Opdracht 2:
Degene die peerfeedback geeft zet een kruisje bij de twee verschillende onderdelen voor verdedigen:

Feed up aanvallen				
Niveau	Bookie	Beginnend expert	Expert	Meester
Gevarieerd spelen richting	Variëert niet met slagen.	Variëert met slagen (kort-lang, of links-rechts), <u>van links-naar-rechts</u> ...	Variëert met slagen (kort-lang, en links-rechts), <u>van rechts-naar-links</u> ...	Variëert met slagen (kort-lang / links-rechts) en maakt gebruik van (omgevings)slagen (hard / zacht) waardoor ruimte om te scoren gemaakt wordt.
Peerfeedback		✕		

Opdracht 3:
Geef nu hieronder aan wat goed gaat en beter kan:

De doet al goed...	Links en rechts van de tegenstander.	Vanaf volgende week
De komt nog beter...	Kort en diep van de tegenstander slaan (of kort en rechts...).	

Opdracht 1:
Omcirkel de piste waarin je speelde tijdens het geven van de peerfeedback:

Piste:

Opdracht 2:
Degene die peerfeedback geeft zet een kruisje bij de twee verschillende onderdelen voor verdedigen:

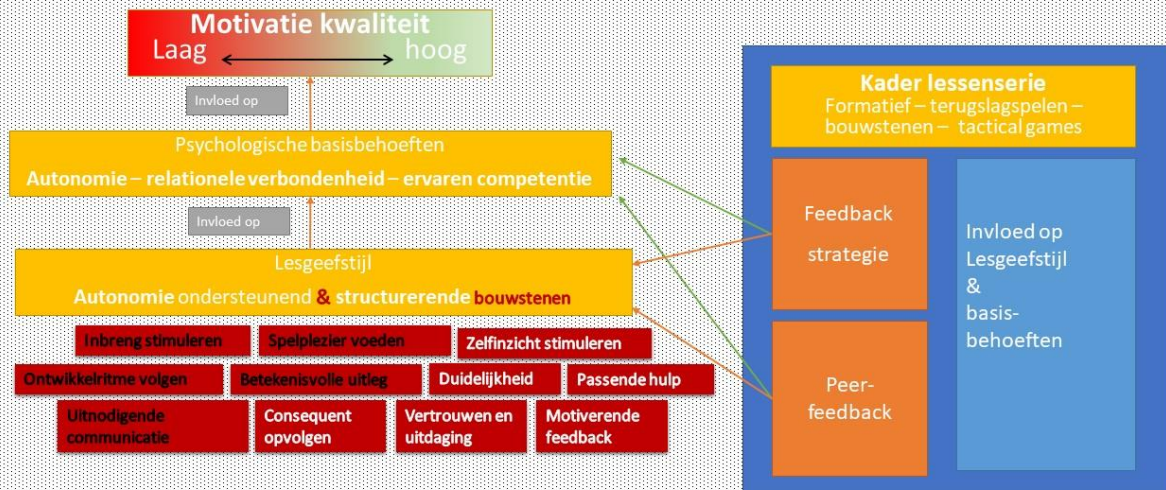
Feed up aanvallen				
Niveau	Bookie	Beginnend expert	Expert	Meester
Gevarieerd spelen richting	Variëert niet met slagen.	Variëert met slagen (kort-lang, of links-rechts), <u>van links-naar-rechts</u> ...	Variëert met slagen (kort-lang, en links-rechts), <u>van voor-naar-achter</u> ...	Variëert met slagen (kort-lang / links-rechts) en maakt gebruik van (omgevings)slagen (hard / zacht) waardoor ruimte om te scoren gemaakt wordt.
Peerfeedback		✕		

Opdracht 3:
Geef nu hieronder aan wat goed gaat en beter kan:

De doet al goed...	Kort en diep van de tegenstander slaan.
De komt nog beter...	Links en rechts van de tegenstander slaan (of kort en links...).

Bijlage XV interventie kaarten

Wat bekijken we?

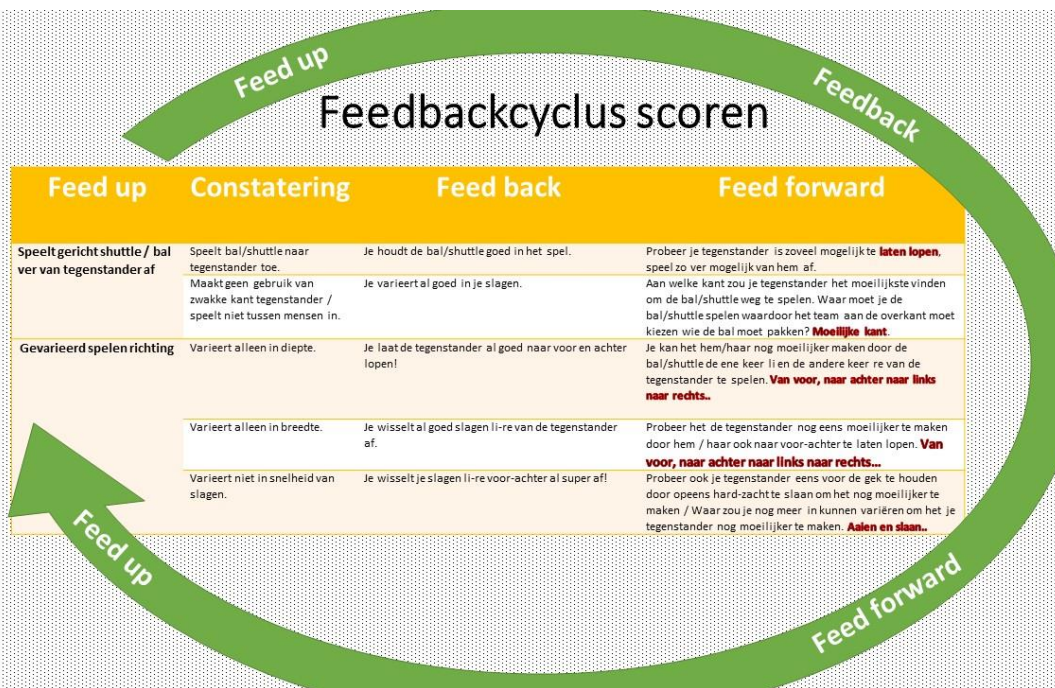

Verschillen interventie – controlegroepen

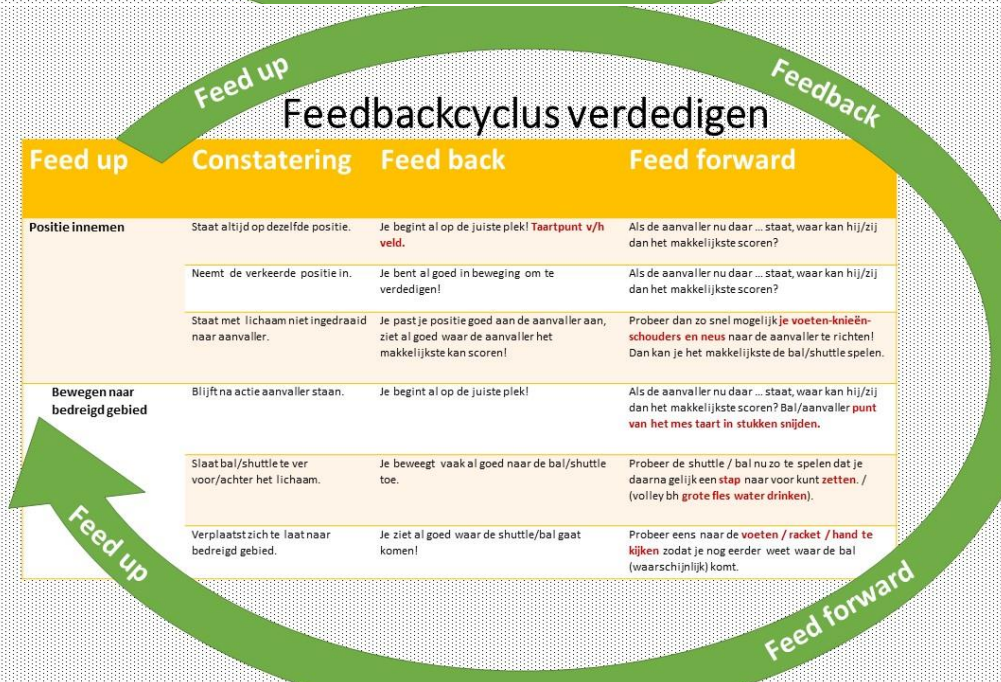
Conditie	Feedbackcyclus		Peerfeedback	
Groep				
Lessenserie	1	2	1	2
Interventiegroep	V	V	V	V
Groep: 10, 11, 12				
Controlegroep			V	
Groep: 13, 17, 18				

To do		
Les	Vragenlijst	Checklist docent
1	V	V
2		V
3	V	V
4		V
5		V
6	V	V

Feedbackcyclus interventie

Feedbackcyclus interventie

Peerfeedback interventie

Bijlgae XVI presentatie docenten

Kwaliteit van motivatie

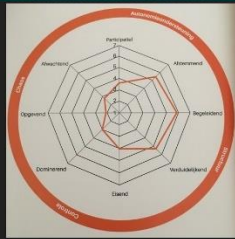
Amotivatie	Extrinsieke motivatie				Intrinsieke motivatie
	Externe regulatie	Introjectie	Identificatie	Integratie	Intrinsieke regulatie
Geen intentie om actie te ondernemen	Actie op basis van vermijden van straffen en verkrijgen van belonen.	Actie om schuldgevoel/schaamte te vermijden of eigenwaarden te behouden	Persoonlijke waarde toekennen aan de activiteit	De activiteit sluit aan bij de persoonlijke waarden	De activiteit zelf geeft voldoening en plezier
	Gecontroleerde motivatie		Autonome motivatie		
	Lage kwaliteit motivatie				Hoge kwaliteit motivatie

Beïnvloeden van de kwaliteit

- Zelfdeterminatie theorie

Psychologische basisbehoeften	Uitleg
Ervaren competentie	Mensen ervaren competentie wanneer ze ergens effectief in voelen. De ervaren competentie geeft aan in hoeverre iemand zich bekwaam voelt om een taak tot een goed einde te brengen.
Autonomie	Mensen ervaren autonomie wanneer vrijheid en zelfbeschikking wordt ervaren in het leerproces. De ervaren autonomie geeft aan in hoeverre iemand zichzelf is in handelen, denken en doen.
Relationele verbondenheid	Bij relationele gebondenheid is het van belang dat er wederzijds vertrouwen, zorg en een warme band ervaren wordt.

Lesgeefstijl

- Hoe kun je de motivatie 'voeden'?
- Structuur en autonomie ondersteunende lesgeefstijl
- Zoveel mogelijk in lessenserie toegepast.

Bouwstenen

Autonomie ondersteuning	Structuur
Grondhouding: nieuwsgierig, open en flexibel.	Grondhouding: aansluiten bij het natuurlijke ontlooiingsproces van sporters
Bouwstenen	Bouwstenen
Inbreng van sporters stimuleren	Duidelijkheid creëren
Het ontwikkelritme van sporters volgen	Consequent opvolgen
Uitnodigend communiceren	Vertrouwen schenken en uitdaging bieden
Het speelplezier voeden	Passende hulp bieden
Betekenisvolle uitleg geven	Motiverende feedback geven
	Zelfinzicht stimuleren

Versillen interventie – controlegroepen

Groep	Conditie	Feed up-back-forward	Peerfeedback
Lessenserie	1	2	1
Interventiegroep	V	V	V
Controlegroep		V	

Onderzoeksoepzet

- Groepsindeling en lessenserie:

- 2 groepen: interventie groep en controlegroep
- Interventie: lessenserie principes (SL), feedback, en feedbackcyclus.
- Controlegroep: lessenserie principes, zonder feedback, en feedbackcyclus.
- 17 groepen in de interventie groep, 27 groepen in de controlegroep.
- 3 blokuren (volledig) lessenserie 1.
- 3 blokuren (volledig) lessenserie 2.

- Melingen:

- Voor: begin les 1, les 2, les 3, en eind les 3 met vragenlijst.
- Na: voor: begin les 4, les 5, les 6, en eind les 6 met vragenlijst.
- Focusgroep met leerlingen na alle lessen.
- Waarneming van de motivatie van de leerlingen.

- Na elke les invullen checklist (docent).

Interventie lessenserie 1

Feedbackcyclus

Soorten Feedback

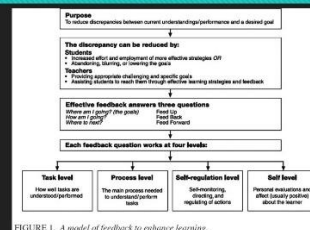
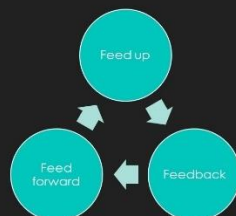

FIGURE 1. A model of feedback to enhance learning.

Feedback cyclus

- Feed up: waar ga ik naar toe?
- Feedback: waar ben ik nu?
- Feed forward: wat hierna?

Feedbackcyclus

(zie powerpoint feed up leerlingen)

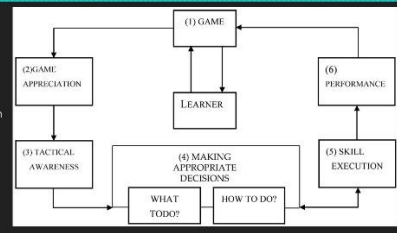
- Feed up
  - Per 1/3e zaaiende altijd op groot bord uitgeprint, aanwezig.
  - Tijdens les 1 op bord met PowerPoint uitgelegd.
  - Elke les herhalen + focus de les / oefening.
- Feedback en feed forward (zie bijlage)
  - Zoveel mogelijk alleen op feed up.
  - Niet alleen feedback maar ook feed forward.
  - Werken met uitgewerkte voorbeelden (bijlage VI).

Tactical games, terugslagspelen

Opzet lessenserie

Tactical games & formatieve strategieën

- Spel benadering.
- Uitstapjes naar techniek.
- Techniek is een middel om spel te spelen.

Formatieve strategieën

- Definitie: leeractiviteiten waar bewijs van leren naar boven wordt gehaald door leraren / leerlingen of klasgenoten die gebruikt wordt om een beslissing te nemen over de vervolgstappen in het leerproces.
- Strategieën:
  1. Verhelderen en delen van leerintenties en criteria voor succes (feed up).
  2. Effectieve leeractiviteiten die bewijzen van leerwinst naar boven halen (feedback).
  3. Geven van feedback die leerlingen verder helpt (feed forward).
  4. Studenten activeren als instructie bron voor elkaar (peerfeedback).
  5. Studenten activeren als eigenaren van hun eigen leerproces.

(Wiliam & Thompson, 2008; Black & Wiliam, 2008; Leahy, Lyons, Thompson, & Wiliam, 2005).

Hoe komt dit terug in de lessenserie (zie checklist, per les)

- Formatieve strategieën
  - Peerfeedback (interventie groep)
  - Feed up uitgewerkt (interventie groep lessenserie 1 en 2, controle groep lessenserie 2)
- Toepassen principes ZDI en Bouwstenen
  - Feedback en forward alleen op feed up (interventie groep lessenserie 1 en 2, controle groep lessenserie 2)
  - Verschillende keuze momenten (niveau, met wie, volgorde, tijdsduur) (interventie groep).
  - Werken met pistes.
- Tactical games model
  - Lesser, zoveel mogelijk uitgewerkt volgens model.

Wat wordt er van je verwacht

En nu?

- Werken met uitgewerkte lessenserie.
- Afnemen vragenlijsten via chromebooks.
  - Geef bij leerlingen aan dat ze die les de chromebook meenemen (les 1, 3 en 4)!
- Duidelijk verschillen qua lesgeven tussen interventie en controle groep.
  - Lessenserie 1: feedback strategie (gebruik feedbackvoorbeelden).
  - Lessenserie 2: peerfeedback.
- Na elke les invullen checklist.

Wat kun je van mij verwachten?

- Uitgewerkte lessenserie en materialen.
- Hulp bij vragen.
- Waar mogelijk, 1 keer per lessenserie les bezoeken.
- Waar mogelijk en gewenst ondersteuning in de les.

Lessenserie doornemen

- Manier van werken.
- Doornemen feed up (powerpoint) voor interventiegroepen.
- Toelichten omschrijving en doornemen in zaal.
- Pistes toelichten.

Bijlage XVII peerfeedback kaarten

Peerfeedback kaart

Week 1 badminton

Deze feedback is voor:.....

Groep:.....

Opdracht 1:

Omcirkel de piste waarin je speelde tijdens het geven van de peerfeedback:

Piste:

Opdracht 2:

Degene die peerfeedback geeft zet een kruisje bij de twee verschillende onderdelen voor scoren:

Feedback kaart scoren				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Speelt gericht shuttle / bal ver van tegenstander af	Speelt de bal/shuttle richting veld .	Speelt de bal/shuttle regelmatig zo ver mogelijk van de tegenstander (4/10) af, <u>tegenstander laten lopen</u> .	Speelt de bal/shuttle vaak zo ver mogelijk van de tegenstander af (6/10).	Speelt de bal/shuttle altijd zo ver mogelijk van de tegenstander af (8/10). Speelt slim*.
Peerfeedback				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Gevarieerd spelen richting	Varieert niet met slagen.	Varieert met slagen (kort-lang of links-rechts), <u>van li-naar-re....</u>	Varieert met slagen (kort-lang en links-rechts)... <u>van-voor-naar-achter...</u>	Varieert met slagen (kort-lang / links-rechts) en maakt gebruik van tempowisselingen (hard-zacht) waardoor ruimte om te scoren gemaakt wordt.
Peerfeedback				
* Slim spelen	Je speelt slim als je bijvoorbeeld bij badminton vaak de zwakke kant tegenspeler bespeelt, diep slaan om druk te zetten of tegen de looprichting van de verdediger. Bij volleybal een speler in betere positie voor de aanval aan spelen, grote hoeken maken in de aanval of uit de looprichting slaan.			

Peerfeedback kaart

Week 2 badminton

Opdracht 1:

Omcirkel de piste waarin je speelde tijdens het geven van de peerfeedback:

Piste:

Opdracht 2:

Degene die peerfeedback geeft zet een kruisje bij de twee verschillende onderdelen voor verdedigen:

Feedback kaart verdedigen				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Positie innemen	Bepaald bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt soms de juiste positie in.	Bepaald bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt regelmatig de juiste positie in (4/10) <u>taartpunt pakken</u> .	Bepaald bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt vaak snel de juiste positie in (6/10) .	Bepaald bij actie tegenstander het bedreigde gebied en neemt snel de juiste positie in (8/10) . Staat altijd met voetenlijn haaks op de aanvalsrichting .
Peerfeedback				
Niveau	Rookie	Beginnend-expert	Expert	Master
Bewegen naar bedreigd gebied	Past positie soms aan aan de baan van de bal/shuttle.	Past positie aan aan de baan van de bal/shuttle verplaatst zich op tijd bij makkelijk geslagen ballen/ shuttles .	Past positie aan aan de baan van bal / shuttle en raakt bal / shuttle altijd op het hoogst mogelijke punt verplaatst zich op tijd bij moeilijk geslagen ballen / shuttles.	Past positie aan aan de baan van bal / shuttle en raakt bal / shuttle altijd op het hoogst mogelijke punt en staat achter de bal / shuttle op moment van raken . Verplaatst zich op tijd bij moeilijk geslagen ballen / shuttles.
Peerfeedback				

Opdracht 3:

Geef nu hieronder aan wat goed gaat en beter kan:

Je doet al goed...	
Je kunt nog beter...	

Bijlage XVIII Cronbach alpha's constructen vragenlijst

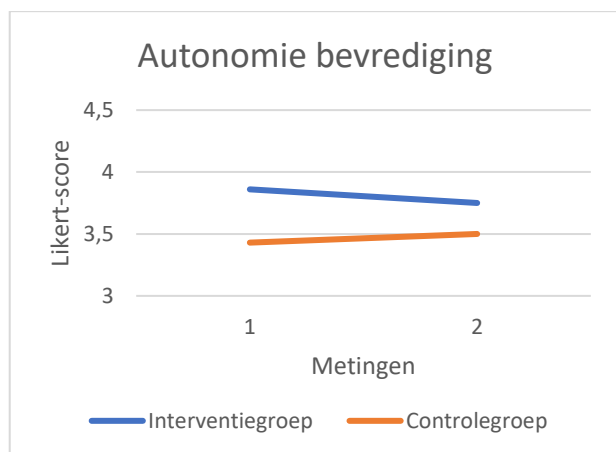
Tabel 2

Cronbach alpha's vragenlijsten, verschillende constructen

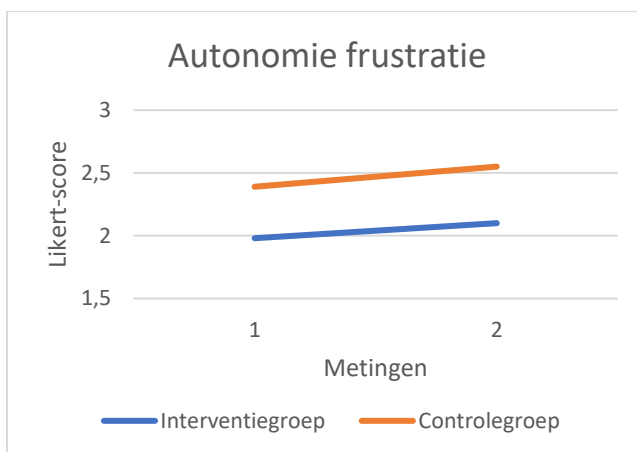
Vragenlijst	Vragenlijst	N	α
Feedbackloop taak-proces docent	1	145	.76
	2	145	.79
	1	68	.80
	2	68	.74
	3	68	.87
Feedbackloop zelfregulatie docent	1	145	.72
	2	145	.65
	1	68	.72
	2	68	.67
	3	68	.82
Peerfeedback bevordering taak proces	1	145	.80
	2	145	.81
	1	68	.80
	2	68	.79
	3	68	.87
Peerfeedback bevordering zelfregulatie	1	145	.81
	2	145	.83
	1	68	.81
	2	68	.84
	3	68	.89
Autonomie bevrediging	1	145	.56
	2	145	.65
	1	68	.69
	2	68	.79
	3	68	.79
Relationele verbondenheid bevrediging	1	145	.77
	2	145	.75
	1	68	.79
	2	68	.86
	3	68	.86
Competentie bevrediging	1	145	.85
	2	145	.80
	1	68	.79
	2	68	.86
	3	68	.86
Autonomie frustratie	1	145	.74
	2	145	.74
	1	68	.75
	2	68	.73
	3	68	.73
Relationele verbondenheid frustratie	1	145	.68
	2	145	.77
	1	68	.70
	2	68	.74

	3	68	.74
Competentie frustratie	1	145	.80
	2	145	.82
	1	68	.86
	2	68	.85
	3	68	.85

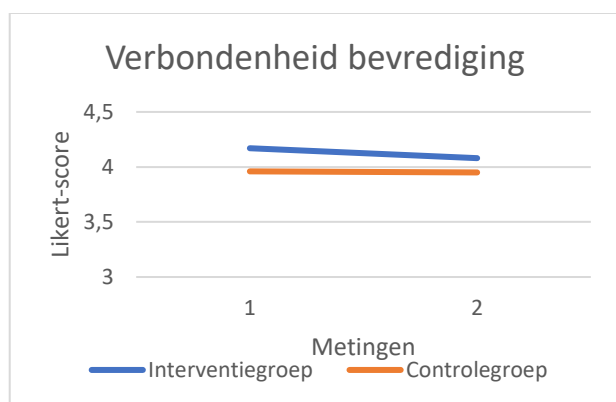
Bijlage XIX figuren behoefte bevrediging en frustratie feedbackcyclus

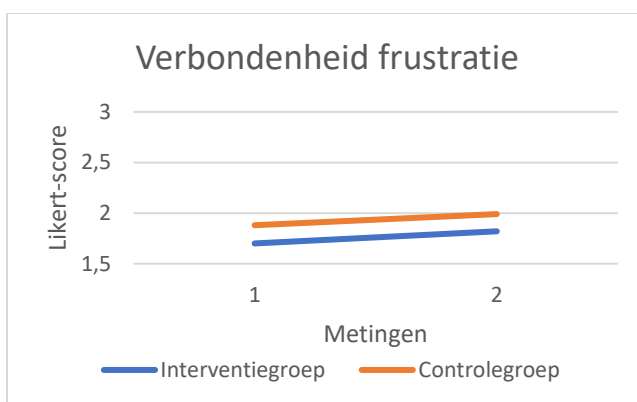
Figuur 2. Autonomie bevrediging (N=145)

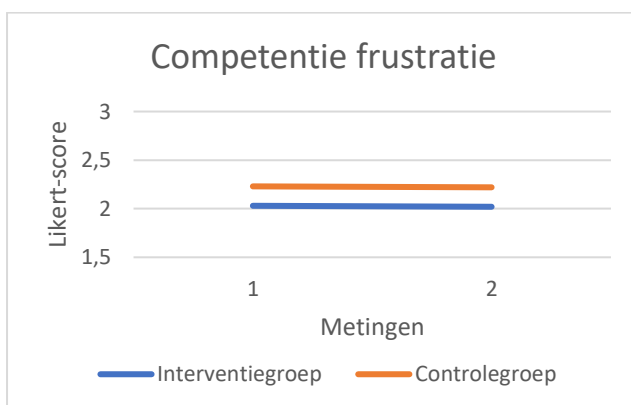
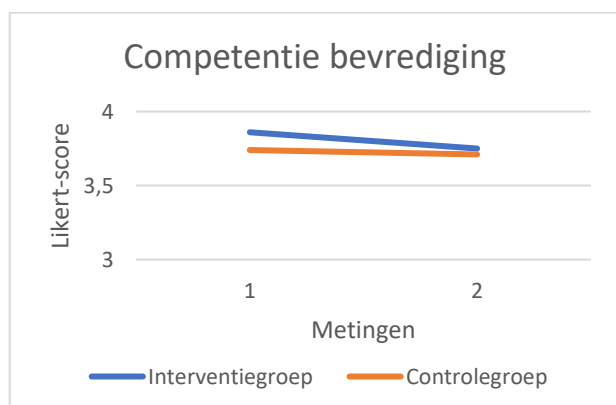
Figuur 3. Autonomie frustratie (N=145)

Figuur 4. Relationale verbondenheid bevrediging (N=145)

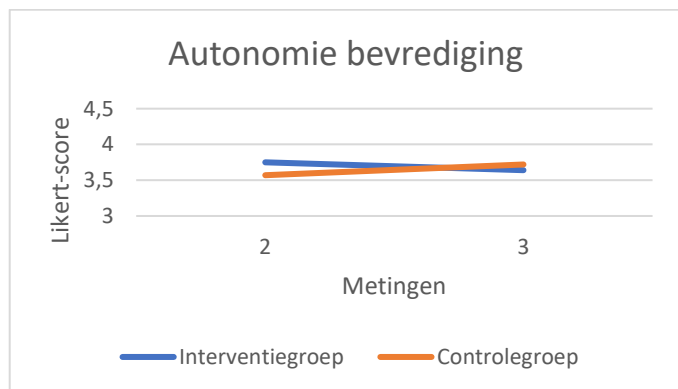
Figuur 5. Relationale verbondenheid frustratie (N=145)

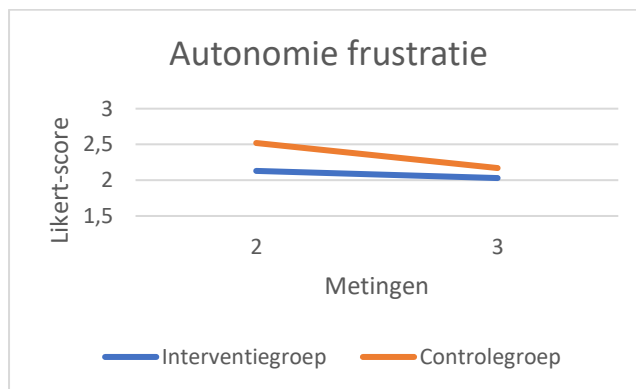
Figuur 6. Competentie bevrediging (N=145)

Figuur 7. Competentie frustratie (N=145)

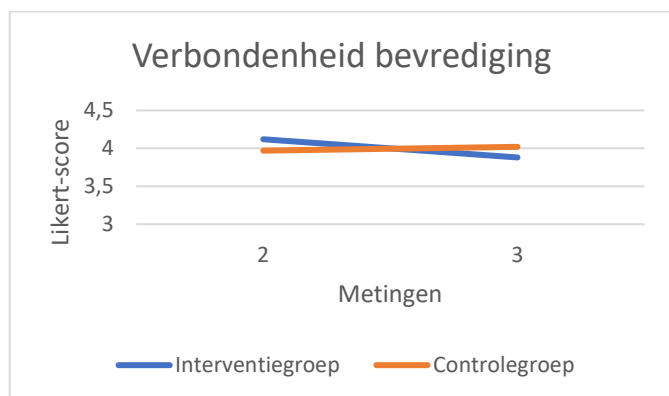
Bijlage XX figuren behoefte bevrediging en frustratie peerfeedback

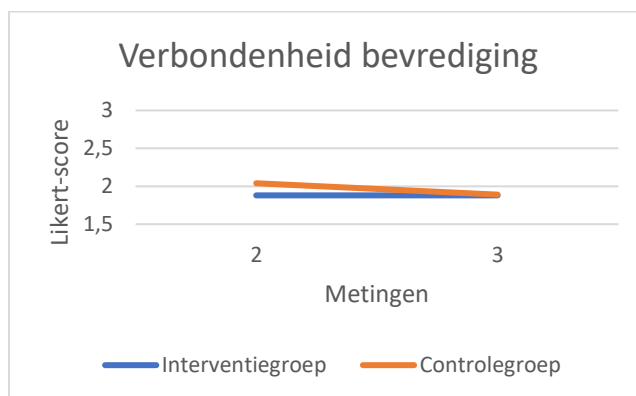
Figuur 8. Autonomie bevrediging (N=68)

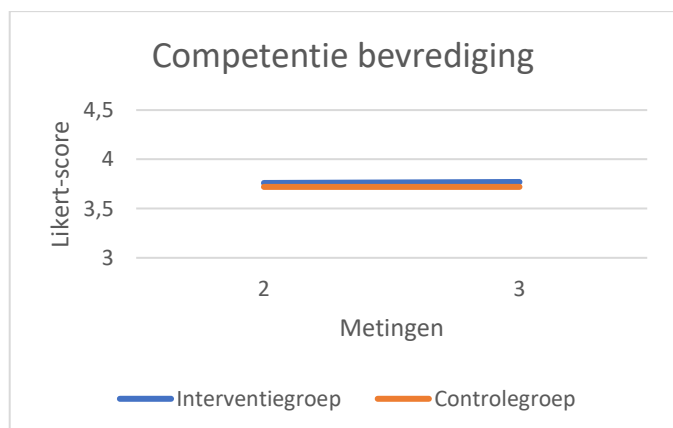
Figuur 9. Autonomie frustratie (N=68)

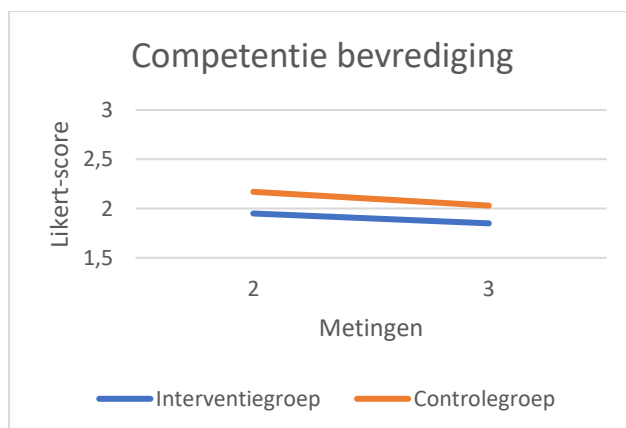
Figuur 10. Relationale verbondenheid bevrediging (N=68)

Figuur 11. Relationale verbondenheid frustratie (N=68)

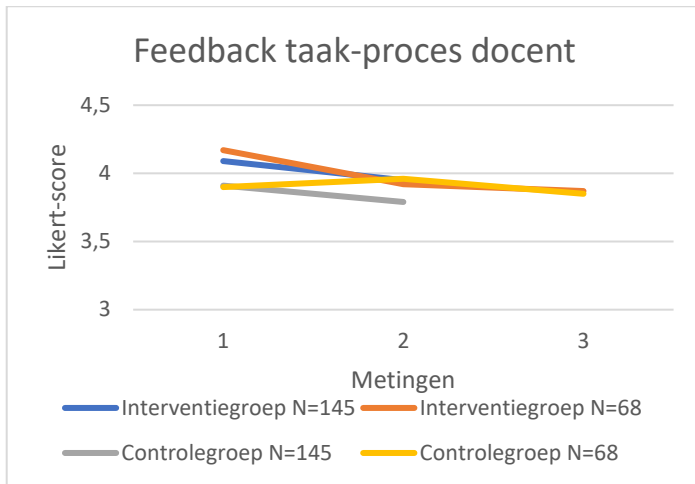

Figuur 12. Competentie bevrediging (N=68)

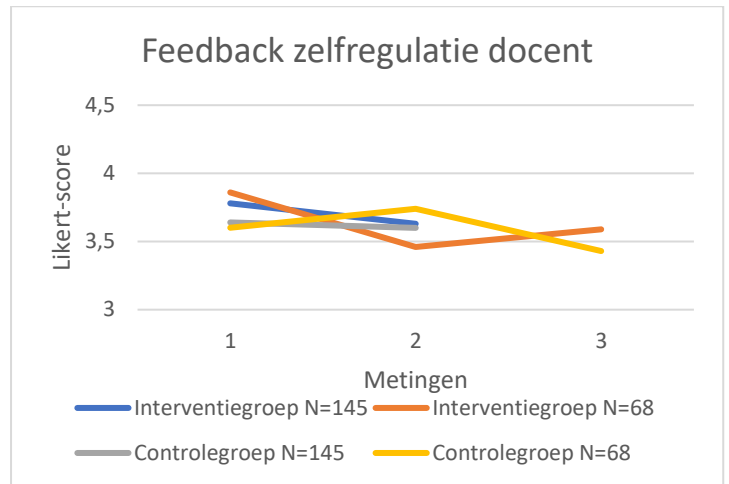

Figuur 13. Competentie frustratie (N=68)

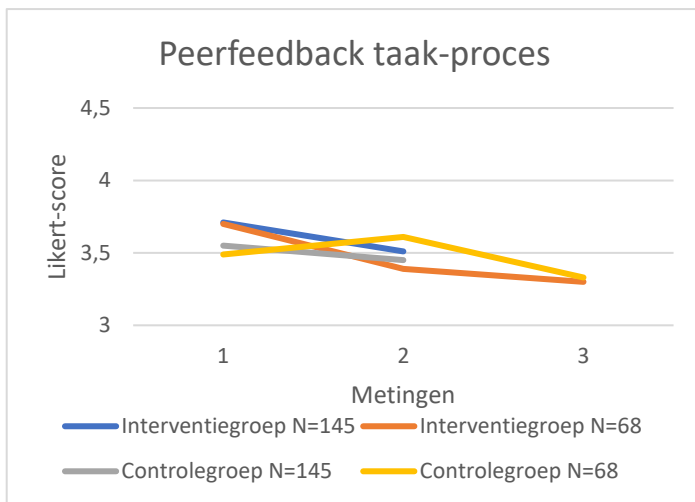
Bijlage XXI figuren percepties toepassing formatieve strategieën

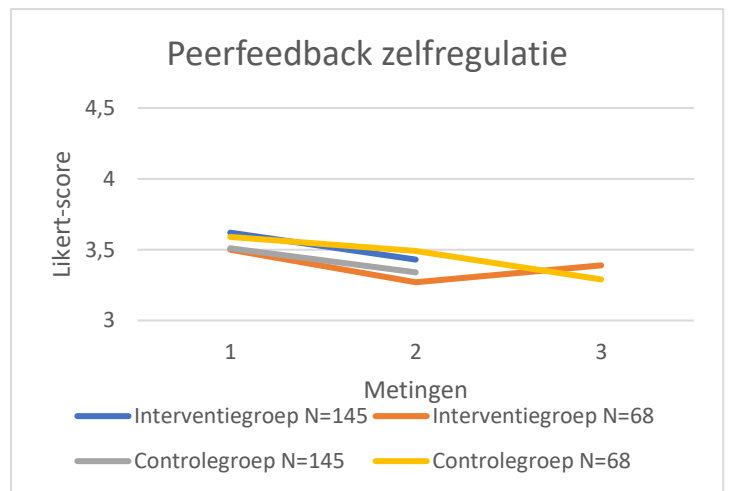
Figuur 14. Feedback taak-proces docent

Figuur 15. Feedback zelfregulatie docent

Figuur 16. Peerfeedback taak-proces

Figuur 17. Peerfeedback zelfregulatie